

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
ARAP DİLİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

İKİNCİ YABANCI DİL OLARAK ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE
BİR ÖĞRETİM PROGRAMI DENEMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Harun AĞPAK

Ankara
Ocak, 2014

Harun AĞPAK
Ocak, 2014

İKİNCİ YABANCI DİL OLARAK
ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE
BİR ÖĞRETİM PROGRAMI
DENEMESİ

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
ARAP DİLİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

İKİNCİ YABANCI DİL OLARAK ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE
BİR ÖĞRETİM PROGRAMI DENEMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Harun AĞPAK

Danışman: Prof. Dr. Musa YILDIZ

**Ankara
Ocak, 2014**

Harun AĞPAK'ın "İkinci Yabancı Dil Olarak Arapça Öğretiminde Bir Öğretim Programı Denemesi" başlıklı tezi 06/01/2014 tarihinde, jürimiz tarafından Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı Arap Dili Eğitimi Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Başkan : Prof. Dr. Musa YILDIZ

Üye : Yrd. Doç. Dr. Cihaner AKÇAY

Üye : Yrd. Doç. Dr. Osman DÜZGÜN

ÖN SÖZ

Bu araştırma, Arap dilini ikinci yabancı dil olarak öğreten üniversitelerde dil öğretimi noktasında etkinliği artırma, haberdar etme, daha iyiye ulaşma adına İkinci Yabancı Dil Olarak Arapça Öğretiminde Bir Öğretim Programı Denemesi çalışmasıdır.

Araştırmanın birinci bölümünde mevcut durum analizi yapılmış, bu kapsamda yapılan çalışmanın amaç, önem, varsayım ve sınırlılıkları ortaya konulmuştur. Araştırmanın yöntemi, verilerin toplanması, analizi konusunda yapılan çalışmalar ele alınmıştır. Ayrıca Ankara’da ikinci yabancı dil olarak Arapça dersini veren beş üniversitenin hazırlamış olduğu ders programları incelenerek elde edilen bulgular, ders programı ve tasarlanması konusunda yapılan yorumlar belirtilmiştir.

İkinci bölümde, Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı (ADÖÇ) ve Avrupa Dil Portfolyosu (ADP) (Dosyası) da dikkate alınarak, dil öğretimi yol haritasını belirlemek amacıyla bir ders programı çalışması ortaya konulmuştur. Zaman ve imkânların sınırlılığı, öğrencilerin iki yabancı dili öğrenmiş olarak mezun olmaları ve aynı durumda olan yabancı dil kurslarına da bir alternatif oluşturma, bu uğurda fikir verme ve öğrencinin ders dışı çalışmalarını da yönlendirmek için bir çalışma yapılmıştır.

Yapılan çalışmada yabancı dil öğretimi, öğrenimi, ders içi ve dışı çalışmalar bir bütün olarak ele alınmıştır. Bu maksatla ikinci bölümde; eğitim, öğretim programı ve ders planı arasındaki ilişkiler, eğitim programının temel öğeleri (hedef, alternatif öğretim programının hedefi, içerik, öğrenme yaşantıları, değerlendirme), aktif öğrenme ve etkinlikler, öğretim planı yapmanın faydaları, öğretim planı çeşitleri, öğretme – öğrenme sürecinde yer alan öğretim ilkeleri, dil eğitiminde strateji ve bununla bağlantılı olarak bilişsel strateji konuları üzerinde durulmuştur. Böylelikle yabancı dil öğretiminin bir unsuru olan öğretim programının yanında, diğer unsurları da bütünü görme adına göz önüne konulmaya çalışılmıştır.

Yapılan çalışmaya desteklerinden ve yol göstericiliğinden dolayı başta öğrencisi olmaktan gurur duyduğum Prof. Dr. Musa YILDIZ, Doç. Dr. Mehmet Hakkı SUÇİN ve Dr. Hamza ÖZASLAN olmak üzere Arap Dili Eğitimi’nin değerli öğretim üyelerine,

verilerin toplanmasında yardımlarını esirgemeyen Yrd. Doç. Dr. Erdiç DOĞRU, Şirin GÖKKAYA ve Mehmet AĞPAK’a, çalışmanın başından sonuna kadar her aşamasında destek veren, Şemsettin VAROL ve Fatih ORHAN’a teşekkür ederim.

Harun AĞPAK

Ocak, 2014

ÖZET

İKİNCİ YABANCI DİL OLARAK ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE BİR ÖĞRETİM PROGRAMI DENEMESİ

AĞPAK, Harun
Yüksek Lisans, Arap Dili Eğitimi Bilim Dalı
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Musa YILDIZ
Ocak-2014, 106 Sayfa

Bu araştırma, ikinci yabancı dil olarak üniversitenin üç ve dördüncü sınıflarında Arap dili öğretimi yapan Ankara'daki üniversitelerin ders programlarının incelenmesi ve alternatif öğretim programı oluşturulması kapsamında yapılan bir çalışmadır. Bu amaçla Ankara'da ikinci yabancı dil olarak Arap dili dersini veren Hacettepe Üniversitesi, Kara Harp Okul Komutanlığı, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Polis Akademisi, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesinin ders programları incelenmiştir.

Araştırmada veri analizi, Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı (ADÖÇ), yabancı dil öğretimi ve öğrenme düzeyleri için verilen göstergeler tablosu ve geçerliliği onaylanmış dil yeterliliği ölçütleri baz alınmıştır. Bu kapsamda veriler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir.

Araştırmanın ikinci bölümünde, birçok öğretim üyesi ve akademisyenin eserlerinden istifade edilerek dil eğitimi sürecinde yapılması gerekenler konusunda bilgi aktarılmış, uzmanların bilgi ve tecrübesi ışığında alternatif öğretim programı hazırlanmıştır. Programda öğrenciyi en az orta düzeye (B1, B2) ulaştırmayı hedefleyen bir çok çalışmadan istifade edilmiş ve çok sayıda literatür çalışması taranmıştır. Yabancı dil öğretiminin tüm aşamaları göz önüne alınarak bütün boyutları ortaya konulmaya çalışılmıştır. Zaman sınırlılığını telafi etme adına öğrencilerin öğrenme istekliliği, öğretmenlerin öğrenme çaba ve gayretleri mahfuz ders sonrası öğrenci ve öğretmenlerin yapmaları gereken hususlar ifade edilmiştir.

Alternatif ders programında zamanın sınırlılığı dikkate alınarak dil öğretimi ve öğreniminde temel beş becerinin; dinleme, okuma, karşılıklı konuşma, sözlü anlatım, yazılı anlatım hususlarının öğretim programında yer almasına özel önem verilmiştir.

ABSTRACT

A STUDY ON TEACHING ARABIC AS A SECOND LANGUAGE CURRICULUM

AĞPAK, Harun

Master Thesis, Department of Arabic Language Teaching

Supervisor: Prof. Dr. Musa YILDIZ

January-2014, 106 pages

This study is conducted to analyze the curricula of the universities in Ankara which offer Arabic Language courses as a second language in 3rd and 4th years and to build alternative teaching programs. For this purpose, the curricula of Hacettepe University, Military Academy, Middle East Technical University, Police Academy, TOBB Economy and Technology University, which teach Arabic as a second language, were analyzed.

The data analysis in the study was based on Common European Framework on language teaching, table of scales that show language teaching and learning levels and certified language proficiency criteria. The data was analyzed with the data analysis method.

In the second part of the study, information about what must be done in the process of language teaching, which was extracted from the publications of several lecturers and academicians, was discussed and an alternative teaching program was prepared under the light shed by experts' knowledge and experience. A lot of publications that were aimed to carry the students at least to an intermediate level were used in this program and a lot of literary works were scanned. All the stages of language teaching were taken into consideration to present all of its dimensions. In order to compensate for limit of time, what teachers and students should do after lesson, students' desire to learn and teacher's efforts to learn were mentioned.

By taking time limit in the alternative curriculum into consideration, the five fundamental skills in language teaching and learning: listening, reading, dialogue, oral and written explanation were given great importance to be included in the teaching program. Alternatively, the time limitations of the curriculum, taking into account the

five basic skills of language teaching and learning, listening, reading, speaking, oral expression, written expression are given special attention to the inclusion of aspects of the curriculum.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	i
ÖNSÖZ	ii-iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v-vi
İÇİNDEKİLER	vii-ix
KISALTMALAR LİSTESİ	x

I. BÖLÜM

1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	2
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3-5
1.3. Araştırmanın Önemi	5-6
1.4. Araştırmanın Varsayımları	6
1.5. Sınırlılıklar.....	7
1.6. Tanımlar.....	7-8
2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	9
3. YÖNTEM.....	10
3.1. Araştırmanın Modeli.....	10
3.2. Evren ve Örneklem.....	10
3.3. Verilerin Toplanması.....	10
3.4. Verilerin Analizi.....	10-11
4. BULGULAR VE YORUM	12
4.1. Genel Hususlar	12
4.2. Planlama Safhası	13
4.3. Ders Safhası	13-16
4.4. Ders Safhası ile Sonrası	16
4.5. Bulgular	16-19
4.6. Yorum	19-21

II. BÖLÜM

İKİNCİ YABANCI DİL OLARAK ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE BİR ÖĞRETİM PROGRAMI DENEMESİ

2.1. Eğitim ve Öğretimin Tüm Unsurlarına Genel Bir Bakış	22
2.2. Eğitim, Öğretim Programı ve Ders Planı Arasındaki İlişkiler	23-24
2.3. Eğitim Programının Temel Öğeleri	24-25
2.3.1. Hedef	25
2.3.1.1 Alternatif Öğretim Programının Hedefi	26
2.3.2. İçerik	27
2.3.3. Öğrenme Yaşantıları	27
2.3.4. Değerlendirme	28
2.4. Aktif Öğrenme ve Etkinlik	28-29
2.5. Öğrencinin motive edilmesi	30-31
2.6. Öğretim Planı Yapmanın Faydaları	31-32
2.7. Öğretim Planı Çeşitleri	33
2.8. Öğrenmeyi Etkileyen Hususlar	33
2.9. Öğretme –Öğrenme Sürecinde Yer Alan Öğretim İlkeleri	33-34
2.10. Dil Eğitiminde Strateji	34-35
2.10.1. Bilişsel Stratejiler	36-37
2.11. Eğitim Yardımcı Malzemeleri	37
2.12. Öğrenen Özerkliği Kavramı ve Avrupa Dil Portfolyosu	37-38
2.13. Alternatif Öğretim Programı	38
2.13.1. Birinci Dönem	39-46
2.13.2. İkinci Dönem	47-54
2.13.3. Üçüncü Dönem	55-62
2.13.4. Dördüncü Dönem	63-70

SONUÇ VE ÖNERİLER

1.1. Sonuç	71
1.2. Öneriler	72-76
KAYNAKÇA.....	77-82

EKLER

EK-1	Yabancı Dil Yeterliliği Ölçütleri	83-84
EK-2	Hacettepe Üniversitesi Arap Dili Ders Programı	85
EK-3	Kara Harp Okul Komutanlığı Arap Dili Ders Programı	86-94
EK-4	Polis Akademisi Arap Dili Ders Programı	95
EK-5	TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Arap Dili Ders Programı.	96
EK-6	ODTÜ Arap Dili Ders Programı (alınamamıştır).....	96

KISALTMALAR LİSTESİ

ADÖÇ	:	Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı.
ADP	:	Avrupa Dil Portfolyosu.
EYM	:	Eğitim Yardımcı Malzemeleri.
KPDS	:	Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı.
MEB	:	Milli Eğitim Bakanlığı.
ÖSYM	:	Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi.
ÜDS	:	Üniversitelerarası Kurul Yabancı Dil Sınavı.
YDS	:	Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı.
YÖK	:	Yüksek Öğretim Kurulu.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

İnsanlığın ve toplumların varlığı ile birlikte ortaya çıkan dil, insanlığın gelişmesi, ilerlemesi, bilgi birikimi, bilgilerin aktarılması ve kişilerin birbirini anlaması için bir köprü görevi görmüştür. Toplumda iletişim dil vasıtasıyla olmakta, dil olmadan yapılan bir iletişimde ise duygu ve düşünceler tam olarak aktarılamamaktadır. Aynı toplumda yaşayan insanlar ancak ortak bir dili kullanarak ilişim kurmaktadır. Gelişen ve ilerleyen dünyada toplumların birbirleri ile iletişim kurarak bilgi, beceri ve tecrübelerini aktarma, alışveriş yapma, ekonomik ilişkiler içerisinde bulunması da ancak karşılıklı anlaşılabilir bir dil üzerinde olmaktadır.

Farklı toplumların etkisinde kalmadan onları etkileyebilme, bilimsel araştırmalarda bilgi alış veriş içerisinde bulunabilmek için anadilden başka en az bir ve etkileşim sahasına göre iki yabancı dili bilmek zorunluluğu bulunmaktadır. Dünya üzerinde üç bine yakın dilin bulunmasına karşın ikinci yabancı dil olarak öğrenilen dillerin sayısı oldukça azdır (Demirel, 1978: 46). Türkiye'nin bulunduğu jeopolitik konumu gereği, geçmişteki nüfuz alanları, ticari, ekonomik, sosyal birlikteliği ve bölge insanı ile yaşanan ortak kültür gibi nedenlerden dolayı Arap dilinin, bilinmesi gereken dillerden bir tanesi olduğu aşikârdır.

Türkiye'de yabancı dil öğretimi, Osmanlı devleti döneminde sıbyan okulları ve medreselerde Arapçanın öğretilmesiyle; Tanzimat döneminde ise ordu personelini batılılaştırmak için Fransızcanın öğretilmesiyle başlamıştır (Wilson ve Başgöz, 1968: 15).

İlerleyen süreç içerisinde Türkiye'de orta öğretim seviyesinden itibaren en az bir yabancı dil öğretimi ve öğrenimi üzerinde durulmuştur. Zamanı doğru kullanmanın önem arz ettiği çağımızda öğrencilerin eğitim gördükleri süre içerisinde bir yabancı dili tam olarak öğrendiği varsayılarak ikinci yabancı dili de tam öğrenerek hayata atılmalarının ilerleyen süreçte büyük kolaylıklar sağlayacağı bilinmektedir. Bu kapsamda mevcut uygulamalarda öğrencilerin büyük çoğunluğunun zamanın sınırlılığı, İngilizcede olduğu şekliyle Arap dilinin öğretiminde Türkiye'de yeterli dokümanın

olmadığı göz önüne alınarak ve ikinci yabancı dili öğrenmede başarısız olunduğu varsayılarak; ders programı içeriği baz alınarak az zaman içerisinde daha çok bilginin öğrencinin hafızasına şifrelenmesi ve konuşmasında meleke haline getirilmesi yönünde bir çalışma yapılmıştır.

Öğretim programı, bir gemi, bina veya uçak yapmadan önce plan projesinin çizilerek küçük bir maketinin yapılmasına benzer. Bu plan ve maket içerisinde; yapılacak yapının tüm ayrıntılarının gösterilmesi, mimarın bina üzerine düşündüklerini tamamen yansıtarak hitap ettiği kişilere dağarcığındaki her şeyi aktarması gerekmektedir. Ders programında da yukarıda belirtilen ölçüler dahilinde; dersin hedefi, içeriği, öğrenme-öğretme süreçleri ve değerlendirmeler yazılarak öğrenciye kazandırılmak istenen davranışa giden yol haritası ortaya konulur (Büyükkaragöz ve Çivi, 1997: 199).

Başarılı bir öğretim için önceden bir plan yapılması, zaman sınırlılığı ile birlikte öğretmen tarafından dersin her dakikasının planlanması ve yaşanması şarttır (Demirel, 2012b: 30-33). Yapılan bu çalışmada da öğretmenlerin adım adım dersi yaşamasına ve planlama yapılmasına yönelik olarak bir öğretim programı denemesi yapılmıştır.

1.1. Problem Durumu

Ankara’da ikinci yabancı dil olarak Arapça öğretiminde belirli ve tüm üniversitelerin üzerinde ittifak ettiği ve uyguladığı bir ders programı bulunmamaktadır. Gerek uygulanan ders saatinin azlığı, gerekse öğrencilerin sınırlı sayıda olması nedeni ile dersi veren öğretim üyeleri tarafından bir öğretim programı hazırlama ve takibi yerine belirli kitapların takip edilmesi tercih edilmektedir.

Diğer yandan Türkiye genelinde yapılan Yabancı Dil Seviye Tespit Sınavlarının (YDS) 2005-2013 dönemi incelediğinde Arap dilinden sınava giren aday sayısında yüzde 972 oranında artışın kaydedildiği ve Arapça öğrenimine doğru büyük bir yoğunlaşmanın olduğu dikkatleri çekmektedir (Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi [ÖSYM], 2005-2013). Bu paralelde son yıllarda sayıları gittikçe artan özel üniversiteler ve güvenlik personeli yetiştiren okullarda ikinci yabancı dil olarak Arapçanın tercih edildiği görülmektedir.

Öğrencilerin lisans seviyesinde öğrenim gördükleri birinci yabancı dilde olduğu gibi; araştırma, günlük hayatta kullanma, çeşitli iletişim vasıtalarını kullanarak farklı milletlerden insanlarla iletişim halinde olma ve bilimsel araştırma yapmada kullanmak üzere ikinci yabancı dil olarak öğrencilere öğretilen yabancı dilin, birinci yabancı dil ile en az aynı yeterlilikte olması için uygulanan müfredatın yeterli düzeyde ve başarıda olmadığı değerlendirilmektedir.

Türkiye’de ikinci yabancı dilin öğretilmesi konusunda üniversiteler arasında temel bir ders programı bulunmamaktadır. Her üniversitenin kendi uyguladığı farklı ders programları bulunmakta ve buna göre öğretim yapılmaktadır.

İkinci yabancı dil olarak Arap dilinde öğretim veren üniversitelerde uygulanan ders programları arasında bir müştereklik bulunmaması ve zaman darlığı nedeni ile nasıl daha etkin, beş beceriyi kapsayan, uygulanabilir, esnek ve öğretimde kısa sürede edinim sağlayabilecek temel bir ders programı oluşturulabilir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Yükseköğretim kurumlarında yabancı dil öğretimi ve yabancı dille öğretim yapılmasında uyulacak esaslara ilişkin yönetmelikte belirttiği şekliyle yabancı dil öğretiminin amacı, öğrenciye aldığı yabancı dilin temel kurallarını öğretmeyi, yabancı dil kelime haznelerini geliştirmeyi, yabancı dilde okuduğunu ve duyduğunu anlayabilmeyi ve kendisini sözlü veya yazılı olarak ifade edebilmeyi sağlamaktır (Resmi Gazete, 2008 sayı: 27074).

Günümüzde bilim, teknoloji ve iletişim alanlarındaki baş döndürücü gelişmeler, program geliştirme çalışmalarının sürekli olmasını, araştırma ve geliştirme çalışmalarının kesintisiz yapılmasını gerekli kılmaktadır (Demirel, 2012a: 7-16). Bu kapsamda daha fazla kitlelere ulaşmak için ikinci yabancı dil öğrenimine ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu çalışmanın amacı; ikinci yabancı dil olarak Arap dilinin öğretilmesinde mevcut öğretim programlarını inceleyerek temel beş becerinin daha verimli, esnek, kapsamlı ve uygulanabilir şekliyle, temel bir eğitim programı ortaya koymaktır.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlara cevap aranacaktır.

Alt Amaçlar;

1.2.1. Hazırlanan ders programı temel beş beceriyi kapsamış mı?

Dinleme,
Okuma,
Karşılıklı konuşma,
Sözlü anlatım,
Yazılı anlatım.

1.2.2. Öğretim programları öğrencileri başlangıç seviyesinden orta ve ileri seviyeye taşımaya uygun mu?

1.2.3. Öğretim programı öğrencilerin ihtiyacını karşılayacak materyal zenginliğini içeriyor mu? Bu materyaller ders programında belirtilmiş mi?

1.2.4. Dil hayatın her alanına hitap ettiği için ders programı öğrencinin yabancı dil çalışmalarını ders sonrasında da hayatın her alanında uygulanmasına yönelik bilgi içeriyor mu?

1.2.5. Öğretim programındaki konular esnek olarak düzenlenmiş mi?

1.2.6. Hazırlanan öğretim programları gelişen ve değişen teknoloji ve tekniklere uygun olarak hazırlanmış mı?

1.2.7. Öğretim programı tüm öğrenci ve öğretmenler tarafından uygulanabilir mi?

1.2.8. İkinci yabancı dil öğretiminde etkin, süratli, kalıcı, pratik ve uygulanabilir bir ders programı ortaya konulmuş mu?

1.2.9. Teknik olanakları (bilgisayar, eğitim dokümanları, yardımcı yayınlar, kitap, görsel, işitsel yayınlar vs.) yeterli seviyede kullanılmakta mı? Bu konuda ders programlarına girdi yapılmış mı?

sorularına cevap bulmak, bu konuda “nasıl” sorusuna uygun ve alternatif ders programı ortaya koymaktır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu çalışma bir ders programı hazırlamaya yönelik çalışmaları kapsarken diğer yandan öğretim tasarımı içerir. Öğretim tasarımı, öğrencilerin davranışlarında istenilen değişikliği meydana getirebilmek amacıyla kapsamlı ve ayrıntılı olarak yapılan planlama ve değerlendirme çalışmasıdır (Doğan, 1997: 3). Bu kapsamda hazırlanacak olan ders programı ikinci yabancı dil öğretiminde ayrıntılı bir tasarım, uygulamada rahatlık ve hedefe ulaşmada kolaylık sağlayacaktır.

İletişim çağında, zamanın çok daha fazla önem kazanması ile birlikte öğrencilerin çok kısa süre içerisinde daha fazla verim elde etmesi önem arz etmektedir. Bu noktadan hareketle ikinci yabancı dil öğretiminde ilk öğrenilen yabancı dil tecrübelerinden de istifade edilerek etkin, kalıcı, kullanılabilen ve araştırma yapılabilecek seviyede yabancı dilin öğrenilmesi noktasında ders programlarının ortaya konulması gerekmektedir. Yapılan çalışmanın bu amaçla önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Diğer yandan yabancı dil öğrenmede öğrenilen kelime sayısı da dili kullanmada önemli bir yer tutmaktadır. Her ne kadar günlük konuşmada çok az sayıda kelime kullansak bile normal bir insanın kullandığı kelime sayısı kadar yani en az 2.000 (gelişmiş düzeyde 4.000-5.000) civarında kelime bilgisine ihtiyaç duyulmaktadır (Aksan, 2009: 19-20). Bu maksatla hazırlanan ders programında, kelime dağarcığını arttırıcı bilgi ve dokümanı da içermesi hedeflenmiştir.

Ders programında planlanan okuma parçaları veya ele alınan konularda geçen kelime sıklıkları da önem arz etmektedir. Yabancı dili öğrenmeye başlayanlar için öncelikle öğretilmesi gereken sözcükler ve öğretim sırası belirlenmeli ve ders programına konulacak okuma parçalarında ve diyaloglarda buna dikkat edilmelidir. (Aksan, 2009: 20). Ders programında ele alınan konular, okuma/dinleme parçaları, sözlü ifade etme ve karşılıklı konuşma konuları buna göre belirlenmelidir. Hazırlanan ders programı yukarıda belirtilen ihtiyaçları giderme açısından önemlidir.

1.4. Varsayımlar

1.4.1. Birinci yabancı dilde belirli not seviyesinin üzerinde olan öğrencilerin ikinci dili seçme hakkı verildiği için öğrencilerin tümünün aynı anlama kapasitesine sahip olduğu varsayılmaktadır.

1.4.2. Aynı şekilde birinci yabancı dilde belirli seviyede olan öğrencilerin ikinci dili seçtiklerinden dolayı tümünün aynı isteklilikte ve çalışma kapasitesinde olduğu varsayılmaktadır.

1.4.3. Zaman sınırlı olduğundan, sınıfta zamanın boşa geçirilmeyerek bir bütünlük içerisinde derslerin işlendiği varsayılmaktadır.

1.4.4. Beş beceriye hitap etmesi için grup çalışması, ikili çalışma, drama, doğaçlama, rol oynama, benzetim, sorun çözme ve iletişim oyunları teknikleriyle öğretilen derslerin daha kalıcı ve verimli olduğu (Özcan, 2007: 48-49) varsayılarak ders programında iletişim, kavram haritaları ve drama yönteminin etkin kullanıldığı varsayılmaktadır.

1.4.5. Öğretimde cinsiyet farkının önemli olmadığı varsayılmaktadır.

1.4.6. Öğrencilerin farklı eğitim programından gelmiş olmasının eğitime etkisinin olmayacağı varsayılmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu çalışma; Ankara’da ikinci yabancı dil olarak Arapça eğitimi veren Hacettepe Üniversitesi, Kara Harp Okul Komutanlığı, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Polis Akademisi ve TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı (ADÖÇ): “Müfredat ve izlenme gelişimi, ders kitabı yazımı, öğretmen yetiştirme ve değerlendirme açısından başvurulacak önemli bir referans belgedir” (Tüm, 2013: 918). Yabancı dil öğretimi ve öğrenme düzeyleri için bir göstergeler tablosunu ve geçerliliği onaylanmış dil yeterliliği ölçütlerini içerir. Temel amacı, yabancı dil öğretimini üç temel felsefeye dayandırmaktadır. Bunlar; Öğrenen Özerkliği, Kendini Değerlendirme ve Kültürel Çeşitlilik olarak sıralanabilir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2000).

Avrupa Dil Portfolyosu (ADP): “Bireylerin okul içerisinde ve dışarısında yabancı dil öğrenimi süreci boyunca kendisinin hangi düzeyde ve hangi becerileri geliştirmesi gerektiğini kavrayabilmesini ve planlamadan değerlendirmeye kadar tüm yabancı dil öğretimi sürecine katılım sağlayan bir belgedir” (MEB, 2000).

Ders Planı: “Eğitim programlarında yer alan öğrenci kazanımlarını bir yada birkaç ders saatinde işlenecek konu örüntüsünü, konuya ilişkin deney, tartışma soruları, proje ve ödevleri, uygulama çalışmalarını, ders araç-gerecini içine alan ve ders öğretmenlerince önceden hazırlanan plandır” (Demirel, 2012: 136).

Eğitim programı: bir eğitim kuruluşunun amaçlarını, bu amaçlara ulaşmak için belirlenmiş öğretim ve ders programını, ders içi ve dışı etkinlikleri, içeriğin etkinlikle kazandırmasını sağlayacak süreç, teknik, yöntem ve amaçlara ne kadar ulaşıldığını gösteren bir programdır. (Hızal, 1982: 4).

İçerik Analizi: birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 227)

Öğretim programı: “Derslerde okutulacak konuları, bunların amaçlarını, kaç saat okutulacaklarını, öğretim metot ve tekniklerini gösteren bir kılavuzdur” (Büyükkaragöz ve Çivi, 1999: 190).

Öğrenmede sıklık: Bir dil öğreniminde kullanılan kelimelerin kullanılma aralığına, diğer bir ifade ile dilde bir sözün kullanılma oranına denir.

Program: Yapılması gereken bir işin bölümlerini, her bölümün yapılış sırasını, zamanını ve nasıl yapılacağını gösteren bir çalışmadır (Özdemir, 2012: 5).

Plan: neyin, niçin, ne zaman ve nasıl yapılacağını gösteren bir çalışmadır. (Özdemir, 2012: 5).

Teknik: “bir öğretme yönteminin uygulamaya koyma biçimi ya da sınıf içinde yapılan işlemlerin bütünüdür” (Demirel, 1996: 55).

Yöntem: Hedefe ulaşmak için izlenen en kısa yol anlamına gelmektedir. Diğer bir ifade ile seçilmiş bir yaklaşıma dayalı sistematik dil sunumunun genel planıdır (Özcan, 2007: 7).

2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Gerek Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezinde yapılan taramalarda, gerekse elektronik ortamda ve Gazi Üniversitesi Kütüphanesinde yapılan araştırmalarda ikinci yabancı dil olarak Arapça öğretimine yönelik olarak bir öğretim programı denemesi konusunda geçmişte bir çalışma yapıldığına dair bir bulguya rastlanılmamıştır. Ancak başta Türkiye’de Arap dili öğretiminde söz sahibi ve bu konuda çok sayıda çalışmaya imza atmış Arapça öğretim üyelerinden Yıldız, M., Ceviz, N. ve Gündüzöz, S. (Editörler) (2012)’nin hazırlamış olduğu İlahiyat Fakülteleri İçin Arapçaya Giriş kitabı olmak üzere, yabancı dil öğretimi ve öğrenimi konusunu bir bütün olarak ele alarak eksik ve hataları ortaya koyan, kısa sürede verilebilecek dilin temel öğelerini sıralayan ve bu amaçla bir çok eser yazmış akademisyenlerin çalışmalarından istifade edilmiştir.

Yabancı dil öğretimi konusunda Özcan Demirel (2012a, 2012b)’in yazmış olduğu yabancı dil öğretimi ve ders programı konusunda ortaya koymuş olduğu eseri ile birlikte Türk Silahlı Kuvvetlerinde dil öğretimi konusunda büyük başarılarla imza atmış Yrd.Doç.Dr. Ali Işık ile Dr. Hamza ÖZASLAN’ın kitap ve tecrübelerinden istifade edilmiştir. Ayrıca bu alanda yazılan birçok kitap, makale ve çalışmalar yapılan bu çalışmada rehber niteliği taşımıştır.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, deneme modelinde bir inceleme çalışması olmuştur. Ankara’da ikinci yabancı dil olarak Arap dili öğretimi veren üniversitelerin ders programları bir araya getirilerek veriler toplanmış ve içerik analizi yöntemi uygulanmıştır. Elde edilen bilgiler ışığında ikinci yabancı dil olarak Arapça öğretiminde uygulanabilecek öğretim programı geliştirilmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Ankara’da ikinci yabancı dil olarak Arapça eğitimi veren, Hacettepe Üniversitesi, Kara Harp Okul Komutanlığı, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Polis Akademisi, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Arapça öğretim programlarından oluşmaktadır.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırma kaynakları elde edilirken, Hacettepe Üniversitesi, Kara Harp Okul Komutanlığı, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Polis Akademisi, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi öğretim üyelerinden doğrudan, elektronik iletişim vasıtalarıyla ve kütüphanelerinden elde edilen veriler kullanılmıştır. Veriler elde edilirken bahsi geçen üniversitelerde 2012-2013 yılı eğitim döneminde ders veren öğretim üyelerinden ders programları ve dersi işleyişleri konusunda görüşme yapılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Veri analizi, Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı (ADÖÇ), yabancı dil öğretimi ve öğrenme düzeyleri için verilen göstergeler tablosu ve geçerliliği onaylanmış dil yeterliliği ölçütleri baz alınmıştır. Bu kapsamda veriler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir.

ADÖÇ ve Avrupa Dil Portfolyosuna (ADP) (MEB, 2000), göre Avrupa’da ortak bir dil öğretim programı, ölçütleri ve çerçeve programı geliştirilmesi kapsamında, Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümünce hazırlanan kaynaklardan uyarlanan EK-1’de belirtildiği şekilde dinleme, okuma, karşılıklı konuşma, sözlü anlatım ve yazılı anlatımı içerecek şekilde beş kategoriye ayrılmış temel becerileri içeren ders programı hazırlanması gerekliliği üzerine bir analiz yapılmıştır.

Dil öğretimi ve öğreniminde öncelikle öğrencinin ve toplumun ihtiyaçları belirlenerek, gereksinimlerin karşılanması için sınıf içi etkinlikler, süreçler, eğitim yardımcı malzemeleri, beceriler ve yeterlilikleri göz önüne alınmıştır.

Yukarıda belirtilen esaslar dâhilinde üniversitelerde uygulanan ders programları bir araya getirilerek tasnife tabi tutulmuştur. Ders programlarının içerikleri incelenmiş beş temel beceriyi içerip içermediği konusunda karşılaştırmalar yapılmıştır.

ADP’de belirtildiği şekliyle öncelikle kişinin kendi özelliklerini ifade etme, daha sonra yakın çevresinden başlayarak aile, okul, alış veriş, yerel çevre, meslek, boş zaman, hobi, medya, yolculuk, seyahat, mektup, mesaj ile ilerleyen süreçte soyut konulara yönelme, düşünce ve fikirlerini açıkça ifade etme, mesleki ve edebi eleştiriler yapabilecek konuma gelerek ilerleme kaydedebilecek şekilde bir ders programı hazırlama cihetine gidilmiştir.

4. BULGULAR VE YORUM

4.1. Genel Hususlar

Bu çalışmada elde edilen bulgu ve yorumlara geçmeden önce yabancı dil ders programı, öğretimi ve öğrenimi konusunda araştırma yapan bazı akademisyenlerin bu konuda ulaştıkları bilgi ve bulgulara değinmekte fayda olduğu değerlendirilmektedir.

Arap dili Türkler için bir yabancı dildir ve diğer yabancı diller için geçerli olan öğrenme ve öğretme teknik ve ilkeleri ile uygulanan yöntem ve teknikler Arap dili içinde geçerlidir (Aydın, 2000: 53). Bazı uzmanların dört; dinleme-anlama, okuma-anlama, yazma ve konuşma olarak ifade ettiği dil öğrenme becerileri, Avrupa Dil Gelişim Dosyasında; dinleme-anlama, okuma, karşılıklı konuşma, sözlü anlatım ve yazma olmak üzere beş beceri, dilin tüm yetenekleri kazanılarak tüm duylara hitap edecek şekilde ediniminin sağlanması ve dilin bir bütün olarak öğrenilmesi hususunda önem arz etmektedir. Yapılan bu çalışmada da ADÖÇ’te belirtilen beş beceri esas kabul edilmiştir. Dilin seviyesinin belirlenmesi ve değerlendirilmesi üzere ise ADÖÇ’te altı seviye belirlenmiştir. Buna göre A1, A2 başlangıç düzeyi, B1, B2 orta düzey ve C1, C2 ileri düzey olarak belirlenmiştir. Böylelikle dil kullanımında standart ölçme, değerlendirme ve sertifikalandırma hedeflenmiştir. (MEB, 2000).

Avrupa Ortak Dil Çerçevesi Seviyeleri ile Türkiye’de uygulanan yabancı dil sınavları; Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı (KPDS), Üniversitelerarası Kurul Yabancı Dil Sınavı (ÜDS) ve Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı (YDS) arasında Tablo 1’de verilen eşdeğerlik geçerlidir (ÖSYM, 2013).

Avrupa Ortak Dil Çerçevesi Seviyeleri	KPDS-ÜDS Puanı
A1	30
A2	45
B1	60
B2	75
C1	95
C2	100

Tablo-1

Bu çalışmada amaç; dört dönem sonrasında dil pasaportunda belirtilen seviyelerden öğrencileri en az B2 seviyesine getirilmesi ve çalışmada belirtildiği şekliyle çalışan, gayret gösteren ve birinci yabancı dil öğrenimindeki tecrübelerini ikinci dilde kullanan öğrencilerin C1 seviyesine getirilmesi ve bunun için gerekli alt yapı bilgilerinin verilmesi hedeflenmiştir.

4.2. Planlama Safhası

Öğretim etkinlikleri önceden plânlanmalıdır. Öğretim etkinlikleri yıllık, ünite ve günlük ders plânları olmak üzere üç aşamada plânlanır (Aydın, 2011: 2). Bu planların önceden hazırlanması öğretmene kolaylık sağlayacaktır. Hazırlanan ders planı bir bütünlük içerisinde tüm öğretim dönemlerini kapsayacak, sınıf içi ve dışı çalışmaları da belirleyecek şekilde olmalıdır.

Öğretim programı, öğretim ilkelerinden basitten karmaşığa, yakından uzağa, somuttan soyuta ve bütün duyu organlarına hitap edecek olan açıklık ilkesini kapsayacak hazırlanmalıdır.

4.3. Ders Safhası

El-Hûlî (1981: 120-123)'nin işaret ettiği gibi ders işlerken mutlak surette başlangıçta en az beş dakika geçmiş dersin/derslerin tekrarı yapılarak bilgiler tazelenmeli/yinelenmeli, canlandırılmalı, daha sonra ders konusuna geçilmeli, ders sonunda gramer bilgileri sunulmalı ve son olarak da işlenen konu tekrar edilmelidir.

Yabancı dil öğretiminde öncelikle gramer bilgilerini verip, bunun üzerine dilin bina edilmesi yerine, önce metin ve diyalog parçaları işlenerek, özüksendikten sonra gramere geçilmelidir. Öğrencilerin dil bilgisi kurallarını ezberlemeden çok Arapça kelimeleri cümle içerisinde kullanarak meleke haline getirip kullanması amaçlanmalıdır (Aydın, 2000: 66-68).

Başlangıç düzeyinde seçilen metin ve diyaloglarda, günlük hayatta kullanılan kelime ve fiillerin kullanılmasına özen gösterilmelidir (Aydın, 2011: 5). Böylelikle öğrencinin çevresinde sık gördüğü şeyleri algılaması daha kolay olacaktır.

Öğretim ilkelerinden tümdengelim ilkesine uygun olarak ders konusu ilk önce bir bütün olarak sunularak genelleme yapıp daha sonra ayrıntılara girilmesi daha etkili olacaktır. Yani ilke, olgu, tanım ve genellemeler önce, ayrıntılar sonra verilmelidir (Karaağaçlı, 2011: 63). Ayrıca zaman çok sınırlı olduğu için ayrıntıya girmeyerek, öğrencinin araştırması, keşfetmesi sağlanmalı ve merakını kamçılayacak şekilde teşvik edilmelidir.

Dil öğreniminin bir eziyetten çok zevk haline getirilmesi noktasında derslerde video izlettirilerek resimler gösterilmesi, diyaloglar yapılması böylelikle öğrencilerin zevk almasının sağlanması ve drama türü yöntemler kullanılarak öğrencilere küçük roller verilmesi dersi daha canlı hale getirecek ve bellekte yer edecektir (Kütükçü, 2010: 68).

Yeni öğrenilen kelimelerin çok miktarda alıştırma ve pratik yapmak suretiyle kullanılarak meleke haline getirilmesi dilin akıcı kullanılmasında oldukça önemlidir. Bununla birlikte kavram haritalarından da sıklıkla istifade edilmesi, öğrencinin kelime, cümle ve ifade ettiği manaları zihninde şifrelemesi hususunda büyük fayda sağlayacaktır (Karaağaçlı, 2011: 88-89).

Chomsky (1986: 2-5)'nin, dediği gibi dil doğuştan içgüdüsel olarak gelen bir sistem sayesinde ortaya çıktığından tüm sağlıklı insanlar bu yeteneğe sahiptir. Bu nedenle ana dil öğrenimiyle aynı paralellikte ikinci dil öğrenirken yakın çevreden başlayarak, basit kelime ve cümlelerden karmaşığa, somuttan soyuta doğru, tümevarım ve tümden gelimi birlikte kullanılmalıdır. Diğer yandan zamanın sınırlılığı nedeniyle verilecek konular ve kurallar öz ve kısa olarak öğrencilere sunulmalı ve detayına kendilerinin araştırarak ulaşması hedeflenmelidir.

Ders saatlerinde öğretilecek kelime sayısının belirlenmesi de önemlidir. Ders grubunun niteliğine göre başlangıçta 5-10 kelime ile başlanarak, ilerleyen süreçte 20-30 kelimeye kadar çıkarılmalı ve kelimeler aktif olarak kullanılmalıdır (Demirel, 1999: 138). Bununla birlikte Aydın (2004: 227-242)'in işaret ettiği gibi her ünite de yaklaşık

70 kelime olacak şekilde her yıl yaklaşık 800-1000 kelimenin verilmesine çaba gösterilmelidir. Öte taraftan el-Hûlî (1981: 98-99)'nin dediği gibi en yaygın kelime ve deyimlerin kullanılması, öğrencinin bu kelimelerin üzerine yeni kelimeler ekleyerek dilin her alanına yönelik kitap okuma, çeşitli konularda dinleme yapma gibi sürekli bir öğrenim faaliyeti içerisine girmesi, öğrencinin daha çabuk öğrenmesini sağlayacaktır.

İşlenecek konuları yakından uzağa, somuttan soyuta olarak şu şekilde sıralayabiliriz; Selamlaşma ve tanışma, kişinin kendisi, aile, ev ve çevresinin tanıtılması, yiyecek ve içecekleri öğrenme, saati sorma ve gün, ay, yıl, mevsim hakkında bilgi edinme, günlük hayat, alış-veriş, sağlık, haberleşme, yolculuk ve turizm konusunda karşılıklı konuşma, boş zamanı değerlendirme ve hobiler, gelenek ve görenekler, teknoloji, basın ve yayın konuları ile birlikte hayallerimiz, genel ahlak kuralları, milli değerler, kadın ve çocuk hakları, mesleki değerler, uluslararası değerler vb.

Yaygın kullanılan kelime, deyim ve cümlelerin sık aralıklarla kullanılması; dilin öğrenilmesi ve gelecek cümlelerin bunun üzerine bina edilmesi, her yeni öğrenilen ve kullanılabilen kelimeler ile birlikte öğrencinin daha fazla öğrenme arzu içersine girme duygularını kamçılacaktır.

Dilin seslerinin doğru çıkartılması, ses ve yapılarının tam olarak öğrenilmesi için çok fazla dinleme yapılarak, derste telaffuz ve konuşmaya aynı oranda önem verilmesi gerekmektedir. Buradan hareketle dil öğreniminde tekrar, taklit ve ezbere önem verilerek öğrencinin akıcı bir şekilde dili kullanması konusu üzerinde durulmalıdır (Aydın, 2000: 10-14).

Öğrencilerin dile ait bilgi, ezber ve kavramadan sonra anladıklarını uygulama sahasına koyabilmesi adına sınıf içerisinde gerekli ortamın sağlanması dilin tabii ortamda kullanılmasında büyük kolaylık sağlayacaktır (Tosun, 2006: 82). Bununla birlikte dil öğreniminde kelime, cümle ve dilbilgisi kuralları ile bilgi desteklenmeden dinleme yapılması gürültüden öteye gitmeyeceğinden, sınıf içerisinde diyalog yapılması, doğal bir ortamın oluşturulması ve drama yönteminin etkin kullanılması öğrencinin bilgiyi kodlamasına yardımcı olacaktır. Bununla birlikte kendisi dışındakilerle iletişim ve öz güven geliştirecektir. (Dellal, N.A., Kara, Z. 2010: 10).

Ders programını uygularken yalnızca bir yöntemin uygulaması yerine, sınıf ve öğrencilerin durumuna göre karma yöntemle birlikte zamanın sınırlılığı, konuların özet olarak aktarılmasının kaçınılmazlığı karşısında daha çok iletişimsel yöntemin bu süreçte kullanılmasının daha faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

Ders programlarındaki hedefleri gerçekleştirmek ancak öğrencinin ilgisinin canlı tutulması, isteklilik ve yoğun gayretler ile gerçekleştirilecektir.

4.4. Ders Safhası ile Sonrası

Kısa süre içerisinde daha etkin ve kalıcı bir öğrenimin gerçekleştirilmesi için öğrencilerin ders sonrasında da öğrenmeye devam ederek hedeflenen bilgi ve beceriye sahip olması, öğrenme sorumluluğunu taşıması gerekmektedir (Edge ve Wharton, 1998: 295). Buna öğrenci özerkliği denilmektedir. Bundan maksat sınıftaki sınırlı zamanı telafi ederek aktif rol oynaması ve kendi öğrenme stratejisini geliştirmesidir. Bu kapsamda öğrencinin çeşitli kaynaklardan istifade edebilmesi, bilgiyi kodlamak için kavram haritaları, bilgisayarlar, kaynak kitaplar ve bir çok materyali kullanabilmesi gerekmektedir (Bayezit, 2013: 64-65).

Ders sonlarında ve dönem aralarında sürekli hikaye, roman, makale, gazete, dergi okuması, görsel ve işitsel basını takip etmesi, yabancılarla elektronik ortamda da olsa görüşmeler yapması dilin kullanımı, geliştirilmesi ve canlılığı adına hayati öneme sahiptir.

4.5. Bulgular

Ankara’da ikinci yabancı dil olarak Arap dili dersi veren üniversitelerin EK 2-5’deki ders programları incelenmiştir, buna göre:

İkinci dil olarak öğretim verilen Arapça dersi öğretim programlarında, ülkemizde yaygın olarak kullanılan bazı kitapların takip edilmesi ve öğrencilerin konuyu kavramasının ardından bir sonraki konuya geçilmesi şeklinde bir yöntemin takip edildiği görülmüştür. Bu bağlamda üniversitelerde ikinci yabancı dil olarak Arapça

dersini veren öğretim üyeleri ile yapılan mülakatlarda; çoğunlukla öğrencilerin ikinci yabancı dile çok fazla önem vermediği ve derslerin işlenmekte zorlandığı, bu nedenle derslerin çoğunlukla bir konunun kavranmasının ardından diğer konuya geçilmesi şeklinde bir program uygulandığı, böylelikle dört dönem içerisinde sınırlı sayıda konunun işlenebildiği ifade edilmiştir.

Ders programlarında belirtilen Arapça öğretiminde, daha çok klasik yöntemin tercih edildiği, tüm duyu organlarına hitap eden ve beş beceriyi esas alan yöntemin kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Dersin hedefi, içeriği ve hedeflenen davranışın Kara Harp Okul Komutanlığı dışındaki üniversitelerin ders programlarında belirtilmediği görülmüştür.

Evren olarak alınan beş üniversitelerde, sınav ve bazı tatil günleri çıkartıldığında ortalama her dönem 15 hafta ve haftalık ikişer saat olmak üzere 30 saat, dört dönem 120 saat ders verilmektedir. Süre olarak MEB (2013a) bünyesinde eğitim veren liselerde ikinci yabancı dil olarak ders verilen yabancı dillere baktığımızda, sınav ve uygulamalar çıkartıldığında; haftalık ikişer saat olmak üzere ortalama her dönem 15 hafta, sekiz dönem 120 hafta, toplamda 240 saat ders verilmekte ve üniversitelerde uygulanan ders süresinin iki katı ders işlenmektedir. Orta öğretim seviyesinde verilen ikinci yabancı dil miktarının üniversitelerin 3 ve 4'üncü sınıflarında verilen ders saatlerinin iki katı olduğu görülmektedir (Tablo-2).

Kurumlar	Haftalık Ders Saati	Ortalama Dönem İçerisindeki Hafta Sayısı	Dönem Sayısı	Toplam Ders Saati
Tez Evrenindeki Beş Üniversite	2	15	4	120
MEB Bünyesinde İkinci Yabancı Dil Dersleri	2	15	8	240

Tablo-2

MEB (2013b) bünyesinde ders veren okullarda her dönem yaklaşık 18 hafta, iki dönem toplam 36 hafta ders verilmekle birlikte yukarıda yapılan değerlendirmede üç hafta eksik tutularak tatil, sınav vs. göz önüne alınmış ve ortalama 15 hafta olarak değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

Türkiye’de ilk ve orta öğretim seviyesinde uygulanan İngilizce dersini ve veriliş sürecini incelediğimizde; bir öğrenci üniversiteye gelinceye kadar sınav günleri hariç ortalama 930 saat ders almaktadır. Bu durum Anadolu Liselerinde birinci yabancı dillerde 1200 saate ve ikinci dillerde 240 saate varan bir öğretim sürecine ulaşmaktadır (Tablo-3). Bu kapsamda üniversitelerde verilen ikinci yabancı diller için tahsis edilen zamanın çok sınırlı olduğu tespit edilmiştir.

İLK VE ORTA ÖĞRETİM DÖNEMİNDE YABANCI DİL ÖĞRETİM TABLOSU
(MEB, 2013b)

DERSLER	SINIFLAR												Toplam (saat)	Toplam Ders Saati (Her dönem 15 Hafta kabul edilerek)
İngilizce	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
İlköğretim		2	2	2	4	4	4	4					22	660
Lise									3	2	2	2	9	270
A.Liseleri									6	4	4	4	18	540
A.L. II nci Yab.Dil.									2	2	2	2	8	240

Tablo-3

Ankara’da ikinci yabancı dil olarak verilen Arap dilinin beş üniversitede de ders programlarının ADÖÇ esasları dâhilinde değil, daha çok ders öğretmenlerinin belirlediği ve dili sevdirmeye yönelik subjektif kriterler çerçevesinde yapıldığı tespit edilmiştir.

Bununla birlikte çoğunlukla üzerinde araştırma yapılan üniversitelerin her birisinin farklı yöntem izlediği, kitap esaslı ders programında, öğrencilerin genel olarak konuyu

öğrenmesi ve kavraması ile birlikte bir sonraki konuya geçilen bir sistem takip ettikleri görülmüştür.

Öğretim üyeleri ile yapılan görüşmede ders programlarının genel itibariyle öğretmen merkezli işlendiği, öğrenciye ders sonrasında yönelik olarak araştırma, çalışma tekniği yönünden yönlendirmelerde bulunulmadığı kaydedilmiştir.

İkinci yabancı dili öğrenmede beş temel beceriyi esas alan bir ders programının yapılmadığı ve takip edilmediği, bu kapsamda ders içerisinde karşılıklı konuşma, düşüncelerini söyleme, dinleme ve bilgiyi şuur altına kaydetmek için drama, iletişim yöntemleri ve kavram haritaları ile diğer öğretim ve öğrenme yöntemlerinin çoğunlukla biri veya bazı derslerde çok sınırlı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir.

Öğretim üyeleri ve öğrencilerle yapılan birebir mülakatlarda ADÖÇ esasları dâhilinde ikinci yabancı dili öğrenmek için zamanın çok sınırlı olduğu ve öğretim düzeyinin çok sınırlı kaldığı ifade edilmiştir. Bununla birlikte araştırma yapılan üniversitelerin tümünde sınırlı süre nedeniyle Arap dili gramerinin tamamının verilemediği kaydedilmiştir.

Sınırlılığı nedeniyle dersin planlanması, işlenmesi, ders sonrası için öğrencinin yapması gereken davranışların belirlenmesi, güdülenmesi ve yönlendirmesi noktasında ders öğretmenlerine çok büyük görev düştüğü tespit edilmiştir.

4.6. Yorum

Yabancı dil öğretimi matematik veya fizik formülleri ezberleyerek soru çözümlerinde kullanılması gibi gramer kurallarını öğrenip bol miktarda alıştırma yapmak değildir. Işık (2011: 26, 61-62)'ın kitabında bahsettiği gibi öğrenciye gramer kurallarından öncelikle hiç bahsetmeden günlük doğal konuşmalara yönelik diyalog ve parçaların okunması ile mümkünse çok fazla hikaye ve öğrencinin durumuna göre kitapların okunmasının ardından verilmesinin daha etkili olacağı değerlendirilmektedir.

Ders programlarını hazırlarken yalnızca gramer üzerine bir ders programı hazırlanması ve derslerin doğrudan gramere dayalı olarak işlenmesi durumunda, dersler

çekiciliğini kaybedecek ve öğrenci üzerinde bıkkınlık meydana getirecektir. Dil iletişim amaçlı öğrenilmektedir. Bilinçli dil bilgisi ise bunun yalnızca bir parçası olduğundan önemli olan edinim yoluyla bilinç altına yerleşen dil kurallarıdır. (Işık, 2011: 61)).

Derslerde sunulan diyalog ve okuma parçalarının öncelikle öğrencinin merakını kamçılayıcı, doğal, ilgisini çekecek konuları içermesi ve gramer odaklı hazırlanmış metinler olmaması gerekmektedir. Gramer bilgilerinin diyalog veya okuma parçaları işlendikten sonra ve belirli bir sıra takip edilerek verilmesi daha uygun olacaktır (Ellidokuzoğlu, 2011: 131). Ders programlarında da bu husus göz önüne alınmalıdır.

Ellidokuzoğlu (2011: 126)'nın makalesinde belirttiği, Sarı (1996), Işık (2000)'ın yaptığı araştırmalarda da işaret ettiği üzere; konuşma/yazma ve gramere minimum ağırlık veren askeri lise öğrencilerinin, gramer ağırlıklı normal müfredatı takip eden öğrencilerden daha başarılı olduğu tespit edilmiştir. Bu kapsamda hazırlanacak ders programlarının okuma, konuşma ağırlıklı olması ve ders sonrasında öğrencilerin dinleme, okuduğu bir metni sözlü ifade etme ve yazmaya yönelik teşvik edilmesi, dil öğreniminde ve öğrencinin tüm becerileri öğrenerek dilde bütünlük sağlaması için gereklidir.

Ellidokuzoğlu (2011: 131)'nin belirttiği gibi yabancı dili şuur altına şifrelemenin en önemli noktası anlaşılabilir ve ilgi çekici konu ve diyaloglar seçmektir. Ders programlarının da buna göre düzenlenmesi öğrencilere büyük kolaylık sağlayacağı aşikârdır.

Her okuma parçasının ses kaydının varsa görüntü kaydı ile birleştirilmesi, yoksa ses kayıtlarına uygun görüntü kayıtlarının oluşturulmasının öğrencinin zihninde görüntü ses birlikte çağrışımını sağlamada yardımcı olacağı ve eğitim teknolojisi bilgi kolunun öncülerinden Edgar Dale'nin skalasında belirtildiği şekliyle öğrenimi hızlandıracağı bilinmektedir. Edgar Dale, skalasında gösterdiği üzere insan zihninde kalıcı izler bırakan konular sırasıyla; doğrudan yaşanılanlar, modellerle öğrenilenler, dramatize edilenler, gösteriler, geziler, sergiler, televizyon, hareketli resim, radyo-teyp, gözle ve sözle öğretim olarak sıralanmaktadır (Karaağaçlı, 2011: 54). Burada belirtildiği şekliyle en az akılda kalan sözle anlatılanlar olurken, en fazla akılda kalan şeyler ise yaşanılanlardır. Bu nedenle ders programlarına her zaman için öğrenciye olayları

yaşatacak, diyaloglarla olayların bizzat içerisinde öğrenciyi bulunduracak hususlar konulmalıdır. Ayrıca kavram haritaları, slâyt gösterileriyle yabancı dil ile ilgili hem göze, hem de kulağa ve diğer duygulara hitap eden filmler öğretmen tarafından önceden hazırlanarak ders programına girdi yapılmalıdır.

Ders saatlerinin çok kısıtlı olması nedeniyle ders programı içeriğini ve yardımcı malzemeleri seçerken akılda kalıcı olması, öğrenciye az zamanda çok şey öğretme adına karikatürize etmesi kelime-olay kodlamasında büyük kolaylık sağlayacaktır (Özer, 1990: 529).

Sonuç olarak, bugün dil öğrenenlerin, etkileşimde daha başarılı bir şekilde yer alabilmeleri için iletişimde daha etkin bir durumda rol almaları gerekmektedir (İşisağ, 2008: 110). Yabancı dil öğrenmede de bu etkileşimin sadece yazılı sınava yönelik olarak; dilbilgisi, kelime bilgisi ve çeviri yapılması ile sağlanması mümkün olmadığı aşikardır.

İKİNCİ BÖLÜM

İKİNCİ YABANCI DİL OLARAK ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE BİR ÖĞRETİM PROGRAMI DENEMESİ

2.1. Öğretim Planı ile Eğitim ve Öğretimin Tüm Unsurlarına Genel Bir Bakış

Hayatın her alanında insanlar yapacakları işleri bir plan dahilinde yerine getirirler. Plan, neyi, niçin, ne zaman ve nasıl yapacağını açıklar. Öğretim terimi olarak plan, eğitim hedeflerine ulaşmak için hangi etkinliğin seçileceği, öğrencilere edinimin niçin ve nasıl yapılacağını belirtmesi ile kullanılacak yardımcı malzeme, kaynak ve araçların tasarlanıp kağıt üzerine işlenmesidir (Büyükkaragöz ve Çivi, 1997: 165). Öğretim programının kapsamı eğitim programına göre daha dar kapsamlıdır. Kısaca eğitim programı okul dışı etkinlikleri kapsayacak şekilde yapılırken, öğretim planı okul içi etkinliklerle sınırlıdır.

Yabancı dil süreklilik isteyen, öğreten ve öğrenenin karşılıklı çaba ve gayretleri sonucunda gerçekleşen bir süreçtir. Her şeyin başlangıç aşamasında bir plan program yapılarak, hayata geçirilmesi ile başladığı; bir binanın önce projesi sonra maketi yapılarak ilgililere arz edilmesinin (Demirel, 2012a: 43) ardından uygulamaya geçildiği gibi yabancı dil ve diğer öğretim faaliyetlerinde de belirli bir sıra takip edilmektedir. Bu amaçla bu konuda büyük çabalar harcamış tecrübelerden istifade ederek ve bilginin uluslar arası boyut kazandığı günümüzde uluslara arası çapta tecrübelerin birleştirilip bir araya getirilerek faydalanılması ile birlikte sınırlı süreli derslerde bilginin, öğrenme azim ve kararlılığında olan kişilere sunulması, edinim açısından daha doğru olacaktır.

Birinci yabancı dil öğreniminde ileri seviyeye gelen öğrencilerin bu tecrübelerini ikinci yabancı dil için kullanacakları, kısa süre sınırlılığını telafi edecek konumda oldukları ve böylelikle Arap dilini öğrenmeye başladıkları varsayılmıştır. Yöntem ve ders çalışma şeklinde birinci yabancı dili öğrenirken belirli seviyeyi yakalamış öğrencilerin Arapçayı öğrenirken daha tecrübeli olarak gerek gramer, kelime haznesini geliştirme ve ezber yapma tekniği olarak, gerekse dinleme, okuma, konuşma, duygu-düşüncelerini aktarma ve yazma konusunda zamanı daha aktif ve tasarruflu kullanacakları değerlendirilmektedir.

Öğrenilen birinci yabancı dil ile ikinci yabancı dilin kıyaslanması sonucunda kelimelerin somutlaşması ve daha belirgin olarak hafızaya yer etmesi kolaylaşacaktır. Bu veriler ışığında ders programını hazırlarken öncelikle yakın çevreden başlayarak ders programının; konu, dilbilgisi, okuma, yazma, karşılıklı konuşma, kendini ifade etme şeklinde değerlendirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir.

Öğretim programı hazırlanırken cevaplamak durumunda olunan soruları ise şu şekilde sıralayabiliriz (Ertürk, 1997: 13-14):

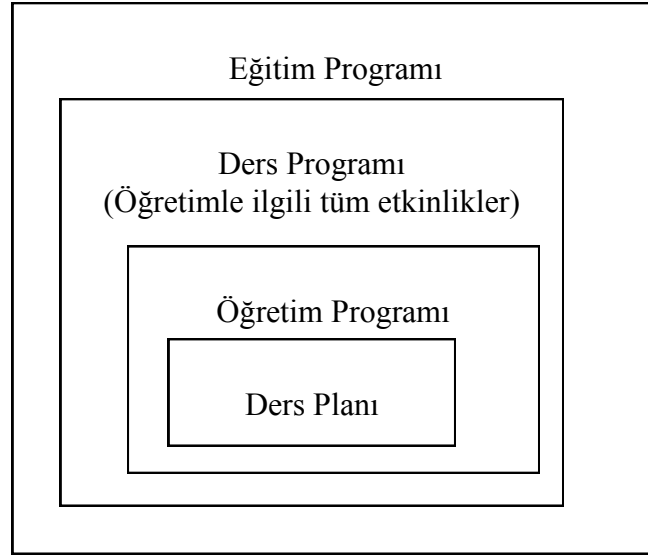
- Hangi davranışların kazandırılmasının hedeflendiği,
- Öğretim durumlarının belirlenerek değerlendirilmesi,
- Öğrencilerin davranışlarını geliştirme bakımından nasıl örgütlenileceğinin belirlenmesi,
- İstenen davranışları geliştirmede isabetlilik ve etkinlik derecesinin değerlendirilmesi.

2.2. Eğitim, Öğretim Programı ve Ders Planı Arasındaki İlişkiler

Üzerinde önemle durulması gereken kavramlardan biri olan öğretim programı, kavram olarak M.Ö. birinci yüzyılda Gaius Julius Caesar'a kadar dayandırılmakta ve Caesar'ın askerlerinin üzerinde yarıştığı oval piste verilen ve "takip edilen yol" anlamına gelen "curriculum" kelimesinden esinlenerek günümüze kadar geldiği rivayet edilmektedir. (Oliva, 1988: 4).

Günümüzde en çok karıştırılan kavramlardan bir tanesi de eğitim ve öğretim programıdır. Eğitim programı; okulda ve okul dışında kazandırılması planlanan tüm etkinlikleri kapsarken, öğretim programı yalnızca okul içerisinde planlanan etkinliklerin yer aldığı bir plandır. Ders programı ise öğretimle ilgili tüm etkinlikleri içerisine alan bir programdır. Ders planına gelince o da öğretim programının içinde yer almaktadır. Ders planını diğer ikisinden ayıran şey öğretim programının içerisinde yer alması ve eğitim faaliyetlerinin sistematik bir plan içerisinde düzenlenmesidir (Demirel, 2012a: 6).

Oliver (1977: 8) eğitim programı ile öğretim programını eş anlamlı görmekte; çalışma, yaşantı, hizmet ve ders dışı etkinlikler programı olarak dört öğeden oluştuğunu ileri sürmektedir. Doğan (1975: 361) ise eğitim programını, öğrencilerde öğrenmeyi gerçekleştirmek için planlanmış faaliyetler olarak tanımlamaktadır. Bu veriler doğrultusunda eğitim, ders, öğretim programları ile ders planını aşağıdaki şekilde gösterebiliriz (Şekil-1).

(Şekil-1)

Öğretim programına geçmeden önce öğretime felsefi olarak bakarsak, Demirel (2012a: 20)'in dediği gibi öğretimin doğasında çok sıkı çalışma ve yoğunlukla zorlama vardır. Öğretmenin rehberliğinde ve liderliğinde öğrenci ile müşterek çalışma yapmak gerekmektedir. Diğer bir ifadeyle öğretmenin görevi yönetmek ve rehberlik etmektir.

2.3. Öğretim Programının Temel Öğeleri

Öğretim programı tasarlarken üzerinde durulması gereken hususlardan bir tanesi de programın temel öğeleri olan (Demirel, 2012a: 43);

- Hedef, (istenen davranışları içine alır ve niçin sorusuna cevap arar)
- İçerik (hedefleri kazandıracak konu alanı, ne öğretelim sorusuna cevap arar),
- Öğrenme yaşantıları (nasıl öğretelim sorusuna cevap arar)
- Değerlendirmeler (ne, ne kadar öğrettik)

göz önüne alınması gerekmektedir. Belirtilen dört temel öğeler birbirini tamamlayan ve iç içe girmiş değerlerdir ve bir bütünü oluşturmaktadır. Bu dört temel öge içeriğe kısaca bakmakta fayda vardır.

2.3.1. Hedef

Hedef; eğitim veya öğretim yoluyla öğrenciye kazandırılmak istenen ve üzerinde taşımasını istediğimiz özelliklerdir (Bilen, 2006: 9). Diğer bir ifadeyle planlanarak veya belirlenen bir düzen dahilinde, yaşantılar yoluyla kazandırılması istenen davranış değişikliği ya da davranıştır. (Ertürk, 1972: 26).

Hedef; kişinin bilgi, beceri, alışkanlık, güç, yetenek, ilgi, tutum gibi alışkanlıklarıyla ilgili olabilir. Hedef, hem davranışsal olmalı hem de içerik (konu) elemanlarını kapsamalıdır. Hedef aynı zamanda tutarlı, açık, faydalı, gerçekçi, destekleyici, ulaşılabilir ve ekonomik olmalıdır (Büyükkaragöz, 1997: 20-21).

Öğretim programı hazırlarken hedef (s.23-27);

- Binişik değil birbirini tamamlayıcı yani bitişik olmalıdır.
- Alanının niteliklerine ve basamaklarına uygun olmalıdır.
- Bölüm-ünite ve ders saatleri için kapsam ve sınırlılık alanı için daralabilir.
- Öğrenci davranışı olarak ifade edilmelidir.
- Öğretim sonunda başarı ile tamamlayan öğrencinin ne yapabileceğini belirtmelidir.
- Bir hedef, tek bir öğrenme ürününü ifade etmelidir.
- Genelleme yoluyla öğrenmeye imkan verecek kadar genel, öğretimi yönlendirecek kadar özgül olmalıdır.
- Hedeflerin, hangi konu içeriğini gerçekleştireceği de belirtilmelidir.

2.3.1.1. Alternatif Öğretim Programının Hedefi

Alternatif olarak hazırlanan ders programı haftada 2 saat olmak üzere, her dönem 15 hafta, 30 saat, dört dönem 60 hafta, yani toplam 120 saat olarak planlanmıştır. Hali hazırda Ankara’da ikinci yabancı dil olarak Arapça öğretimi veren Hacettepe Üniversitesi, Kara Harp Okul Komutanlığı, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Polis Akademisi, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitelerinde de sınav haftaları ve tahmini tatil günleri çıkartıldığında yaklaşık aynı süre ders yapılmaktadır (Tablo-4).

Haftalık Ders Saati	Dönem İçerisinde Hafta Miktarı	Dönem Ders Saati	Toplam Hafta Sayısı	Toplam Ders Saati	Dönem Sayısı
2	15	60	60	120	4

Tablo-4

Demirel (2012a, 298: 312)’in belirttiği şekilde dersin işlenişi ile birlikte öğretmenin öğrencilerin durumuna göre bir ders planı hazırlaması gerekir. Ders planında grupla öğretim tekniklerinin kullanılması yönünde girdilerin yapılması kalıcılığı sağlama bakımından önemlidir (Demirel, 2012b, 63-88).

Yukarıda belirtilen ders saat, hafta ve dönemleri göz önüne alınarak alternatif ders programı konuları belirlenmiştir. Bazı konular farklı dönemlerde tekrar ederken konu içerisinde ayrıntılara girme, kelime sıklıkları ile öğrencinin kelimeleri kullanışı, kullanımda melek haline getirilmesi ve konunun diğer dallarının öğrenilmesi hedeflenmiştir.

2.3.2. İçerik

Öğretim programını hazırlarken içeriğinin çok dolu ve karmaşık bir yapıda olmamasına özen gösterilmelidir. Yani öğrencinin bilgiyi çok rahat ve kolayca öğrenebileceği şekilde olmasına özen gösterilmesi gerekmektedir. İçeriği düzenlerken “her bir disiplin içerisindeki bilgilerin hangileri, hangi düzeyde ele alınmalıdır?” sorusuna cevap verilmeli ve programda belirtilen konular amaca hizmet etmelidir. İçerik ele alınırken, ne öğretilecek sorusuna cevap aranmalı, “Öğrenme açısından en kolay, yararlı bilgi ölçüt olarak ele alınmalıdır” (Demirel, 2012a: 122-130).

2.3.3. Öğrenme yaşantıları

Yabancı dil öğreniminde kalıcı bellekte yer etme adına tekrar çok önemlidir. Öğretim programlarına konulacak konuların iç içe geçmesi yani sarmal programlama yaklaşımının benimsenmesi, konu ve kelimelerin tekrar etmesi açısından gereklidir. Bu kapsamda içeriğin doğrusal bir sıra izlemeden, öğrenilen bazı konuların kapsamının genişletilmesi ile birlikte tekrar edilerek hatırlatılması, programın daha esnek olmasını sağlayacaktır (Demirel, 2012a: 135-138).

Diğer yandan öğretim programını yapmadan önce hazırlanacak programın konu, öğrenen veya sorun merkezli mi olacağı değerlendirilmelidir. Yabancı dil öğreniminde öğrenen merkezli bir yaklaşımın belirlenmesi durumunda, öğrencinin ana dilini öğrendiği gibi ihtiyaçlarını gidermek için dil öğrenmesi gerekecektir. Yani öğrencinin yabancı dili yaşaması, öğrenimini kolaylaştıracaktır. Buna en güzel örnek Edgar Dale’nin skalasında belirttiği gibi akılda en çok kalan şey yaşayarak ifade edilenler ve hareketler olduğu gibi, akılda kalması en düşük olan şey ise söz ile söylenenlerdir (Karaağaçlı, 2011: 54). Buradan hareketle ders programlarını ve alt başlığı olan ders planlarını hazırlarken bu hususların göz önüne alınması, yaşantı esaslı ve öğrenciye öğrendiği kavramların gereği olarak yaşayarak ve küçük çaplıda olsa sınıfta drama yöntemi ile öğrenilen konuyu yaşatarak öğretmek daha kalıcı olacaktır (Kütükçü, 2010: 34).

2.3.4. Değerlendirme

Değerlendirme, kıyaslama esasına ve amacına göre yapılabilir. Yabancı dil öğreniminde öğrencilerin birbirine göre yani norma göre değil, hedefe göre değerlendirmelerinin yapılması gerekmektedir. Çan eğrisi sistemini uygulayan bir sınıfta öğrencilerin seviyesi onluk sisteme göre dördün altında ise sınıftaki öğrenciler norma göre sınıfı geçse bile hedeflenen davranışları yani konu üzerinde beş beceriyi gerçekleştirme adına oldukça geride oldukları görülecektir. Bu nedenle özellikle yabancı dil öğretiminde değerlendirmelerin hedefe göre yapılması daha faydalı olacaktır (Ertürk, 1997: 112-113). Yalnız burada unutulmamalıdır ki öğrencilerin öğrenim süreci içerisinde yapacakları hataların anında düzeltilmesi yani biçimlendirici değerlendirmenin yapılması, öğrencinin yapmış olduğu hataları alışkanlık haline getirmesi ve şuur altına yerleştirmemesi noktasında önemlidir (el-Hûlî, 1981: 122).

Treyler'in günümüzde geçerliliğini koruyan hedefe yönelik değerlendirme sürecini, hazırlayacağımız öğretim planına göre düzenlersek aşağıdaki hususları göz önüne almakta fayda vardır. (Demirel, 2011: 175).

- Öğretilcek konuların hedefinin belirlenmesi,
- Öğretim sonunda kazandırılması istenen hedef özelliğe göre sınıflama yapılması,
- Hedeflerin davranış (beş beceri) cinsinden ifade edilmesi,
- Hedefe ulaşıp ulaşılmadığını gösterecek esasların belirlenmesi,
- Ölçme tekniklerini (beş beceriye göre) geliştirme ya da seçme,
- Öğrencilerin davranış yeterlilikleri ile ilgili (beş beceriyi kapsayan sınav türlerini ve ölçeklendirme) veriyi toplama,
- Elde edilen verilerle (öğrencilerin durumu ile) belirtilen hedefleri karşılaştırma.

2.4. Aktif Öğrenme ve Etkinlik

Yaşadığımız çağda zamanın çok önemli olduğu ve uğraş alanına göre yapılacak işler azami derecede çoğaldığı için yabancı dili kısa zamanda öğrenme adına öğrenme ve öğretmede yeni yöntem ve usulleri kullanarak öğrencilerin derslere aktif olarak katılması ve pasif alıcılıktan kurtulması hedeflenmelidir. Bu amaçla ders programları

öğrenci eksenli düzenlenmeli ve öğrenciler aktif olarak derslerde rol almalıdır. Etkin öğrenmede öğrenci etkinliklerini şu şekilde sıralayabiliriz (Demirel, 2012a: 203-206):

- Öğrencinin kendisine güvenmesi ve güdülemesi,
- Hedef ve etkinliklerini düşünmesi,
- Bireysel öğrenmede hedeflerin seçilmesi,
- Başlama stratejisini belirleyerek dikkatini toplaması ve öğrendiklerini kullanması,
- Okuyup dinleyerek analiz yapması,
- Öğrendikleri şeyler arasında ilişki kurarak, kavram haritaları oluşturmaları,
- Öğrendikleri konuları kendi cümleleri ile ifade edebilmesi,
- Yeni stratejiler denemesi ve öğrenme sürecini değerlendirmesi,
- Yeni strateji denemesi,
- Öğrenme sürecini değerlendirmesi,
- Kendi performansı hakkında karar vermesi,
- Gelecekteki ödülleri/getirileri düşünmesi gerekmektedir.

Etkin öğrenmenin kullanıldığı sınıflarda en önemli nitelikler;

- Kendine güven (öğrencinin kendine güvenmesi ve öğrenmeye hazır olması) ,
- Enerji (öğrencilerin katılımcı, sürekli çalışan ve bıkkınlık nedir bilmemesi),
- Özdenetim (kendi kendini kontrol etmesi),
- Guruba ait olma ve duyarlı olma (sınıfta yapılan faaliyetlere ve öğrenimde dikkatli, meraklı, gayretli ve üretken olması)dır (Harmin, 1994: 3-4).

Bu arada öğrencilerin, Johnson ve arkadaşlarının (1990: 64) belirttiği gibi gruplar oluşturularak beceriye yönelik çalışma yapması, karşılıklı konuşması, düşüncelerini ifade etmesi, birbirine destek vermesi ve yardım etmesi gerekir. Yukarıda belirtilen hususlar özellikle yabancı dil öğreniminde oldukça önemlidir. Temel hedef öğrencinin yalnızca sınava yönelik bir dil öğrenimi değil, hayatın her alanında aktif olarak beş beceriyi kapsayan yabancı dili öğretme ve öğrenmektir. Etkin öğrenme prensipleri ile öğrencinin kendisinin bu becerileri hayatın her alanına tatbik etmesi esas alınmakla birlikte; öğrenci odaklı, aktif öğrenimi esas alan, araştırmaya yönelik ve ders saati dışında da öğrencinin daha fazla gayret göstererek çalışması hedeflenmektedir.

2.5. Öğrencinin motive edilmesi

Türkiye olarak yabancı dil öğreniminde başarısızlık nedenlerinden ikinci sırada, motivasyon eksikliği yer almaktadır. Bireyin bir yabancı dili öğrenmenin gerekliliğine ikna edilmemesi ve yabancı dil öğrenmenin kendi hayatında ne gibi değişiklikler yapacağını farkına varmaması nedeniyle öğrenme tam anlamıyla gerçekleşmemektedir (Acat ve Demiral, 2002: 317).

Sınıf ortamında başka bir dili öğrenmede başarılı olma konusunda, motivasyonun dil yeteneği ile birlikte merkezi bir konumda olduğu düşünülmektedir. Dil öğrenmede motivasyonun rolüne ilişkin çalışmalar, yaklaşık olarak 60 yıl önce Lambert ve Gardner'in çalışmalarıyla başlamıştır. Zira o zamana, kadar başka bir dili öğrenmede zeka ve sözel yeteneğin önemli olduğu düşünülmekteydi (Gardner, 1985: 56).

Gardner ve Lambert tarafından yapılan sosyal-psikolojik çalışmalardan yola çıkılarak, öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye motive olmalarına etki eden faktörlerin neler olduğu konusunda birçok araştırma yapılmıştır. Son yıllarda da öğrencilerin bir yabancı dil öğrenmeye motive olmalarının altında yatan diğer unsurların neler olduğu konusunda çok sayıda araştırma yapılmaktadır. Tüm bu çalışmalar genel olarak öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye motive olmalarında üç nedenin olduğunu ortaya koymuştur (Chambers 1994: 14-18; Clement ve diğerleri 1994: 417-448).

İçsel nedenler: Kişinin yabancı dil öğrenme isteği, bundan keyif alması ve öğrendiği yabancı dili kullanması.

Araçsal (Instrumental) nedenler: Yabancı dili iyi bir düzeyde öğrenmenin sağlayacağı çıkar ve yararlar, örneğin, kariyer ilerlemesi ve yüksek öğrenime devam etme.

Bütünleştirici nedenler: Bir yabancı dilde ustalaşmayla başka bir bölge veya ülkenin kültürüne dâhil olabilme ve başka insanlarla ilişki kurabilmeye dönük amaçlar.

2001-2002 Eğitim-Öğretim yılında Eskişehir ilinde faaliyet gösteren yabancı dil eğitim merkezlerinde var olan dil gruplarından tesadüfî örnekleme yoluyla seçilen 236

öğrenciden sağlanan verilere göre; yabancı dil öğrenmenin gelecekte bireylere iş bulmada ve işte yükselmeye destek sağlayacağı motivasyonu ilk sıralarda yer alırken, yabancı dilin insanlar arası iletişimde ve yazılı kaynakların anlaşılmasında bir araç olarak kullanımı ikinci sırayı takip etmektedir.

Bu durumda Türkiye’de yabancı dil öğrenen bireylerin içsel faktörlerden çok araçsal faktörler ve bütünleştirici faktörlere dayalı motivasyon kaynakları ile güdülendikleri gözlenmektedirler (Acat ve Demiral, 2002: 322).

Motivasyon etkili ve başarılı öğrenmenin gerçekleşmesi için en önemli faktörlerden birisi olarak kabul edildiğinden, öğretim programları hazırlanırken öğretmenlerin bu hususu göz önünde bulundurması ve derslerde sürekli öğrenciyi motive edici araçları kullanması gerekmektedir.

2.6. Öğretim planı yapmanın faydaları

MEB’nın 1983 tarihli ve 260 sayılı genelgesine göre yıllık plânlar; ilkököl, ortaokul, lise ve dengi okulları düzeyinde bir zorunluluktur. Üniversite düzeyinde ise planlama yapmanın bir zorunluluğı yoktur. Her yapılan işte plan yapmanın birçok faydası olduğı gibi öğretim programı yapmanın aşağıda belirtilen faydaları bulunmaktadır;

- Öğretmenin neyi, niçin ve nasıl okutacağını düşünmesini sağlayarak verimi artırır,
- Konuların zamanını ve süresini düzenler,
- Planlı çalışmayı sağlar, güven kazandırır,
- Öğretmen ve öğrencileri dağınıklıktan kurtarır, onlara güven kazandırır,
- En uygun yöntem, teknik, araç ve gereçlerin seçilerek, derslere hazırlıklı girilmesini sağlar,
- Planlama, öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerine göre yetişmesini sağlar,
- Öğretmen ve öğrencilere düzenli ve birlikte çalışma alışkanlığı kazandırır,
- Eğitim faaliyetlerinde düşünceye açıklık kazandırır,
- Öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerine göre yetiştirilmesini sağlar,

- Öğretimin değerlendirilmesinin sağlam ve güvenilir olmasını sağlar (Büyükkaragöz, 1997: 113-114).

Yukarıda belirtilen faydalarla birlikte bir öğretim planı aşağıda belirtilen özelliklere sahip olmalıdır:

- Program amaç ve ilkelerine uygun olmalıdır,
- Öğrenci yetenek ve olgunlaşma düzeylerine uygun olmalı, ihtiyaçlara cevap vermelidir,
- Öğrencilerin, neleri, ne zaman ve nasıl öğreneceklerini göstermelidir,
- Öğretim seviyesine, derse ve dersin amacına uygun olmalıdır,
- Belli bir süreyi kapsamalıdır,
- Esnek olmalıdır,
- Anlaşılır ve uygulanabilir olmalıdır,
- Öngörülen amaçlara ne ölçüde ulaşıldığını ve nasıl değerlendirileceğini belirtmelidir (s.114).

2.7. Öğretim Planı Çeşitleri

Öğretim planı; Yıllık plan, ünite planı, günlük plan olarak üçe ayrılır. Günlük plan ise kendi arasında; ders planı, gezi gözleme planı, deney planı olmak üzere o da üçe ayrılır. Yıllık plan ünite planı ile içerik olarak aynıdır, ancak ünite planı yıllık plana göre daha ayrıntılı ve yıllık plandaki bölümlere açıklık getiren bir plandır. Günlük plan ise, öğretmenin bir veya daha fazla ders içerisinde işlenecek konunun seyrini belirleyen; konunun ana hatları, eğitim yardımcı malzemeleri (EYM), ödevler, konuyu araştırma ve öğrenmeye yönelik hazırlanan sorular, deneyler ve dersin işleniş şeklini içeren bir plandır (Büyükkaragöz, 1997: 115-129).

2.8. Öğretmeyi etkileyen hususlar

Öğretim planını hazırlarken öğrenme faaliyetini etkileyen aşağıda belirtilen bazı hususlar vardır. Ders planını yaparken öğretmenin bunları göz önünde bulundurmasında fayda vardır (el-Hûlî, 1981: 26-31):

- Öğrenme durumu,
- Öğretme ortamı,
- Öğrencinin özellikleri,
- Programlar,
- Öğretim süresi,
- Öğretmenin nitelikleri,
- Öğretme yöntemleri.

2.9. Öğretme - öğrenme sürecinde yer alan öğretim ilkeleri

Öğretim planını yaparken öğretme öğrenme ilkelerinin bilinmesi, EYM'lerin buna göre hazırlanarak öğretim sürecinin daha sağlıklı olarak yürütülmesi, öğretim sürecini karmaşadan kurtaracaktır. Öğretim programlarını hazırlarken aşağıda belirtilen öğretme-öğrenme sürecinde yer alan öğretim ilkelerini göz önüne alarak konuların belirlenmesi, sıralamanın buna göre yapılması ve konun derste işleniş sırasının düzenlenmesi öğrencinin zihninde oluşacak dağınıklığı ortadan kaldıracaktır (Karaağaçlı, 2011: 48):

- Hedefe görelilik,
- Öğrenci seviyesine görelilik,
- Bilinenden – bilinmeyene,
- Yaşama yakınlık (dönüklük),
- Hayatilik,
- Yakın zamandan uzak zamana,
- Yakın çevreden - uzak çevreye,
- Somuttan – soyuta,
- Açıklık (ayanilik),
- Ekonomiklik,
- Güncellik (aktüalite),
- Uygulanabilirlik,
- Tümdengelim ilkesi (yabancı dil öğretiminde tümevarım ve tümdengelim ilkeleri birlikte kullanılır),

Yukarıda belirtilen öğretim ilkelerini daha fazla sıralamak mümkündür. Ana başlıklar halinde verilen bu ilkelerin bilinmesi ders programını uygulama aşamasında ve öğretim hedefini gerçekleştirmede temel dayanağı oluşturacaktır.

2.10. Dil eğitiminde strateji

Strateji, “belli bir amaca ulaşmak için kullanılan yollar” olarak tanımlanmaktadır (Akad, 2011: 13). Kapsam olarak “bir faaliyetin uzun süreli hedef ve temel amaçlarını belirlemeyi, ardından eylem ve hedeflere ulaşmaya yardımcı olan kaynakları seçmeyi içerir (Saydı, 2007). Öğrenme stratejisi ise öğrencinin öğrenme sırasında kodlama sürecini etkilemek için kendisinin geliştirdiği davranış ve düşüncelerdir (Weinstern ve Mayer, 1986: 315). Yabancı dil öğrenmede strateji, “yabancı dil becerilerini geliştirmede öğrencilerin kullandıkları özel teknik, yol ve davranışlardır”(Oxford, 1999: 518).

Bilgi tekrar edilmezse kısa süreli bellekte kaybolur, tekrar ettikçe uzun süreli bellekten geri getirilir ve yeni bilgiler ile karşılaştırılır. Her seferinde yeni bilgilerle kıyaslama yapılır ve uzun süreli belleğe gönderilir. Bilginin kodlanması için öğrenci her yeni bilgi geldikçe öğrenmesini düzenlemek için bazı kodlamalar veya çalışmalar yapar. Bu durumda öğrenme stratejisi devreye girer ve öğrenci; “tekrarlama, gruplama, çağrışım, imaj kullanma veya anlam haritası çıkarma” (Bayezıt, 2013: 11) gibi stratejileri kullanarak bu işlemi gerçekleştirir. Diğer taraftan dil ile ilgili çalışmalar yaparken yetenek, fırsatlar ortaya koyma ve motivasyonun önemli bir yerinin olduğu unutulmamalıdır (s. 12).

Oxford (1990) dil öğrenme stratejilerini, dolaylı ve dolaysız stratejiler olarak gruplandırmıştır. Dolaylı stratejileri; bellek stratejileri, bilişsel stratejiler ve telafi stratejileri, dolaysız stratejileri ise; bilişüstü stratejileri, duygusal stratejiler, sosyal stratejiler olarak sınıflandırmıştır (s. 18-21).

Dil Öğrenme Stratejileri, Bekleyen (2006: 30-32) tarafından aşağıdaki şekilde tasnif edilmiştir (Tablo-5) .

Dolaylı Stratejiler	Hafıza Stratejileri,	Zihinde bağlantılar kurmak. Görüntü ve seslere başvurmak. Öğrenilen konuları ayrıntılı bir şekilde gözden geçirmek. Fiziksel hareketleri kullanarak hafızada tutmak.
	Bilişsel Stratejiler,	Uygulama yapmak (tekrarlamak, sesler ve yazı sistemlerini uygulamalı olarak öğrenmek, formül ve yapıları tanımak ve kullanmak). Mesaj alıp vermek. Çözümleme yapmak ve sonuç çıkarmak. Girdiler ve çıktılar için yapı oluşturmak (not tutmak, özet çıkarmak, önemli noktaların altını çizmek gibi).
	Telafi Stratejileri	Dinlerken ve okurken tahmin etmek. Konuşurken ve yazarken (anadile başvurarak, yardım isteyerek veya başka yöntemlerle) sınırlılıkların üstesinden gelmek.
Dolaysız Stratejiler	Bilişüstü Stratejileri,	Daha önceden bilinenleri gözden geçirip arada bağlantılar kurarak öğrenmek. Üzerinde yoğunlaşmak. Öğrenmeyi düzenlemek ve planlamak. Kendi kendini gözlemleyerek öğrenme sürecini değerlendirmek.
	Duygusal Stratejiler,	Daha önceden bilinenleri gözden geçirip arada bağlantılar kurarak öğrenmek. Üzerinde yoğunlaşmak. Öğrenmeyi düzenlemek ve planlamak. Kendi kendini gözlemleyerek öğrenme sürecini değerlendirmek.
	Sosyal Stratejiler	Soru sormak, karşıdakinden açıklama veya doğrulama yapmasını, hataları düzeltmesini istemek. Arkadaşlarla veya hedef dilde yeterli bilgiye sahip insanlarla işbirliği yapmak. Farklı kültürlerdeki insanların duygu ve düşüncelerini öğrenmeye çalışmak

Tablo-5

2.10.1. Bilişsel Stratejiler:

Öğrenme stratejisi olarak da adlandırılan bilişsel stratejiler birbiri ile bağlantılı bir çok konuyu içine alan bir kavramdır. O'Malley ve Chamot (1990: 44) 'un ifade ettiği şekliyle bilişsel stratejiler sınıf içerisinde öğrenmeyi doğrudan etkileyen stratejilerdir. Bu nedenle bir fikir verme adına bahsedilmesinde yarar görülmüştür. Bunları; tekrar etme, kaynak gösterme, çeviri yapma, gruplandırma, not alma, sonuç çıkarma, tekrar birleştirme, görsel imajlar kullanma, duyduğunu söyleyebilme, anahtar kelimeler bulma, ilişkilendirme, aktarma, anlam çıkarma olarak sıralayabiliriz.

O'Malley ve Chamot (1990: 43) 'un dil öğrenme stratejilerini aşağıdaki şekilde gösterebiliriz (Tablo-6).

Yabancı Dil Öğrenme Stratejileri	Özellikleri
Üstbilişsel	İleri düzeyde düzenleyici, Dikkati yönlendirme, Seçici dikkat, Kendi kendini yönetme, Planlama, Kendi kendini gözlemleme, Konuşmayı ertelemek, Kendi kendini değerlendirme.
Bilişsel	Tekrar etme, Kaynak gösterme, Çeviri, Gruplandırma, Not alma, Sonuç çıkarma, Tekrar birleştirme, Görseller imajlar kullanma, Duyduğunu söyleyebilme, Anahtar sözcükleri bulma,

	Sözcüğü cümlede kullanabilme, İlişkilendirme, Aktarma, Anlam çıkarma.
Toplumsal - Duyuşsal	İkili çalışma, Grup çalışması, Sormacalar, Proje çalışmaları, Söyleşiler

Tablo-6

Öğretim programlarının doğru uygulanmasına yönelik olarak dil öğrenme stratejilerini bir araç olarak değerlendirmek daha doğrudur. Öğrenmenin olabilmesi için öğrenci mümkün oldukça kaygıdan uzak olmalıdır. Bu da ancak duyuşsal stratejiler yoluyla olur (Oxford, 1990: 11). Dil öğrenmeye meyilli olan öğrencilerin de yukarıda belirtilen dil stratejilerine meyilli olduğu ve bunları uyguladıkları görülecektir (Bialystok, 1981: 34)

2.11. Eğitim Yardımcı Malzemeleri (EYM)

Öğretim ve öğrenimin temel unsurlarından bir tanesi de EYM'lerdir. EYM'ler bilginin uzun süreli kalıcı bellekte kodlanmasında önemli bir yeri vardır. Gelişen teknolojik alet ve EYM'lerle birlikte materyal geliştirmek ile zaman kaybetmeyen öğretmen, öğretime daha fazla zaman ayırabilecektir (Richards, 2001: 254). Başta akıllı tahta, elektronik ortamları sağlama, kısa metrajlı filimler, renkli kartlar, dünyanın her tarafından yapılan uygulamaları görme adına interneti kullanmak da dahil olmak üzere onlarca EYM'leri bulmak mümkündür.

2.12. Öğrenen Özerkliği Kavramı ve Avrupa Dil Portfolyosu (ADP)

Modern dillerde öğrenci merkezli öğretime yönelik olarak öğrenen özerkliği kavramı ön plana çıkmaktadır. Sorumluluk alma ve kendini yönlendirme başlıkları altında toplanan özerklik kavramı; dil öğrenmeye öğrencinin bağımsız olarak karar vermesi ve aktif olarak gerçekleştirmesi olarak tanımlanmaktadır. Sorumluluk alma;

öğrencinin kendisine ait bireysel çalışma plan ve programını dışarıdan yardım alarak yada almayarak gerçekleştirmesi ile ifade edilirken, kendini yönlendirme; öğrenenin kendisine ait bireysel çalışma plan ve programını dışarıdan yardım alarak yada almadan geliştirip uygulayabilmesi olarak ifade edilmiştir (Council of Europe, 1998: 24).

ADP’de, bireyin okul içinde ve dışında yabancı dil öğrenimi süresince hangi düzeyde ve hangi becerileri geliştirmesi gerektiği, tüm aşamaları ile öğretim sürecine katılımı sağlayan bir araç olduğu ifade edilmektedir (MEB, 2000).

2.13. Alternatif Öğretim Programı

Yukarıda belirtilen tüm veriler doğrultusunda aşağıda sunulan öğretim programında; beş beceriyi esas alan, konu ve dil bilgisinde özü vermeyi amaçlayan, zaman darlığını telafi etme adına öğrenci özerkliği ile aktif öğrenmeyi teşvik eden ve eğitim yardımcı malzemelerini daha etkin kullanmayı hedef alan bir program hazırlanmıştır. Programda kavram haritalarının etkin kullanılması, bilgilerin kalıcı bellekte yer etmesi amacıyla ikili çalışma, sınıf içi drama, doğaçlama, rol oynama, benzetim, sorun çözme ve iletişim oyunları teknikleri üzerinde durulmuştur. Hazırlanan programa esneklik kazandırmak üzere her dönem sonunda ünitelendirme yapılarak öğretmenlere, seçecekleri farklı konularda alternatifler sunulmuştur.

ALTERNATİF ÖĞRETİM PROGRAMI

BİRİNCİ DÖNEM						
Hafta	Dil Bilgisi	Okuma Becerisi	Dinleme/ Anlama Becerisi	Konuşma Becerisi	Yazma Becerisi	Eğitim Yardımcı Malzemeleri
1. Hafta	a.Arap Alfabetesi, b.Arapçada Harflerin Yazılışı.	Alfabeyi okuma ve ezbere söyleyebilme.	Arap harfleri söylendiğinde gösterebilme.	Arap alfabesini telaffuz edebilme.	a. Alfabenin harfleri söylendiğinde yazabilme, b. Kısa kelimelerin dikte ettirilmesi.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Video kaydı. d. Resimli kartlar.
2. Hafta	a.Arapçada Harekeler b.Okuma ile ilgili diğer unsurlar	Arapça kelimeleri hareketleriyle okuyabilme.	Söylenen kelimeleri doğru olarak hareketlendirebilme.	Kelimeleri doğru olarak okuyabilme.	Okunan harfleri ve hareketlerini doğru olarak yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Video kaydı.
3. Hafta	a. Hemze, b. Kısa elif, c. Şemsi ve kameri harfler.	Selamlaşma, tanışma ve uyuşunu söyleme ile ilgili diyalogu günlük konuşma diliyle okuyabilme.	Yapılan diyalogda sorulanları doğru olarak cevaplayabilme.	Hemze, kısa elif ve lamelifi söyleyebilme.	a. Okunan Arapça kelimeleri hareketleri ile birlikte yazabilme, b. Şemsi ve kameri harfleri ayırt ederek yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Video kaydı, d. Resimli kartlar.
4. Hafta	a. Lamelif, b. Dişilik takısı.	a. Aile bireyleri hakkındaki diyalogu doğru olarak okuyabilme, b. Konu içerisinde geçen soru ve işaret isimlerini kavrayabilme.	a. Okunan dişil ve eril kelimeleri anlama, b. Yapılan diyalogda sorulanları doğru olarak cevaplayabilme.	a. Diyalog içerisinde dişil ve eril kelimeleri söyleyebilme, b. Bayan ve erkek için doğru kelimeleri kullanma.	Söylenen dişil ve eril kelimeleri yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Video kaydı, d. Resimli kartlar.
5. Hafta	a. Nekira ve marife konusu, b.Cinsiyet yönünden isimler.	a. Çevre hakkındaki diyalogu doğru olarak okuyabilme, b. Konu içerisinde geçen soru ve işaret isimlerini kavrayabilme.	a. Nekira ve marife kelimeleri anlama, b.Arapça soru cümlelerini anlama ve okunan cümleye göre alıştırmaları cevaplayabilme, b. İşaret isimleri ile verilen talimatları yerine getirebilme.	a. Öğrendiği kelimeleri kullanarak soru sorabilme, b. İşaret isimlerini kullanarak resim ve sınıftaki eşyaları belirtme.	a. Konu alıştırmalarında geçen boşluk doldurmaları yapabilme, b. Konu ile ilgili tabloyu doldurma. c.Okunan kelimeleri doğru olarak yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Çevre ve aile birey resimleri.
6. Hafta	Arapçada kelime çeşitleri (İsim-Fiil-Harf).	a. Yemek vakitleri konulu diyalogu doğru olarak okuyabilme, b. Konu ile ilgili	a. Diyalogda geçen isim, fiil ve harfleri ayırt edebilme, b. Duyduklarını doğru kavrayabilme ve tekrar edebilme,	a. Karşılıklı diyalog yapabilme, b. Öğrendikleriyle diyalog	a. Okunan diyalogu yazabilme, b. Konu alıştırmalarını doğru	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses

		metni doğru olarak okuyabilme.		yapabilme, c. Gösterilen resimlerle ilgili yorum yapabilme.	cevaplayabilme.	kaydı, d. Resimler.
7. Hafta	İşaret isimleri.	Tanışma, yakın çevre ile ilgili diyalogu günlük konuşma diliyle okuyabilme.	a. Konuda geçen işaret isimlerini anlama, b. İşaret isimleri ile ilgili konu alıştırma yapabilme.	a. Konu diyalogunu isim ve mekan değiştirerek yapabilme, b. Farklı öğrencilerle diyalogu geliştirebilme.	a. Sözlü olarak söylenen diyalogu yazabilme, b. Konu alıştırma a belirtilen isim ve yer değişikliklerini yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Video kaydı.
8. Hafta	İsim tamlaması.	Zaman ve yönler konulu diyalogu akıcı olarak okuyabilme.	a. Sınıftaki grup arkadaşları ile söylenenleri anlama ve uygulayabilme, b. Grup içerisinde karşılıklı komutlar verme ve anladığını gösterebilme.	a. Zaman ve yönler konusunda öğrendiklerini sınıfta uygulayabilme b. Grup içi ve gruplar arası konuşmalar yapabilme, c. Gösterilen resimlerle ilgili yorum yapabilme.	a. Konu alıştırma doğru olarak yazabilme, b. Öğrendikleri kelimelerle isim tamlamasına örnekler verebilme, c. Konu okunduğunda doğru olarak dikte etme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Resimler.
9. Hafta	İsim cümlesi.	Gün içerisinde diyalogunu doğru olarak okuyabilme.	a. Diyalogla ilgili sorulara cevap verebilme, b. Grup içerisinde söylenenleri uygulayabilme,	a. Basit isim cümlesi kurabilme, b. Konu diyalogunu grup içerisinde, değişiklik yaparak uygulayabilme	a. Konu alıştırma doğru olarak yapabilme, b. 5'er adet isim cümlesi yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı.
10. Hafta	Harfi cerler.	a. Okulda/ üniversitede konu diyalogunu doğru olarak okuyabilme, b. Diyalog içeriğindeki farklı parçaları okuyabilme.	a. Karşılıklı yapılan diyalogu anlama, b. Söylenenleri uygulayabilme, c. Konu ile ilgili sorulara cevap verebilme.	a. Diyalogu ezberden uygulayabilme, b. Öğrendiği kelimeleri kullanarak farklı diyaloga girebilme.	a. Diyalog konularını değiştirerek yazabilme, b. Konu alıştırma doğru olarak yapabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı.
11. Hafta	Arapçada zamirler a.Şahıs zamirleri, b.İyelik zamirleri.	a. İletişim konulu diyalogu akıcı olarak okuyabilme, b. Konu diyalogunda geçen kelimeleri içeren metinleri günlük konuşma diliyle okuyabilme.	a. Diyalogda geçen zamirleri anlama ve yazabilme/söyleyebilme, b. Cümle içerisinde geçen şahıs zamirlerine karşılık doğru cevabı verebilme. c. Cümle içerisinde geçen şahıs ve iyelik zamirlerini ayırt edebilme.	a. Diyalogda geçen zamirleri değiştirerek söyleyebilme, b. Cümle içerisindeki zamirleri değiştirerek grup içerisinde uygulayabilme c. Gizli ve açık zamirleri sözlü olarak kullanabilme.	a. Konu alıştırma a geçen boşlukları doğru olarak doldurma, b. Farklı kalıplarda cümle kurarak yazabilme. c. Şahıs ve iyelik zamirlerinin içerisinde olduğu 5'er cümle yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. İletişim konusunda çeşitli resim ve video kayıtları.

konulmuştur. Diyalog ve kendini ifade etme becerileri aynı sütun içerisinde belirtilmiştir. Kullanılabilecek EYM'lerden bazıları tablonun sonunda belirtilmiştir. Öğretim yöntem ve tekniği olarak beş beceriyi içerecek şekilde tüm yöntemler dersin içeriğine yönelik olarak kullanılabilir. Bunlar: Dilbilgisi-Çeviri yöntemi, Doğrudan yöntem, Kulak-dil alışkanlığı yöntemi, bilişsel öğrenme yaklaşımı, iletişimsel yaklaşım, seçmeli yöntem ve diğer yöntemlerdir. Ancak bu yöntemler yukarıda belirtildiği şekliyle yalnızca birinin uygulanması yerine konuya göre tüm yöntemlerin kullanılması, beş beceriye hitap etmesi ve kalıcılığı sağlama açısından önemlidir.

Sınıf İçi öğretim teknikleri olarak: Gösteri, soru-cevap, rol yapma - drama, ikili - grup çalışması ve eğitsel oyunlarla öğretim teknikleri kullanılabilir.

Tablo-7

1. Ders programında verilen konular ve hedeflenen beceriler

1.1. Birinci Dönem

1.1.1. Konular

Demirel (2012: 97-103)'in de belirttiği gibi, dersin işleniş şekli göz önüne alınarak işlenecek konuların sıralaması yapılmış, bu kapsamda ders programında insan hayatında dilin alfabesinin öğrenilmesinin ardından en fazla kullanılan kelime ve konulara öncelik verilerek, öğretim ilkelerinden yakından uzağa ilkesi esas alınmıştır. Kişinin kendisinden başlayarak, yakın çevresiyle selamlaşma, aile ve okul hayatı süreci ile aşağıda sunulduğu şekliyle (Tablo-8) başlangıç seviyesinde yani öğrenciye ilk dönemde öğretilmesi önerilen konular ve hedefler belirtilmiştir.

Öğretim programında ders sonrası üzerinde durulması gereken konular, ödevler, sorular, kaynaklar ve belirtilen konular üzerine en az kaç kelime ezberlenmesi gerektiği konusunda bir çalışmaya gidilmemiş ve bu konular öğretmenin inisiyatifine bırakılmıştır.

Yukarıda (Tablo-7) belirtildiği şekliyle bir dönem içerisinde öğrencilere çok yoğun bir ders programı içeren konular verilmektedir. ADÖÇ dâhilinde hazırlanan programa, zamanının sınırlılığı ile birlikte konulara esneklik kazandırma ve ünite planında kullanmak için aşağıda belirtilen konu başlıkları altında bir çalışma da yapılabilir.

Öte yandan öğrenmede yapılandırmacı yaklaşımın etkin olarak kullanılması önemli olmakla birlikte, gerekli ortamın oluşturulması da önem arz etmektedir (Gömleksiz ve Elaldı, 2011: 452). Bu kapsamda yukarıda belirtilen çizelgeye ek olarak dönem içerisinde aşağıda belirtilen konuların ele alınması, farklı alternatifler sunma ve detaylandırma bakımından yararlı olacaktır (Tablo- 8).

ÜNİTE NO	KONU	ÖĞRETİLECEK KONULAR
1. Ünite	Selamlaşma ve Tanışma	Arap alfabesinin öğretimi, Telafluz, okuma ve yazma, Selamlaşma ve tanışma, Farklı milletlerden insanlarla tanışma,
2. Ünite	Karşılaşma ve Görüşmeler	Selamlaşma, Tanışma, Uyruğunu söyleme, Basit sorular sorma ve cevaplama,
3. Ünite	Yakın çevreyi tanıma	Aile üyelerini tanıma, Akrabaları tanıma, Okul arkadaşlarıyla tanışma, Okulda basit konuları öğrenme,
4. Ünite	Evimizi tanıma ve daire kiralama	Evin bölümleri, Evin mobilyaları, Kiralama,
5. Ünite	Vücudumuzu tanıma	İnsanların sıfatları; şekli, görünümü ve renkler,

		Beş duyu organı,
6. Ünite	Kişisel özellikleri öğrenme	İnsan vücudunun görünen organları, Boy ve kilo,
7. Ünite	Zaman ve yönleri bilme	Saat sorma, Haftanın günleri, Tarih ve aylar, Mevsimler, Yönleri bilme,
8. Ünite	Ulaşım araçları ve seyahat	Ulaşım ve bazı edatlar, Seyahat etme, Otel ve turlar, Tarihi eserler ve yerler,
9. Ünite	Meslekleri tanıma	Bazı meslekler ve işler, Alış veriş mekanları, Soru kelimeleri,
10. Ünite	İletişim	İletişim, Telefon görüşmeleri, Yaygın kullanılan kelimeleri öğrenme,
11. Ünite	Alış veriş yapma	Giyim ve alışveriş, Günlük ve mevsimlik giysileri tanıma, Alışveriş kelimelerini öğrenme,
12. Ünite	Randevu ve iş görüşmesi yapma	Randevu alma, İş görüşmesi, Meslekleri tanıtmak,
13. Ünite	Lokantada yemek yeme ve mutfak	Lokantada sipariş verme, Sipariş alma, Hesap ödeme, İşaret zamirleri, olumlu ve olumsuz soru sorma-cevap verme,

14. Ünite	Hayvanları tanıma	Evcil hayvanlar, Vahşi hayvanlar, Deniz, kara hayvanları.
15. Ünite	Hastanede	Rahatsızlıklarını dile getirme, Doktorla görüşme, Hastalıkları söyleme, İstek ve dilekte bulunma.

(Tablo- 8)

1.1.2. Birinci dönem sonunda hedeflenen hususlar

Birinci dönem sonunda öğrencilerin ADÖÇ A1 seviyesine (EK-1) gelmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda;

Dinleme becerisi olarak; öğrencinin kendisi, ailesi, okul ve yakın çevresi ile ilgili yaygın sözcük ve kelimeleri, kalıpları kullanabilir, ana dili Arapça olan kişilerle konuşurken öğrendiği kelimeler yavaş ve tam olarak ifade edildiğinde anlayabilir.

Okuma becerisi olarak; ilanları, derste işlenen kelimelerle kurulan basit cümleleri, okuma parçalarında geçen öğrendiği kelime ve cümleleri anlayabilir.

Karşılıklı konuşma becerisi olarak; yavaş konuşma hızında yinelenen kelimeleri anlar, basit olarak iletişim kurabilir. Basit konularda ihtiyaçlarını gidermeye yönelik olarak basit sorular sorup, kısa cevaplar verebilir. Nerede oturduğu, yakınları, çevresindeki kişileri ve sahip olduğu şeyleri söyleyebilir.

Sözlü anlatım becerisi olarak; bulunduğu yeri ve yakın çevresindeki kişileri betimlemek için basit cümle kalıplarını kullanabilir ve çevresindeki insanları tanıtabilir.

Yazılı anlatım becerisi olarak; basit cümleler kurabilir, günlük basit kalıpları kullanarak ileti gönderebilir, sınır kapıları, otel vb. yerlerde kendisi ve yakınları ile ilgili formları doldurabilir (MEB, 2000).

Öğrencilere basit olarak verilen bu konuları iyi bir şekilde öğrenmeleri ve yeni kelime ve cümleleri bunların üzerine bina etmeleri, ilerleyen süreçte yeni konularda detaylara inmelerinde büyük fayda sağlayacağı değerlendirilmektedir. Bu dönem sonunda öğrencilerin özet olarak, ADÖÇ A1 seviyesinde aşağıda belirtilen seviyeye gelmeleri hedeflenmektedir:

Kendisini ve ihtiyaçlarını anlaşılır olarak ifade etmesi,

Araplar ile basit cümleler kurarak iletişim kurabilmesi,

Günlük hayatta kendisine yöneltilen sorulara anlaşılır bir şekilde karşılık verebilmesi,

Kendisine gösterilen konular çerçevesinde okuma, yazma ve konuşmasının anlaşılır olması,

Dilbilgisi kuralları hakkında teorik bilgisi olmamasına rağmen uygulayabilmesi.

ALTERNATİF ÖĞRETİM PROGRAMI						
İKİNCİ DÖNEM						
Hafta	Dil Bilgisi	Okuma Becerisi	Dinleme/ Anlama Becerisi	Konuşma Becerisi	Yazma Becerisi	Eğitim Yardımcı Malzemeleri
16. Hafta	a. Hicri ve miladi aylar, b. Mevsimler ve özellikleri.	a. Hastanede diyalogunu günlük konuşma akıcılığında okuyabilme, b. Hastane konulu paragrafı akıcı olarak okuyabilme.	a. Okunan parçalarla ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Cümle içerisinde geçen hicri ve miladi ayları ayırt edebilme.	a. Hastanede geçen diyalogu metne bağlı kalmadan gurup arkadaşları ile yapabilme, b. Mevsimler hakkında basit bir şekilde görüşlerini ifade edebilme.	a. Miladi aylar ve mevsimler hakkında parçada geçen yeni kelimeleri de kullanarak en az on cümlelik metin yazabilme, b. Konu alıştırmalarını doğru olarak yapabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Mevsimler, hicri ve miladi aylar ile ilgili çeşitli resim ve video kaydı.
17. Hafta	Sıfat tamlaması.	Trafikte geçen diyalogu doğru olarak okuyabilme.	a. Okunan parça ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Parçada geçen sıfat ve mevsuf kelimeleri söyleyebilme, c. Tarif edilen trafik olaylarını resimlerde gösterebilme.	a. Okunan parça diyaloglarını doğaçlama olarak arkadaşlarıyla yapabilme, b. Trafik hakkında görüşlerini söyleyebilme,	a. Okunan diyaloglarla ilgili beş cümlelik kompozisyon yazabilme, b. Okuma parçası ile ilgili alıştırmaları doğru olarak yapabilme,	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Sınıf ve trafikle ilgili resim ve video kaydı.
18. Hafta	Saati sorma ve söyleme.	İnsan sağlığı ve hastalıklar konusundaki makaleyi akıcı olarak okuyabilme.	a. Okunan parça ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Parçada geçen sayıları ayırt edebilme.	a. Okunan parçanın Arapça özetini yapabilme, b. Saati sorma ve söyleme konusunda diyaloga girebilme, c. Konu hakkında yorum yapabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili alıştırmaları doğru olarak yapabilme, b. Parçanın kısa özetini yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. İnsan sağlığı ve saati bilme ile ilgili resim ve video kaydı.
19. Hafta	Mazi fiiller.	İletişim vasıtaları konulu parçayı doğru olarak okuyabilme.	a. Okunan parçalarla ilgi sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Kulaklıktan soruları cevaplayabilme, c. Söylenen iletişim vasıtalarının resimlerini gösterebilme.	a. Okunan parçayı sözlü olarak özetleyebilme, b. İletişim vasıtaları hakkında görüşlerini basit olarak ifade edebilme, c. Mazi fiilleri kullanarak cümle kurabilme.	a. Okunan parçaların alıştırmalarını doğru olarak yapabilme, b. Konularla ilgili 5'er cümle yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. İletişim vasıtaları ve kültürü resmeden resim ve video kaydı.
20. Hafta	Fiil cümlesi.	Eski ulaşım araçları konulu parçayı akıcı	a. Okunan parça ile ilgili soruları doğru olarak cevaplayabilme,	a. Okunan parçaların sözlü olarak özetleyebilme,	a. Okuma parçaları ile ilgili alıştırmaları	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı,

		olarak okuyabilme.	b. Konuşmada geçen isim ve fiil cümlelerini ayırt edebilme. c. Fiil kiplerini bilme.	b. Eski ve yeni ulaşım vasıtaları hakkında konuşabilme.	doğru olarak yapabilme, b. Beşer adet fiil cümlesi yazabilme.	ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Ulaşım araçları ile ilgili resim ve video kaydı.
21. Hafta	Muzari fiiller.	Spor ve çeşitleri konulu okuma parçasını akıcı olarak okuyabilme.	a. Okunan parça ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Kulaklıktan sorulan sorulara doğru olarak cevap verebilme, c. Mazi ve muzari fiilleri birbirinde ayırt edebilme,	a. Okunan parçayı sözlü olarak özetleyebilme, b. Muzari fiillerle cümle kurabilme, c. Spor dalları hakkında görüşlerini ifade edebilme.	a. Okunan parçaların alıştırma sorularını doğru olarak cevaplayabilme. b. Konuyu kendi cümleleri ile özetleyerek yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Spor dallarını konu alan resim ve video kaydı.
22. Hafta	Bablar (4 Bab) إفعال İf'al Babı تفعیل Tef'il Babı مفاعلة Mufa'ale Babı إنفعال İnfi'al Babı	Dünyamız ve astronomi konulu metni doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru cevap verebilme, b. Cümlede geçen fiillerin bablarını söyleyebilme, c. Kulaklıkla sorulan soruları cevaplayabilme.	a. Konuyu sözlü olarak özetleyebilme, b. Dünyamız ve astronomi konusunda görüşlerini ifade edebilme.	a. Konu alıştırma sorularını doğru olarak yapabilme, b. Konu özetini yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Dünyamız ve astronomiyi konu alan resim ve video kaydı.
23. Hafta	Bablar (5 Bab) إفتعال İfti'al Babı إفعلال İf'ilal Babı تفعّل Tefa'ul Babı تفاعّل Tefâ'ul Babı استفعل İstif'al Babı	Daire kiralama konulu diyalogu akıcı olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru cevap verebilme, b. Cümlede geçen fiillerin bablarını söyleyebilme, c. Kulaklıkla sorulan soruları cevaplayabilme.	a. Okunan diyalogu sözlü olarak özetleyebilme, b. Daire kiralama konusunda görüşlerini ifade edebilme.	a. Konu alıştırma sorularını doğru olarak yapabilme, b. Konu özetini yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Daire kiralamayı konu alan resim ve video kaydı.
24. Hafta	a. Soru edatlarının fiil ve isim cümlelerinde kullanımı, b. Sözlük kullanımı.	Yolculuk konulu diyalogu akıcı olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Kulaklıktan sorulan sorulara doğru olarak cevap verebilme.	a. Konu diyalogunu grup olarak değiştirerek yapabilme, b. Yolculuk hakkında konuşabilme, c. Hava, deniz, kara ve demiryolu yolculuklarını değerlendirebilme.	a. Konu alıştırma sorularını doğru olarak yapabilme, b. Konu benzeri bir diyalog yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Hava, kara, deniz ve demiryolu yolculukları hakkında resim ve video kaydı.
25. Hafta	Olumlu Emir kipleri.	Muayenehane de konulu diyalogu doğru ve akıcı olarak okuyabilme.	a. Diyalogla ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme. b. Sınıf içerisinde emir kipi ile verilen hususları uygulayabilme.	a. Konu diyalogunu değiştirerek grup olarak yapabilme, b. Konu üzerinde Arapça olarak yorum yapabilme.	a. Konu alıştırma sorularını doğru olarak yapabilme, b. Konu hakkında basit bir kompozisyon yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Muayene, doktor ve hastalıkları konu alan resim ve video kaydı.
26. Hafta	Olumsuz Emir kipleri.	Çevremiz ve canlılar konulu metin parçasını	a. Okuma parçaları ile ilgili sorulara doğru olarak cevap	a. Çevremiz ve canlılar ile ilgili sınıf içerisinde tartışmaya	a. Konu alıştırma sorularını doğru olarak yapabilme,	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı,

		doğru ve akıcı olarak okuyabilme.	verebilme. b. Sınıf içerisinde olumlu ve olumsuz emir kipi ile verilen hususları uygulayabilme.	girebilme, b. Konu üzerinde Arapça olarak yorum yapabilme.	b. Konu hakkında basit bir kompozisyon yazabilme.	ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Çevre ve canlıları konu alan resim ve video kaydı.
27. Hafta	Fiil cümlelerinde olumsuzluk.	a. Üniversitemiz konulu okuma parçasını akıcı olarak okuyabilme, b. Okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçasındaki fiil cümlelerindeki olumsuzlukları ayırt edebilme, b. Konu ile ilgili sorulan soruları anlayabilme, c. Kulaklıktan sorulan sorulara cevap verebilme.	a. Okuma parçasını özet olarak anlatabilme, b. Okuma parçasından soru çıkartarak soru sorma, c. Konu hakkında cümleler kurabilme.	a. Konu alıştırmalarını doğru olarak yapabilme, b. Olumsuz cümleleri kullanarak kısa kompozisyon yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Üniversite ile ilgili resim ve video kaydı.
28. Hafta	Zaman ve mekan zarfları.	İstanbul ve tarihi yerler konulu parçayı akıcı olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme. b. Gurup içerisinde karşılıklı soru sorma ve cevap alma.	a. Konu hakkında yorum yapabilme, b. Gurup içerisinde diyalog yapma, c. İstanbul ve tarihi eserleri konusunda tartışabilme. ç. Zaman ve mekan zarflarını cümle içinde kullanabilme.	a. Konu ile ilgili kompozisyon yazabilme. b. Konu ile ilgili alıştırmaları doğru olarak cevaplayabilme. c. Zaman ve mekan zarflarını cümle içinde kullanabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. İstanbul ve tarihi yerleri konu alan resim ve video kaydı.
29. Hafta	كان gurubu.	Türkiye ve sahilleri konulu parçayı akıcı olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme. b. Gurup içerisinde karşılıklı soru sorma ve cevap alma. c. Kulaklıktan sorulan sorulara cevap verebilme.	a. Konu hakkında yorum yapabilme, b. Gurup içerisinde Türkiye'nin sahilleri ve kirlilik konusunu tartışabilme. c. كان gurubunu cümle içerisinde kullanabilme.	a. Konu ile ilgili kompozisyon yazabilme. b. Konu ile ilgili alıştırmaları doğru olarak cevaplayabilme. c. كان gurubunu cümle içerisinde kullanabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Türkiye sahilleri ve kirliliği konu alan harita, resim ve video kaydı.
30. Hafta	ان gurubu.	Güneş sistemi, dünya ve yapay uydular konulu okuma parçasını akıcı olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme. b. Gurup içerisinde karşılıklı soru sorma ve cevap alma. c. Kulaklıktan sorulan sorulara cevap verebilme.	a. Konu hakkında yorum yapabilme, b. Gurup içerisinde güneş sistemi, dünya ve haberleşme uyduları konusunda tartışabilme. c. ان gurubunu cümle içerisinde kullanabilme.	a. Konu ile ilgili kompozisyon yazabilme. b. Konu ile ilgili alıştırmaları doğru olarak cevaplayabilme. c. ان gurubunu cümle içerisinde kullanabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Güneş sistemi, dünya ve haberleşme uyduları ile ilgili resim ve video kaydı.

(Tablo-9)

1.2. İkinci Dönem

1.2.1. Konular

İkinci ders döneminde öğrencilerin yoğun gayret ve özveri ile çalıştıkları değerlendirilerek dilin belleklerde yer etme sürecine girdiği ve ilerleyen süreçte dili öğrenme ve kullanma sürecinin belirginleşmeye başladığı varsayılmaktadır. Bu nedenle kullanılacak yardımcı malzemeler ve derste uygulanan drama yöntemi, diyaloglar, kavram haritaları, resim ve filmlerle birlikte sınıfta doğal ortamın oluşturulması ve yaşanması sonucu ilerleyen süreçte dil çatısının daha aktif kurulacağı değerlendirilmektedir.

Dil öğretiminde nazariyattan çok fiili öğretimin yani dilin yaşatılması esastır. Dil bilgisi kuralları öğretilirken de öncelikle diyalog, metin veya okuma parçasının öğretilmesi, ardından da dilbilgisi kurallarının verilmesi gereklidir (Aydın, 2011: 19-20). Bu amaçla görsel ve işitsel ders araçlarının etkin olarak kullanılması için öğretim programına girdi yapılmıştır.

Öğretim programında konu sıralamasında ilkeler, disiplinlere göre farklılık gösterir. Programda sıralama yapılırken öncelik-sonralık, büyüklük-küçüklük, bütün-parça, yakınlık-uzaklık, bağımlılık bağımsızlık vb. konu sıralama ilkeleri dikkate alınmıştır. Sıfat ve zamirin varlığı isme bağlı olduğu için dil bilgisi öğretiminde sıfat ve zamir konusu ele alınırken, ismin önüne geçilmemiştir (Karahan, 2009: 26). Öğretim programında konular sıralanırken bu hususlara dikkat edilmiştir.

Arap dilinin yapısı gereği büyük çoğunlukla kelimelerin kökü üç harften oluştuğu ve bu harflerden kelimeler türetildiği için öğrencilerin sözlük kullanmasını rahat bir şekilde gerçekleştirebilmesi için fiil çeşitleri üzerinde durulmuş, ikinci dönemde bu konular da girdi yapılmıştır.

Yukarıda belirtilen öğretim programında beş beceriye yönelik öğretmen ve öğrenciyi yönlendirici konu sıralaması ve faaliyetler kısaca gösterilmiştir. İlave olarak öğretmenin hedef göstermesi ve esneklik sağlamak için alternatif konular sunma ve ünitelendirmeye yönelik aşağıda belirtilen tablo sunulmuştur. (Tablo- 10).

ÜNİTE NO	KONU	ÖĞRETİLECEK KONULAR
16. Ünite	Alış veriş	Fiyat sorma, Fiyatlar üzerinde yorum yapma, Hesap ödeme.
17. Ünite	Yiyecek ve içecekler	Yiyecek ve içecekler, Soğuk içecekler, Sıcak içecekler, En çok sevdiği şeyi söyleme.
18. Ünite	Alışkanlıklarımız	Alışkanlıklarımız, Bir günlük faaliyetler, Kahvaltı yapma, İşe gitme, Yolda karşılaşılanlar.
19. Ünite	Sağlık	Sağlık ve tıp, Sağlığa zararlı ve faydalı şeyler, Hastalıklar, Vücudun organları, Tıpta son gelişmeler.
20. Ünite	Spor	Spor ve spor çeşitleri, Karşılaşmalar, Olimpiyatlar, Spor ve beden sağlığı.
21. Ünite	Trafikte	Trafik kuralları, Trafikte seyir etmek, Trafik kazaları, Trafikte emniyet.
22. Ünite	Yolculuk yapma	Seyahat acenteleri, Yurt içi turizm, Yurtdışı turizm, Otelde rezervasyon yapma, Seyahat ve konaklama ücretlerini görüşme.

23. Ünite	Muayene olma	Muayene için randevu alma, Muayenehanede yapılan konuşmalar, Rahatsızlıklarını ifade etme, Klinikler , Reçete yazma ve tavsiyeler, Eczanede diyalog.
24. Ünite	Hayvanlar alemi	Karada yaşayan hayvanlar, Denizde yaşayan hayvanlar, Vahşi hayvanlar, Evcil hayvanlar.
25. Ünite	Giyim üzerine	Elbise çeşitleri, Konfeksiyonda alış veriş, Elbise ve renkler, Giyim sanayi ve fabrikalar.
26. Ünite	Turizm ve tatil	Turizm ve farklı ülkeler, Eğlence yerleri, Tatil beldeleri, Tatil ve deniz sahilleri.
27. Ünite	Tarihi eserler	Tarihi turistik yerler, Tarihi eserler ve kültür mirası, Tarihi eserler ve turizm.
28. Ünite	Astronomi	Dünyanın yapısı ve özellikleri, Güneş sistemi, Astronomi ve ünlü astronomlar, Uzaya yolculuk, Uydular ve iletişim.
29. Ünite	Dünyamız ve canlılar	Dünyamız ve canlılar, Kıtalar, okyanuslar ve denizler, Göller ve nehirler.
30. Ünite	Festivaller	Uluslararası Festivaller, Fuarlar ve yerel etkinlikler, Konferans ve seminerler,

		Konserler, sanatçılar ve eğlence.
--	--	-----------------------------------

(Tablo- 10)

1.2.2. İkinci dönem sonunda hedeflenen konular

İkinci dönem ile birlikte öğrenci 60 saat ders görmüş, yaşamış ve çok miktarda pratik yapmış olduğu varsayılarak; dili kabullenme süreci ile şuur altında dile karşı bir olgunun oluşmaya başladığı, sürekli olarak hafızaya yükleme yapıldığı değerlendirilmektedir. Bostancı (2003: 60)'nın belirttiği gibi ikinci dönemde öğrencide makul bir kelime haznesi oluşmuş, dilde yeni unsurların öğretimine geçilmiştir. Dilbilgisi kuralları da öğrenciye yavaş yavaş aktarıldığı için öğrencinin bazı kuralları daha önce öğrendiği cümle ve konular üzerine bina ederek şuur altında kodlama süreci başlayacağı değerlendirilmektedir. Öğrencinin ders sonrasında dil için uzun zaman ayırdığı varsayılarak ikinci dönem sonunda öğrencilerin ADÖÇ A2 seviyesine gelmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda (MEB, 2000);

Dinleme becerisinde; kişisel, ailevi bilgiler, alışveriş, yerel çevre ve mesleki konularda çok sık kullanılan ve yaygın kalıpları anlayabilir. Net olarak ifade edilen kısa konuşmaları, duyurulardaki ana fikri kavrayabilir.

Okuma becerisinde; günlük çok sık kullanılan kalıplardan oluşan metinleri anlayabilir, kişisel basit iletileri, duygu ve dilekleri kavrayabilir. Yemek menüleri ve zaman çizelgeleri gibi basit konuları okuduğunda anlayabilir.

Karşılıklı konuşma becerisinde; kendi özgeçmişi, ailesi ve yakın çevresi hakkında bilgi verebilir ve güncel basit konularda bilgi alışverişinde bulunabilir. Basit düzeyde iletişim kurabilir.

Sözlü anlatım becerisinde; Basit bir dil kullanarak kendisi, ailesi ve diğer insanların geçmişi hakkında betimleyici cümleler kullanabilir. Yaşam koşulları, eğitim düzeyi ve günlük faaliyetler hakkında kısa bilgiler verebilir.

Yazılı anlatım becerisinde; kısa basit notlar yazabilir, kısa iletiler gönderebilir, kısa ve basit mektup yazabilir.

Bununla birlikte dönem sonunda öğrencilerin özet olarak, ADÖÇ A2 seviyesinde aşağıda belirtilen seviyeye gelmeleri hedeflenmektedir:

- Okuyup duyduğunu anlaması,
- Farklı zaman kalıplarında söylenen cümleleri anlaması,
- Yazılı, sözlü ve çeşitli şekilde söylenen Arapça cümleleri anlaması,
- Cümleleri uygun bir şekilde birbirleri ile irtibatlandırabilmesi,
- Tekil olarak söylenen isim ve fiilleri ayırt edebilmesi,
- İsim cümlesinde mübteda ve haberi ayırt edebilmesi,
- Şimdiki zaman fiilleri ile zamirleri kullanabilmesi,
- Soru cevap şeklinde diyaloga geçebilmesi,
- Belirli ve belirsiz kelimeleri ayırt edebilmesi,
- Geçişli ve geçişsiz fiilleri ayırt edebilmesi,
- Başkaları ile iletişime geçebilmesi,
- Duyduğunu doğru olarak anlaması,

ALTERNATİF ÖĞRETİM PROGRAMI						
ÜÇÜNCÜ DÖNEM						
Hafta	Dil Bilgisi	Okuma Becerisi	Dinleme/ Anlama Becerisi	Konuşma Becerisi	Yazma Becerisi	Eğitim Yardımcı Malzemeleri
31. Hafta	Aidiyet ve mensubiyet eki.	a. Lokantada konulu diyalogu akıcı olarak okuyabilme, b. Okuma parçasını verilen zaman içerisinde hatasız olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme. b. Gurup içerisinde karşılıklı soru sorma ve cevap verebilme, c. Aidiyet ve mensubiyet eklerini anlayabilme.	a. Konu hakkında yorum yapabilme, b. Yemek menüleri konusunda sınıfta tartışabilme, c. Aidiyet ve mensubiyet eklerini cümle içerisinde kullanabilme.	a. Konu ile ilgili kompozisyon yazabilme, b. Konu ile ilgili alıştırma doğru olarak cevaplayabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Yemek çeşitleri ve lokantada diyaloglarla ilgili resim ve video kaydı.
32. Hafta	İsmi mevsuller.	a. Medeniyetin bulunduğu yer İstanbul konulu parçayı akıcı olarak okuyabilme, b. Okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Kulaklıktan sorulan sorulara cevap verebilme.	a. Okuma parçasını özetleyebilme, b. İstanbul ve medeniyet konusunda tartışabilme.	a. Konu alıştırma doğru olarak yapabilme, b. İsmi mevsulleri kullanarak bir paragraf oluşturabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. İstanbul ve medeniyet konulu çeşitli resim ve video kaydı.
33. Hafta	Fiil cümlelerinin isim cümlelerine dönüştürülmesi.	a. Geleneksel meslekler ve çalışma koşulları konulu okuma parçasını akıcı olarak okuyabilme, b. Okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara cevap verebilme, b. Kulaklıktan sorulan soruları cevaplayabilme.	a. Okuma parçasını özetleyebilme, b. Parça içerisinde soru çıkartıp gruplara sorabilme, c. Arkadaşının söylediği fiil cümlesini isim cümlesine dönüştürerek söyleyebilme, ç. Meslekler hakkında fikirlerini ifade edebilme.	a. Konu alıştırma doğru olarak yapabilme, b. Fiil-isim cümlelerini birbirine dönüştürme alıştırma doğru olarak yapabilme c. Okuma parçasını okunduğunda doğru olarak yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Geleneksel meslekler ve çalışma koşulları ile ilgili resim ve video kaydı.
34. Hafta	Mazi, Muzari fiile bitişen zamirler.	a. İnsan sağlığı konulu okuma parçasını akıcı olarak okuyabilme, b. Okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulan soruları cevaplayabilme, b. Okuma parçasında geçen mazi, muzari, muttasıl zamirleri anlayabilme, c. Kulaklıktan sorulan sorulara cevap verebilme.	a. Okuma parçasını özetleyebilme, b. İnsan sağlığına dikkat etme konusunda grup içerisinde tartışabilme.	a. Konu alıştırma doğru olarak yapabilme, b. İnsan sağlığı konusunda kısa kompozisyon yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. İnsan sağlığı konulu resim ve video kaydı.

35. Hafta	Nasb edatları.	a. Manavda konulu okuma parçasını akıcı olarak okuyabilme, b. Okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulan soruları cevaplayabilme, b. Sebze ve meyvelerle ilgili söylenenleri resim üzerinde gösterebilme, c. Kulaklıktan sorulan sorulara cevap verebilme.	a. Okuma parçasını özetleyebilme, b. Parça içerisinde soru çıkartıp gruplara sorabilme, c. Sebze ve meyvelerin sağlığa yararları hakkında fikirlerini söyleyebilme.	a. Konu alıştırmasını doğru olarak yapabilme, b. Sebze, meyveler ve faydaları konusunda kısa kompozisyon yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Sebze, meyve resim ve video kaydı.
36. Hafta	Cezm edatları.	a. Hastalık konulu okuma parçasını akıcı olarak okuyabilme, b. Okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Metinde geçen meczum ve mansup edatlarını ayırt edebilme.	a. Okuma parçalarını özetleyebilme, b. Grup içerisinde konu ile ilgili tartışma yapabilme.	a. Konu alıştırmasını doğru olarak yapabilme, b. Cezm eden edatlarla ilgili 5'er adet cümle kurarak yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Hastalıkla ilgili resim ve video kaydı.
37. Hafta	a. Sülasi fiillerin ismi failleri, b. Sülasi fiillerin ismi mefulleri.	a. Yeteneğini kullanma konulu metni akıcı olarak okuyabilme, b. Okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Kulaklıktan okunan metin ile ilgili sorulara cevap verebilme.	a. Okuma parçalarını özetleyebilme, b. Yetenek ve hobiler üzerine sınıf içerisinde tartışabilme, c. Meslekler ve yetenekler hakkında düşüncelerini aktarabilme.	a. Konu alıştırmasını doğru olarak yapabilme, b. Hobiler hakkında kısa kompozisyon yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Yetenek ve hobilerle ilgili resim ve video kaydı.
38. Hafta	a. Türetilmiş fiillerin ismi failleri, b. Türetilmiş fiillerin ismi mefulleri.	a. Medya konulu metni akıcı olarak okuyabilme, b. Okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Kulaklıktan okunan metin ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme.	a. Medya ve gerçekler konusunda tartışma yapabilme, b. Medya konusunda düşüncelerini aktarabilme.	a. Konu alıştırmasını doğru olarak yapabilme, b. Medya ve çeşitlerini işleyen kısa kompozisyon yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Medya ile ilgili çeşitli resim ve video kaydı.
39. Hafta	Beş isim.	a. Tatil yapma alternatifleri konulu okuma parçasını akıcı olarak okuyabilme, b. Okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Kulaklıktan sorulan sorulara cevap verebilme.	a. Tatil yapma alternatifleri konusunda konuşabilme, b. Tatili değerlendirme konusunda tartışabilme, c. Tatil ve para konusunda düşüncelerini aktarabilme.	a. Konu alıştırmasını tam ve doğru olarak yapabilme, b. Beş ismi kullanarak tatil,aile ve yakın akrabalar konusunda kompozisyon yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Tatille ilgili çeşitli resim ve video kaydı.
40. Hafta	Başlama fiilleri.	a. Çevre konulu okuma parçasını akıcı olarak	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme,	a. Çevre konusunda tartışabilme, b. Başlama	a. Konu alıştırmasını tam ve doğru olarak	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı,

		okuyabilme, b. Okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	b. Başlama fiillerini kullanarak sorulan soruları anlama, sözlü olarak sorulan soruları cevaplayabilme.	fiillerini kullanarak cümle kurabilme, c. Çevre konusunda düşüncelerini sözlü olarak ifade edebilme.	yapabilme, b. Başlama fiillerini kullanarak beşer cümle yazabilme.	ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Çevre ile ilgili çeşitli video kaydı.
41. Hafta	Masdarların cümle içinde kullanımları.	a. Su ve dünyamız konulu okuma parçasını akıcı olarak okuyabilme, b. Okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Kulaklıktan sorulan sorulara cevap verebilme.	a. Su ve dünyamız konusu hakkında gurup içerisinde tartışabilme, b. Masdarları cümle içerisinde kullanabilme, c. Suyun önemi ve canlılar hakkında konuşabilme.	a. Konu alıştırmasını tam ve doğru olarak yapabilme, b. Suyun önemi ve canlılar hakkında kompozisyon yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Su ve dünyamız ile ilgili çeşitli resim ve video kaydı.
42. Hafta	Alet ismi.	a. Evde tamirat yapma konulu parçayı akıcı olarak okuyabilme, b. Benzer okuma parçalarını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Kulaklıktan sorulan sorulara cevap verebilme.	a. Okuma parçalarını özetleyebilme, b. Gurup içerisinde konu ile ilgili tartışma yapabilme, c. Alet isimlerini cümle içerisinde kullanarak evde tamirat yapılması konusunda konuşabilme.	a. Konu alıştırmasını doğru olarak yapabilme, b. Alet isimlerini kullanarak evde tamirat yapma konusunda kısa kompozisyon yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Evde tamirat yapma konusu ile ilgili resim ve video kaydı.
43. Hafta	Birleşik cümleler.	a. İlk yardım konulu okuma parçasını akıcı olarak okuyabilme, b. Okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Okunan konu sorularını doğru olarak cevaplayabilme.	a. İlk yardım yapma konusunda tartışabilme, b. Sözlü anlatım sorularını doğru olarak cevaplayabilme, c. Resimler üzerinde yorumlar yapabilme.	a. Konu alıştırmasını doğru olarak yapabilme, b. Resimlere bakarak kompozisyon yazabilme, c. Birleşik cümleler kurabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. İlk yardım konulu resim ve video kaydı.
44. Hafta	Üstünlük Sıfatları	a. Hayvanlar ve hayvanlarla dostluk konulu okuma parçasını akıcı olarak okuyabilme, b. Okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Okunan konu sorularını doğru olarak cevaplayabilme.	a. Hayvanlar alemi konusunda gurup içerisinde tartışabilme, b. Resimler üzerinde yorumlar yapabilme, c. Sözlü anlatım sorularını doğru olarak cevaplayabilme, ç. Üstünlük sıfatlarını cümle içerisinde kullanabilme.	a. Konu alıştırmasını doğru olarak yapabilme, b. Resimlere bakarak kompozisyon yazabilme, c. Üstünlük sıfatlarını cümle içerisinde kullanabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Hayvanlar ve dostluk konulu resim ve video kaydı.

45. Hafta	Şart cümleleri.	a. Savaş ve barış konulu diyalogu doğru olarak akıcı bir şekilde okuyabilme, b. Benzer okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Konu sorularını doğru olarak cevaplayabilme.	a. Savaş ve barış konusunda gurup içerisinde tartışabilme, b. Resimler üzerinde yorumlar yapabilme, c. Sözlü anlatım sorularını doğru olarak cevaplayabilme.	a. Savaş ve barış konusunda kompozisyon yazabilme, b. Konu resimlerini değerlendiren bir paragraf yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Savaş ve barış konulu resim ve video kaydı.
--------------	-----------------	---	---	--	---	---

(Tablo- 11)

1.3. Üçüncü Dönem

1.3.1. Konular

Öğretmen tarafından dersin hedefleri ilk derslerden itibaren sürekli olarak tekrar edilerek öğrencinin konuları özümsemesi ve benimsemesi için teşvik edilmeli ve Arap dilini kullanması hususunda sürekli olarak cesaretlendirilmelidir (Aydın, 2011: 12-13). Bu şekilde öğrencinin hedefe odaklanarak kısa olan ders süresini daha iyi değerlendirmesi ve ders sonrası çalışmalarını da bunun üzerine bina etmesi sağlanacaktır. Bu maksatla hazırlanan programda öğrenciye çeşitli hedefler gösterilmiştir. Her ders için gramer, okuma, yazma, dinleme, konuşma ve duygularını ifade etme konusunda girdilerde bulunulmuştur. Öğrenci ve öğreticinin bu hedefleri gerçekleştirme yönünde yapacağı çabalar sonucunda dil öğrenme konusunda büyük mesafe kat edilecektir. Üçüncü dönemi bitiren öğrenciler artık Arap dili hakkında bilgi sahibi olmuştur. Dönem başında öğrencilerin, temel bilgilerinin üzerine yeni bilgiler ekleyerek dönem sonunda orta düzeyde bir bilgiye ulaşmaları hedeflenmiştir.

Diğer yandan öğretim programında da belirtildiği üzere her derste bir yapı üzerinde durulması gerekir. Bir konu öğretilmeden başka bir konuya geçilmesi öğrencide verimi azaltacaktır (Aydın, 2011: 2). Ancak yukarıda bahsedildiği gibi öğrencilerin öğrenme istekliliği, birinci yabancı dili beş beceriyi de kapsayacak şekilde öğrenmiş olmanın avantajı ve tecrübesi, öğretmenlerin öğretme azim ve gayreti, ders sonrası işlenen konuların tekrarı ve aktif öğrenme süreci ile sürekli araştırma ve bilgi birikimi sonucu,

derslerde detaya girilememesi eksikliğinin öğrenciler tarafından telafi edileceği değerlendirilmektedir.

Geçen iki dönem içerisinde verilen somut konuların ardından üçüncü dönemde artık soyut konulara ve sosyal hayata yönelik bazı problemlere girilebilmesi için gerekli bilgi birikiminin oluştuğu değerlendirilmektedir. Üçüncü dönemde daha çok aktüel konulara girilerek öğrencinin günlük haber kanallarını izlediğinde anlamasına yönelik ders programına girdiler yapılmıştır. Bu amaçla öğretim programına ilave olarak hazırlanan aşağıdaki ünite konuları, konu çeşitliliği ile öğretmen daha esnek hareket etmesini sağlayacak, alternatif diyalog ve metinler bulmasında bir fikir verebilecektir. (Tablo-12).

ÜNİTE NO	KONU	ÖĞRETİLECEK KONULAR
31. Ünite	Çevre	Çevre ve hayat, Çevre kirliliği ve sonuçları, Çevre ve canlılar, Çevre ve sağlık.
32. Ünite	Doğal olaylar	Doğal olaylar sel ve yangınlar, Volkanlar ve depremler, Ay ve güneş tutulması.
33. Ünite	Bitkiler	Dünyamız ve bitkiler, Sebze ve meyveler.
34. Ünite	Bilim ve insan	Bilim ve hayat, Bilgi üzerinde insan aklının rolü, Bilginin kullanımı.
35. Ünite	Sosyal hayat	Sosyal hayat ve insan, İnsan iliřkileri, Komřuluk.
36. Ünite	Medya	Medya ve oyunculuk, Sinema, Gazete, dergi ve yazılı basın, Sosyal medya.

37. Ünite	Bilimsel yazılar	Su ve suyun önemi, Uzay çalışmaları, Kanser ve AIDS, Denizler ve yaşam.
38. Ünite	Tarih ve uygarlıklar	Eski uygarlıklar, Sosyal sınıflar, Savaş ve barış.
39. Ünite	Tamirat yapma	Tamirat yapma, Ev aletleri, Sıhhi tesisat, Elektrikli aletler.
40. Ünite	Bilim adamları	Meşhur Türk ve Arap bilim adamları, Bilim adamları ve teknolojinin dünü bugünü.
41. Ünite	Buluşlar	Buluşların geçmişi, İletişimde son nokta, Gelecekteki ulaşım vasıtaları.
42. Ünite	Kültür	Farklı kültürler, Türk ve Arap kültürü, Arap kültürünün dünü ve bugünü.
43. Ünite	Medeniyet	Antik ve modern medeniyetler, Mezopotamya medeniyetleri, Anadolu medeniyetleri.
44. Ünite	İnşaat üzerine	İnşaat ve yapı, İnşaat sektörü, Toplu konutlar ve şehirleşme, Geleceğin şehirleri.
45. Ünite	Müzik	Müzik ve insan, Müziğin insan üzerindeki etkileri, Çocuk ve müzik aletleri.

(Tablo- 12)

1.3.2. Üçüncü dönem sonunda hedeflenen hususlar

Yukarıda da görüldüğü gibi öğrenci artık somut şeylerden soyut şeyleri öğrenmeye doğru ilerlemeye başlamıştır. Öğrenci anılan konuları öğrendikten sonra temel cümleler ile yapıları kavramış olacaktır. Bilgi ve kelime dağarcığı ile artık çevresinde gördüğü, duyduğu şeyler hakkında konuşabilecek ve fikir söyleyebilecek konuma geldiği varsayılmaktadır. Üçüncü dönem sonunda öğrencilerin ADÖÇ B1 seviyesine gelmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda (MEB, 2000);

Dinleme becerisinde; okul, çevre ve sosyal ortamlarda sık kullanılan standart konuşmaları anlayabilir. Sözlü ve görsel basındaki programlarda, günlük hayatta çok işlenen konular yavaş ve net olduğunda ana hatları ile kavrayabilir, takip edebilir.

Okuma becerisinde; günlük hayatta sık kullanılan kelime ve cümleleri içeren metinler okunduğunda anlayabilir. Kişinin kendisi, duyguları, istekleri ve çeşitli olaylar hakkındaki konuları anlayabilir. Basit ve kısa, sık bahsedilen günlük olaylarla ilgili gazete haberlerini, aktüel dergi ve elektronik yazıları anlayabilir.

Karşılıklı konuşma becerisinde; aile, çevre, iş, yolculuk ve günlük olaylarla ilgili konularda hazırlık yapmadan konuşabilir. Görüşlerini, düşüncelerini ve planlarını basit ve kısa cümlelerle ifade edebilir.

Sözlü anlatım becerisinde; hayallerini, ümitlerini, tecrübelerini, istek ve arzularını kısaca ifade edebilir. Fikirlerini, hedeflerini ve planlarını kısaca anlatabilir. Bir hikaye, roman veya filmin konusu hakkında kısa ve öz bilgi verebilir, izlenimlerini aktarabilir.

Yazılı anlatım becerisinde; basit cümleler kullanarak günlük yaşamda sık karşılaştığı konularla ilgili kompozisyon yazabilir. Hobileri ve hayallerini basit cümlelerle yazılı olarak ifade edebilir. Bir bütünlük oluşturacak şekilde duygularını yazıya aktarabilir.

Bu dönem sonunda öğrencilerin beş beceriyi kullanarak özet olarak, ADÖÇ B1 seviyesinde aşağıda belirtilen seviyeye gelmeleri hedeflenmektedir:

Olumsuzluk harf ve edatlarını farklı şekilde kullanabilmesi,

Zaman ve mekân zarflarını kullanabilmesi,
Fiillerin bina ve i'rabını doğru şekilde yazabilmesi,
Nakıs ve Fiilimsi harfleri kullanabilmesi,
Fiillerin tüm çekimlerini cümle içerisinde kullanabilmesi,
Kane ve İnne'yi cümle içerisinde kullanabilmesi,
Geçişli ve geçişsiz fiilleri birbirinden ayırt edebilmesi,
İsmi'l-mevsulleri kullanabilmesi,
Arap dilinde kısa makale denemesi yazabilmesi,
Hatasız olarak cümleleri birbirine bağlayabilmesi,
Arap diliyle konuşulnlardan etkilenebilmesi,
Basit şekilde çeşitli konularda tartışabilmesi,
Son olarak basit olarak; dilbilgisi kurallarını bilme, yazma ve akıcı olara konuşma yeteneği kazanması hedeflenmektedir.

ALTERNATİF ÖĞRETİM PROGRAMI						
DÖRDÜNCÜ DÖNEM						
Hafta	Dil Bilgisi	Okuma Becerisi	Dinleme/ Anlama Becerisi	Konuşma Becerisi	Yazma Becerisi	Eğitim Yardımcı Malzemeleri
46. Hafta	Taacüp filleri.	a. Çocuk hakları konulu diyalogu akıcı olarak okuyabilme, b. Benzer kelimeleri içeren okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Sözlü sorulara cevap verebilme.	a. Çocuk hakları konusunda tartışabilme, b. Çocuk hakları konusunda yorum yapabilme, c. Taaccüp fiillerini gurup içerisinde kullanabilme.	a. Çocuk hakları konusunda kompozisyon yazabilme, b. Konu alıştırmalarını doğru olarak yazabilme, c. Kompozisyon içerisinde taaccüp fiillerini kullanabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Çocuk hakları ile ilgili resim ve video kaydı.
47. Hafta	Hal.	a. Gelişmiş ve geri kalmış ülkeler ekonomisi konulu okuma parçasını akıcı olarak okuyabilme, b. Benzer kelimeleri içeren okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Kulaklıktan okunan konu ile ilgili soruları cevaplayabilme.	a. Gelişmişlik ve geri kalmışlığın nedenleri konusunda sınıfta tartışabilme, b. Resme bakarak yorum yapabilme.	a. Gelişmişlik ve geri kalmışlığın nedenleri konusunda kompozisyon yazabilme. b. Konu alıştırmalarını doğru olarak yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Gelişmiş ve geri kalmış ülkeler ekonomisi ile ilgili resim ve video kaydı.
48. Hafta	ليس ‘ye benzeyen eksik filer.	a. Savaş ve Birleşmiş Milletler konulu okuma parçasını akıcı olarak okuyabilme, b. Benzer kelimeleri içeren okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Sözlü sorulara cevap verebilme. c. Kulaklıktan okunan konu ile ilgili soruları cevaplayabilme.	a. Savaş ve Birleşmiş Milletler hakkında tartışabilme, b. Resme bakarak yorum yapabilme.	a. Konu alıştırmalarını doğru olarak yapabilme, b. Birleşmiş Milletler ve savaşlar konusunda kompozisyon yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Savaş ve BM konulu resim ve video kaydı.
49. Hafta	Küçültme ismi.	a. Enerji çeşitleri konulu okuma parçasını akıcı olarak okuyabilme, b. Benzer kelimeleri içeren okuma	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Arapça olarak söylenen küçültme isimlerini	a. Enerji çeşitleri konusunda konuşabilme, b. Enerji ve gelişmişlik konusunda tartışabilme, c. Enerji çeşitleri konusunda	a. Enerji çeşitleri konulu kısa bir kompozisyon yazabilme, b. Konu alıştırmalarını doğru olarak yapabilme,	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Enerji çeşitleri ile ilgili

		parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	anlayıp cevap verebilme. c. Sözlü sorulara cevap verebilme.	fikirlerini söyleyebilme.	c. Küçültme isimlerini cümle içerisinde kullanabilme.	resim ve video kaydı.
50. Hafta	Meçhul fiiller.	a. Kadın hakları konulu okuma parçasını akıcı olarak okuyabilme, b. Benzer kelimeleri içeren başka okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Sözlü sorulara cevap verebilme.	a. Kadın hakları konusunda tartışabilme, b. Kadın hakları konusunda düşüncelerini ifade edebilme.	a. Konu alıştırma parçasını doğru olarak yapabilme, b. Kadın hakları ile ilgili kompozisyon yazabilme, c. Meçhul fiilleri kullanarak cümle kurabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Kadın hakları konusunda resim ve video kaydı.
51. Hafta	Yaklaşma fiilleri.	a. Basın yayın vasıtaları konulu okuma parçasını akıcı olarak okuyabilme, b. Benzer kelimeleri içeren başka okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Konu sorularını doğru olarak cevaplayabilme, b. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme.	a. Basın yayın vasıtaları konusunda gurup içerisinde tartışabilme, b. Basın yayın konusunda düşüncelerini aktarabilme.	a. Konu alıştırma parçasını doğru olarak yapabilme, b. Basın yayın vasıtaları konusunda kompozisyon yazabilme, c. Yaklaşma fiillerini cümle içerisinde kullanabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Basın ve yayın ile ilgili resim ve video kaydı.
52. Hafta	İstisna edatları.	a. Kütüphaneler ve kitap konulu okuma parçasını akıcı olarak okuyabilme, b. Benzer kelimeleri içeren başka okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Sözlü sorulara cevap verebilme.	a. Kütüphaneler ve kitap konusunda gurup içerisinde tartışabilme, b. Resimde geçen olayları sözlü olarak yorumlayabilme.	a. Konu alıştırma parçasını doğru olarak yapabilme, b. Kitap ve kütüphaneler konusunda kompozisyon yazabilme. c. Cümle içerisinde istisna edatlarını kullanabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Kütüphaneler ve kitap ile ilgili resim ve video kaydı.
53. Hafta	20 ve diğer onluk sayılar.	a. Spor ve sporun faydaları konulu okuma parçasını akıcı olarak okuyabilme, b. Benzer kelimeleri içeren başka okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Sözlü sorulara cevap verebilme.	a. Sporun faydaları konusunda grup içerisinde tartışabilme, b. Spor müsabakaları konusunda konuşabilme, c. Futbol takımları hakkında yorum yapabilme, ç. 20 ve diğer onluk sayıları cümle içerisinde kullanabilme.	a. Konu alıştırma parçasını doğru olarak yapabilme, b. Sporun faydaları konusunda kompozisyon yazabilme, c. Yirmi ve diğer onluk sayıları cümle içerisinde kullanabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Spor ve sağlık ile ilgili çeşitli resim kaydı.

54. Hafta	Cins isim ve Teklik ismi.	a. İnsan sağlığı konulu okuma parçasını akıcı olarak okuyabilme, b. Benzer kelimeleri içeren başka okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Sözlü sorulara cevap verebilme, c. Kulaklıktan sorulan sorulara cevap verebilme.	a. İnsan sağlığı hakkında grup içerisinde tartışabilme, b. İnsan sağlığı ve besin maddeleri hakkında fikirlerini aktarabilme, c. Cins isim ve teklik ismi cümle içerisinde kullanabilme.	a. Konu alıştırma doğru olarak yapabilme, b. İnsan sağlığı hakkında kompozisyon yazabilme. c. Cins isim ve teklik ismini cümle içerisinde kullanarak yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. İnsan sağlığı ile ilgili resim ve video kaydı.
55. Hafta	Meful çeşitleri.	a. Bilim adamlarının hayatı kolaylaştırma adına yaptıkları buluşlar. b. Benzer kelimeleri içeren başka okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sözlü sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Sözlü olarak okunan konu içerisinde geçen meful çeşitlerini ayırt edebilme.	a. Bilim adamları ve teknoloji konusunda grup içerisinde tartışabilme, b. Büyüklerin sorumlulukları hakkında 10 dakika konuşabilme.	a. Konu alıştırma doğru olarak yapabilme, b. Bilim adamları ve teknoloji konulu bir kompozisyon yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Bilim adamları ve teknoloji konusunda resim ve video kaydı.
56. Hafta	Temyiz.	a. Arap tiyatrosunun ortaya çıkışı ve sinema konulu okuma parçasını akıcı olarak okuyabilme, b. Benzer kelimeleri içeren başka okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Sözlü sorulara cevap verebilme, c. Kulaklıktan sorulan sorulara cevap verebilme.	a. Tiyatro ve sinema hakkında sınıf içerisinde tartışabilme, b. Resimde geçen olayları sözlü olarak yorumlayabilme.	a. Konu alıştırma doğru olarak yapabilme, b. Tiyatro ve sinemanın karşılaştırılması konulu bir kompozisyon yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Arap tiyatro tarihi ile ilgili resim ve video kaydı.
57. Hafta	Gayri munsarifler.	a. Akademik ödül (Oskar) konulu okuma parçasını akıcı olarak okuyabilme, b. Benzer kelimeleri içeren başka okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a. Okuma parçası ile ilgili sözlü sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Kulaklıktan sorulan sorulara cevap verebilme.	a. Oskar sinema ödülleri hakkında grup içerisinde tartışabilme, b. Konu hakkında düşüncelerini söyleyebilme.	a. Konu alıştırma doğru olarak yapabilme, b. Oskar ve objektif ödüllendirme konulu bir kompozisyon yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Oskar ile ilgili resim ve video kaydı.
58. Hafta	Gayri munsarifler.	a. Çalışma ve mutluluk konulu metni akıcı olarak okuyabilme, b. Okuma	a. Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Kulaklıktan	a. Çalışkanlık ve tembellik konusunda tartışabilme, b. Konunun özeti	a. Konu alıştırma doğru olarak yapabilme, b. Çalışma ve başarı	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses

		parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	okunan metnin sorularını doğru olarak cevaplayabilme.	yapabilme.	konusunda kısa kompozisyon yazabilme.	kaydı, d. Çalışma ve mutluluğu resmeden çeşitli resim ve video kaydı.
59. Hafta	Arapçada sayılar ve dört işlem.	a. Arkadaş seçimi konulu parçayı akıcı olarak okuyabilme. b. Benzer kelimeleri içeren başka okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	a.Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme, b. Kulaklıktan sorulan sorulara cevap verebilme.	a. Arkadaş seçimi konusunu gurup içerisinde tartışabilme, b. Konu hakkında yorum yapabilme.	a. Konu alıştırma larını doğru olarak yapabilme, b. Arkadaş seçimi konulu bir kompozisyon yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Arkadaş seçimi ile ilgili Arapça video kaydı.
60. Hafta	Dilbilgisi kuralları ve incelikleri.	a. Çocuk sevgisi ve sokak çocukları konusunu akıcı olarak okuyabilme b. Benzer kelimeleri içeren başka okuma parçasını belirtilen süre içerisinde doğru olarak okuyabilme.	Okuma parçası ile ilgili sorulara doğru olarak cevap verebilme.	a. Çocuk sevgisi ve sokak çocukları konusunda gurup içerisinde tartışabilme, b. Konu hakkında yorum yapabilme.	a. Konu alıştırma larını doğru olarak yapabilme, b. Sokak çocukları konulu bir kompozisyon yazabilme.	a. Ses yayın cihazı, b. Akıllı tahta, c. Kayıt cihazı, ç. Okuma parçası ses kaydı, d. Çocuk ve sokak konulu Arapça video kaydı.

(Tablo- 13)

1.4. Dördüncü Dönem

1.4.1. Konular

Yukarıda belirtilen çalışmaların ardından öğrenci dört dönemi geride bırakmıştır. Bu süre zarfında üç ders ara dönemi geçirdiği ve bu dönemleri çok iyi değerlendirdiği varsayılmaktadır. Özellikle ara dönemlerde öğrencilerin günde en az bir saat dinleme yaptığı, günlük gazete, dergilere internet ve diğer iletişim vasıtaları ile girerek okuduğu, günlük aktüel konularda birer sayfalık konular indirerek üzerinde çalışmalar yaptığı değerlendirilmektedir. Bu arada kendisini sözlü ve yazılı ifade etmeye yönelik olarak makaleler yazarak konu anlatımı yaptığı, arkadaşları ve Araplarla karşılıklı diyaloga girdiği veya kendi kendisine zihninde çeşitli olaylar canlandırarak konuşmalar yaptığı,

kayıt cihazında kayıtlı diyalogları tekrar ettiği, basın ve yayını takip ettiği varsayılmaktadır.

Diğer taraftan gerek öğretmen, gerekse öğrencinin zaman ve işlenen konuları değerlendirmenin öneminin farkında olduğu ve ustalıkla kullandıkları varsayılarak son döneme gelinmiştir. Bu dönemde öğrenciye, okuldan mezun olmasının ardından yapacağı araştırma ve çalışmalarda lazım olacak hususlar üzerinde durmanın faydalı olacağı değerlendirilmiş ve özellikle bilimsel konularda öğretim programına girdiler yapılmıştır. Edebiyat, araştırma konuları, kültür, tarih konuları üzerinde durularak öğrencinin bu alana girişinde yabancılik çekmeyeceği kelimelerle tanışması hususu dikkate alınmıştır. Bunun yanı sıra soyut konular üzerinde de durulmuştur.

Diğer taraftan öğretmenin farklı alternatifleri değerlendirmesi, derslerde esneklik sağlaması noktasında aşağıda belirtilen alternatif konuları işlenmesinin de faydalı olacağı değerlendirilmiştir (Tablo- 14).

ÜNİTE NO	KONU	ÖĞRETİLECEK KONULAR
46. Ünite	Petrol, gaz ve alternatif enerji kaynakları	Petrol ve petrol ürünleri, Doğal gaz kaynakları, Alternatif enerji kaynakları, Rüzgar ve enerji.
47. Ünite	Tıp ve gelişmeler	Tıp ve son gelişmeler, Hastalıklar ve tedavisi, Hastanelerde yaşanan sıkıntılar.
48. Ünite	Hikaye ve atasözleri	Kısa hikâyeler ve atasözleri, Meşhur Arap atasözleri ve deyimleri, Araplarda deyimlerin çıkış noktası.
49. Ünite	Ekonomi	Ekonomi ve borsa, Para borsaları ve merkez

		bankası, Ülke ekonomileri, Ekonomik dalgalanmalar.
50. Ünite	Basın ve kitap	Kitapların önemi ve basın, Kitapların geleceği, Basın ve yayıncılık, Basının geçmişi ve geleceği.
51. Ünite	Kültür	Toplular arası kültürün önemi, Toplumsal etkileşim, Kültür ve küreselleşme, Kültürel farklılıklar.
52. Ünite	Tıp	Tıp tarihi ve psikiyatri, Tıpta yaşanan son gelişmeler ve organ nakli, Estetik ve cerrahi gelişmeler.
53. Ünite	Edebiyat	Arap edebiyatından bir öykü ve bir şiir, Arap şiirinin geçmişi, Arap edebiyatı ve geçmiş savaşlar, Meşhur Arap edebiyatçıları.
54. Ünite	Medeniyet	Arap medeniyeti, Arap ve Türk medeniyetlerinin buluştukları noktalar, Medeniyetler çatışması.
55. Ünite	Sağlık	Geçmişte cerrahlık. Sağlıklı beslenme, Obezite ve fakirlik, Sağlık ve spor yapma.
56. Ünite	Birleşmiş Milletler ve Uluslararası Örgütler	Birleşmiş Milletler ve organları, NATO, Uluslararası etkin örgütler.
57. Ünite	Uluslararası Ödüller	Nobel ödülleri,

		Oscar ödülleri, Müzik ödülleri.
58. Ünite	İnsan hakları	İnsan hakları, Kadın ve çocuk hakları, Çocuk hakları beyannamesi, Yaşlılar ve çocuklar.
59. Ünite	Folklor	Folklorun dünü bugünü, Folklor ve kültür bağlantısı, Düğünler ve adetler, Gelenek ve görenekler.
60. Ünite	Soyut kavramlar	Ahlak, tevazu ve dürüstlük, İnançlar ve davranışlar, Toplumsal değerler.

(Tablo- 14)

1.4.2. Dördüncü dönem sonunda hedeflenen hususlar.

Büyük gayretlerin sonucunda okul hayatını bitiren öğrencilerin yabancı dil seviyesinde olması hedeflenen hususlar aşağıda olduğu gibidir. Dil bir canlı gibi olduğu için öğrenilmeye başlanması ile birlikte öğrencinin sürekli yeni şeyler öğrenme gayreti içerisinde olması, kitap, hikâye, roman ve diğer eserleri araştırıp okumasının, yabancı dil öğreniminde büyük öneminin olduğu bilinen bir gerçektir. Ders programının tam olarak uygulanması ile birlikte dördüncü dönem sonunda öğrencilerin ADÖÇ B2 seviyesine gelmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda öğrencinin aşağıda belirtilen becerileri edinmesi öngörülmektedir (MEB, 2000);

Dinleme becerisinde; farklı konularda güncel, uzun cümlelerle yapılan konuşmaları ve sunumları anlayabilir. Karmaşık cümleleri kullanan tartışmaları takip edebilir. Görsel ve işitsel haberlerin çoğunu anlayabilir, standart dil kullanılarak seslendirilen filmleri takip edebilir.

Okuma becerisinde; farklı görüş ve düşünceyi benimseyen yazarların yazı ve makalelerini okuyup anlayabilir. Soyut ve somut konulara dayalı karmaşık metinler ile çağdaş yazarların edebi yazılarını kavrayabilir, ana fikirlerini anlayabilir.

Karşılıklı konuşma becerisinde; günlük konularda tartışmalara girebilir, zorlanmadan akıcı ve doğallıkla ana dili Arapça olan birisi ile iletişime geçebilir. Kendi görüşlerini ifade ederek etkin bir rol oynayabilir.

Sözlü anlatım becerisinde; güncel olan çeşitli konularda açık ve ayrıntılı bilgi verebilir. Çeşitli konularda, konunun olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya koyarak kendi bakış açısını ve görüşlerini ifade edebilir.

Yazılı anlatım becerisinde; farklı konularda ayrıntılı ve anlaşılır metinler yazabilir. Bir görüşü nedenleri ve ayrıntıları ile birlikte destekleyen veya karşı çıkan bir kompozisyon yazabilir.

Bu dönem sonunda öğrencilerin beş beceride özet olarak, ADÖÇ B2 seviyesinde aşağıda belirtilen konuma gelmeleri hedeflenmektedir:

Dili kullanma yeteneğine sahip olmuştur,
 Hali, çeşitli şekillerde kullanabilir,
 Hal ve sıfatı birbirinden ayırt edebilir,
 Meçhul fiilleri kullanabilir,
 Nakıs isimleri kullanabilir,
 Mastarı çeşitli fiil çekimlerine dönüştürebilir,
 İstisna ve nidayı kullanabilir,
 Çeşitli hayret ifadelerini kullanabilir,
 İsmi tafdili kullanabilir,
 Alet isimleri kalıbını kullanarak fiilleri dönüştürür,
 Arapça konuşanların konuşmalarından etkilenebilir,
 Sıfatımsıları dönüştürür ve kullanabilir,
 Arapça kısa makale yazabilir,
 Akıcı bir şekilde çeşitli konularda tartışabilir,
 Arapça seminer ve konferansları anlar,
 Arapça gazete, dergi veya herhangi bir kitabı okur ve anlar.

SONUÇ VE ÖNERİLER

1.1. Sonuç

Ankara’da ikinci yabancı dil olarak Arap dili dersini veren üniversitelerin öğretim programları incelenmesi sonucu; sistemli, programlı, ADÖÇ kriterleri çerçevesinde beş beceriyi kapsayan öğretim programlarının olmadığı tespit edilmiştir. Plan ve program olmadan yapılan her türlü faaliyetin başarılı olamayacağı, teknoloji çağında yaşadığımız bu zamanda daha da açık bir şekilde kendisini göstermektedir. Öğretmenlerin öğretim programları, ünite ve ders planlarını dönem başında ayrıntılı olarak planlayarak hazırlaması, hedefe ulaşmada rehber niteliği taşıyacaktır.

ADÖÇ kapsamında beş temel beceriyi kapsayan bir öğretim programı hazırlanmasına ihtiyaç olduğu aşikardır. Özellikle yazılı sınava yönelik olarak hazırlanan ve diğer dört beceriyi ihmal eden bir program sonrasında öğrenciler sosyal hayatta kullanamayacakları bir dili öğrenmiş olacaklardır. Tüm becerileri kazandırma adına ADÖÇ kriterlerini içeren bir program hazırlanması ve öğretmenlerin de bu plan dahilinde sıkı bir şekilde programları takip etmesi, belirlenen hedefleri gerçekleştirmek için gereklidir.

Yabancı dil öğrenme de, öğretim programı bir yol haritası niteliğindedir. Program içerisindeki hedefler, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme bir bütün olarak ele alınmalı, zaman sınırlılığı göz önüne alınarak yol haritasında belirtilen hedefe varma yolunda, özellikle ders sonrası için öğretmenlerin öğrencileri çok iyi motive etmesi gerekmektedir.

Öğretmenin sunduğu ve öğrencinin kısa bir süre gördüğü yabancı dilin, ders saatlerinde temel verilerin sunularak, ders sonrasında öğrencinin soru sormasına ihtiyaç kalmayacak şekilde çalışacağı bir şifrelemenin yapılmasının önemli olduğu değerlendirilmektedir.

1.2. Öneriler

İletişim çağında bulunmamız, insanların dünyanın neresinde olursa olsun haberleri anında duyması, birbiriyle sürekli olarak iletişim halinde olması, farklı ülke insanların birbirleri ile sosyal medya üzerinden görüşmeleri, dil öğreniminde geçmişe oranla büyük kolaylık sağlamaktadır. Bu nedenle sürekli olarak yabancılarla iletişim gayretinde bulunan, aktif olarak dili yaşayan öğrencilerin, dil öğreniminde daha çok mesafe kat edeceği aşikârdır.

Arap dilini öğrenmeyi hedeflemiş bu dersin öğrencilerinin de sürekli bu aktivitelerin içerisinde bulunacağı düşünülerek aşağıda belirtilen hedeflere ulaşacağı değerlendirilmektedir.

Ders programları hazırlanırken öncelikle gramer konularını verme yerine, öğrenciye gramer kurallarından hiç bahsetmeden günlük doğal konuşmalara yönelik diyalog ve parçaların okutulmasının ardından gramer kurallarının verilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir. Ders programlarını hazırlarken yalnızca gramer üzerine bir ders programı hazırlama ve dersleri doğrudan gramere dayalı olarak işleme sonucunda dersler çekiciliğini kaybedecek ve öğrenci üzerinde bıkkınlık meydana getirecektir. Gramer kurallarının diyalog veya okuma parçaları işlendikten sonra verilmesi ile birlikte belirli bir sıra takip edilmesi de gerekmektedir. Ders programlarında bu hususa dikkat edilmelidir.

Derslerde sunulan diyalog ve okuma parçaları öncelikle öğrencinin merakını kamçılayıcı, doğal, ilgisini çekecek konuları içermeli ve gramer odaklı hazırlanmış metinlerden uzak olmalıdır.

Ders programlarının okuma, konuşma ağırlıklı hazırlanması, ders sonrasında da öğrencilerin dinlemeye ve okuduğu bir metni sözlü ve yazılı olarak ifade etmeye teşvik edilmesi, sınırlı ders saatlerinin değerlendirilmesi ve daha etkin kullanılması adına faydalı olacaktır.

Doğal bir ortama geçmeden önce başlangıç seviyesindeki öğrencilerin iyi bir ders ortamında yetiştirilmeleri gerekmektedir. Ders ortamında iyi bir şekilde yetiştirilmeden

doğrudan doğal bir ortamda öğrencinin dinleme yapması, başlangıçta öğrenciyi sıkacak, kısa zaman sonra bıktırarak dinlenen şeyler gürültüden öteye geçmeyecektir. Diğer yandan sınıf ortamında anlaşılır yabancı dil kelimelerinin yoğun kullanımı sonucu şuur altına yerleştirilen kelime haznesi ile doğal ortamda kullanım kolaylaşacaktır. Bu nedenle ders programlarında hazırlık, araç-gereç ve malzemelerin belirtilmesinde ve ders öncesi gerekli hazırlıkların yapılmasında büyük fayda vardır.

Beş beceriye hitap etmesi noktasında ikinci yabancı dile az zaman ayrılması nedeni ile öğrencilerin ders dışını da iyi değerlendirmesi ve tüm becerileri birlikte geliştirmesi gerekmektedir. Bu amaçla öğrenciler, standart Arapça seslendirmeli ve Arapça alt yazılı filmleri en az 3-5 kez seyretmelidir. Böylelikle belli kalıp ve cümleler şuur altına yer edecektir. Diğer yandan yabancı dili şuur altına yerleştirmenin en önemli noktası anlaşılabilir, ilgi çekici konu ve diyaloglar seçmek olduğu bilinmektedir. Ders programların da buna göre girdiler yapılmasının öğrencilere büyük kolaylık sağlayacağı şüphesizdir.

Ders konu ses kayıtlarının ilk dönem başında öğrencilere verilerek, öğretim sürecince ders öncesinde en az 5-10 kez dinlemelerinin teşvik edilmesi sonucunda öğrenciler ders programında belirtilen konuyu öğrenme ve takip etmesinde büyük kolaylık sağlayacağı değerlendirilmektedir. Bu noktadan hareketle ders sonrası öğrenciler günlük en az bir saat dinleme yapmalıdır.

Öğrencilerin öğrenilen dilin kelimelerini duymaları, duyulan kelime ile birlikte somut olarak yapılan faaliyeti görmeleri ve hafızalarında kodlamaları sonucunda kelime ve çağrıştırdığı faaliyetler şuur altına yer edecektir. Bu amaçla sınıfta yapılan drama ve diyalogların çok büyük faydası olacaktır.

Yabancı dil öğreniminde öğretim programlarının uygulanması konusuna girmese bile öğrencilerin Arap dilinde olan sitelere girmesi, yabancılarla görüşmesi, günlük konuşmaları öğrenmede büyük fayda sağlayacaktır. Diğer yandan öğrencinin, seviyesine göre basit hikâye ve fıkra kitaplarını okuması, okuma ve özet çıkarma ödevlerinin verilmesi; dilde öğrenilen kelimeleri tekrar ve farklı kullanımının görülmesi noktasında önemlidir.

Yabancı dil öğrenmede önemli konulardan bir tanesi de öğrencilerin sözlük kullanmasını bilmesidir. Yalnız başına kaldığında ve ders çalışırken bilmediği kelimeleri öğrenmek için öğrencilerin kendi başına Arap dili gibi köklü, çoğunlukla üç harften oluşan ve yedi harfe kadar türetilen bir dilin kelimelerinin manalarını bulabilmesi önemlidir. Bu maksatla ders programlarına Babların öğretilmesinin ardından bu konunun konulması veya belirtilmesi büyük kolaylık sağlayacak ve ders dışında da öğrencinin bilmediği kelimeleri bulmasına yardımcı olacaktır.

İkinci yabancı dili çok iyi öğrenme, pekiştirme ve normal hayatta kullanma adına süre sınırlılığı; ders süresinin çok iyi değerlendirilmesi ve ders sonrası öğrencilerin gayretleri sonucu ortadan kaldırılarak birinci dil seviyesine getirilmesi mümkündür. Bu kapsamda hazırlanan ders programında belirtilen konular, diyaloglar, yazılı ve sözlü anlatım çalışmalarının sıkı bir şekilde takip edilmesi, öğretmenin üzerinde durması gereken en önemli hususlardan bir tanesidir.

Zaman sınırlılığını telafi etme adına; ADÖÇ'te belirtildiği şekliyle işlenecek konunun konu alıştırmaları, bir sonraki ders diyalogları ve okuma parçalarının öğrencilere bir hafta önceden ödev olarak verilmesi ve öğrencilerin de derse işlenecek konuyu çalışmış olarak gelmesiyle konular daha iyi pekiştirilmiş ve öğrenilmiş olacaktır. Böylelikle öğretim programının daha rahat uygulanması sağlanacaktır.

İki yıl içerisinde işlenecek konu kelimelerinin kartlara yazılarak ilk dönem başlangıcında verilmesi ve öğrencilerin kelimeleri ezberleyerek derse gelmesinin konunun işlenmesinde öğretmen ve öğrencilere kolaylık sağlayacaktır. Hazırlanacak kelime kartlarının dikkat çekici resimlerle desteklenmesi, sunulan yeni kelimenin dikkat çekici cümleler içinde ayrıca verilmesi, öğrencinin merakını artıracak ve öğrenme arzusunu kamçılacaktır.

İşlenen dersleri görüntülü kaydetmenin ve ders sonunda elde edilen bu kayıtların öğrencilere verilmesi sonucunda, öğrencilerin kendi hatalarını görerek daha objektif düşünebilme, konuşabilme ve telaffuz etme konusunda yardımcı olacağı değerlendirilmektedir.

Her okuma parçasının ses kaydının varsa görüntü kaydı ile birleştirilmesi, yoksa ses kayıtlarına uygun görüntü kayıtlarının oluşturulması öğrencinin zihninde görüntü ses birlikte çağrışımını sağlamada yardımcı olacaktır. Ders programlarına öğrenciye olayları yaşatacak diyaloglarla, olayların bizzat içerisinde bulunduracak drama ve oyunların konulması, yeni öğrenilen kelimelerin hafızada yer etmesini sağlayacaktır.

Ders saatlerinin çok kısıtlı olması nedeniyle, ders programı içeriğini ve yardımcı malzemeleri seçerken akılda daha kalıcı olan, öğrenciye az zamanda çok şey öğretme adına karikatürize eden resim, video, karikatür vb. EYM'ler seçilmelidir. Bu durum öğrencinin kalıcı belleğinde kelime-olay kodlamasını sağlayacaktır.

Öğretim programlarında seçilen okuma parçalarının geçmiş konu kelimelerine bindirme yapılması ve yeni kelimelerin de bunun üzerine eklenmesi, daha önce öğrenilen kelimeleri pekiştirme ve öğrenmede sıklık noktasında faydası olacaktır.

Öğretim programının uygulama yöntemi olarak geleneksel yöntemin tercih edilmesinin çok zaman kaybına neden olacağından dolayı iletişimsel yöntemin ağırlıklı olarak kullanılmakla birlikte ihtiyaç halinde diğer yöntemleri de kapsayacak şekilde karma yöntemin seçilmesinin tüm becerileri kazandırma adına önemli olduğu aşikârdır.

Orta öğretim seviyesinde verilen ikinci yabancı dil ders saatlerinin üniversitelerin 3 ve 4'üncü sınıflarında verilen ders saatlerinin iki katı olduğu dikkate alındığında sürenin çok kısıtlı, öğrenciye verilmesi gereken ders konularının da çok fazla ve ucu ucuna denk geldiği görülecektir. Bu nedenle her şeyden önce Arapça dersini alacak olan öğrencilerin ders saati dışında büyük çaba ve gayret göstermeyi hedeflemiş, bilinçli öğrencilerden oluşması gerekmektedir. Bu çerçevede haftada iki saatlik ders sonrasında öğrencilerin derste geçen konuları, kelimeleri çok iyi bellemesi ve öğrendiği kelimeleri düşünmeden akıcı bir şekilde ifade edebilmesi adına çok pratik yapması, arkadaşları ile sürekli karşılıklı konuşması, okuma ve yazma konusunda becerilerini geliştirmesi gerekmektedir.

Her seferinde tek bir yapının öğretilmesi sonucu bir sonraki derse kadar öğrencinin ders sonrası çalışmalarıyla birlikte zihninde ve şuur altında öğretilen yapı özümsecektir.

ve yukarıda belirtilen çalışmaların uygulanması sonucu dili kullanarak meleke haline getirebilecektir.

Derslerde verilen kelime, diyalog ve konuların günlük hayatta kullanılması ve yaygın kullanılan deyimlerin işlenmesi, dilin kullanılabilirliği noktasında önem arz ettiğinden ders programına bu konuların konulmasına dikkat edilmelidir. Böylelikle öğrencinin günlük konuşulan diyalogları zihninde kolaylıkla çevirerek ifade etmesi ve meleke haline getirmesi hedeflenmelidir.

Tüm bu yapılan çalışmalar ve hazırlanan program dil öğretimi için yalnızca bir birdir, ama bir Çin atasözünde belirttiği gibi “bine ulaşmak için birden başlamak gerekir”. Yapılacak diğer çalışmalar ile bu sürecin olumlu bir ivme kazanacağı, toplumsal ve bilişsel farkındalıkların da bu oranda artabileceği değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA

- Acat, B. ve Demiral, S. (2002). Türkiye'de yabancı dil öğreniminde motivasyon kaynakları ve sorunları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 31, 312-329.
- Akad, M. T. (2011), *Modern Savaşın Temel Kavramları*. İstanbul: Kitap yayınevi.
- Aksan, D. (2009). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dil Bilim*. (5. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu yayınları, 3, 19-22.
- Doğan, H. (1975). Program geliştirmede sistem yaklaşımı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(14).
- Aydın, M. Z., (2000), *Arapçayı nasıl öğretilim? Din öğretiminde yeni yaklaşımlar*. İstanbul: MEB yayınları, 53-68.
- Aydın, M.Z., (2004), İmam Hatip Liseleri Arapça öğretim programı ve ders kitaplarıyla ilgili bir eleştiri yazısı üzerine. *İslamiyat Dergisi*, 7(4), 227-242.
- Aydın, M.Z., (2011, 24-25 Aralık). *Arapçayı Nasıl Öğretilim? İmam Hatip Liselerinde Arapça Öğretimi Sempozyumu*. İstanbul.
- Bayezit, H. (2013). *Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce ders kitaplarındaki öğrenme stratejilerinin Kullanımı (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi)*. İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İzmir.
- Bekleyen, N. (2006). Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi. *Dil dergisi*, 132, 30-32.
- Bilen, M. (2006). *Plandan uygulamaya öğretim* (7. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bostancı, A., (2003). Ürdün üniversitelerinde yabancılara Arapça öğretimi. *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 8.

Büyükkaragöz, S. ve Çivi, C. (1999). *Genel öğretim metotları öğretimde planlama uygulama*. İstanbul: Beta yayıncılık.

Büyükkaragöz, S. ve Çivi, C. (1997). *Genel öğretim metotları*. İstanbul: Öz eğitim yayınları.

Chambers, G. (1994). *A Snapshot in Motivation at 10+, 13+ and 16+*. Language Learning Journal, 9, 14-18.

Clement, R., Dörnyei, Z. and Noels, K.A. (1994). *Motivation, self-confidence and group cohesion in the foreign language*. Language learning, 44, 417-448.

Chomsky, N., (1986). *Knowledge of language: Its Nature, origin and use*. New York: The U.S. Praeger Publishers.

Council of Europe, (1998). *Learner Autonomy in Modern Languages*. Strasburg: Editions of Council of Europe.

Dellal, N.A. Kara, Z. (2010). Yabancı dil öğretmeni adaylarının ve öğretmenlerin “drama teknikleri” konusunda farkındalık düzeyleri. *Dil dergisi*, Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi, 149, 7-29.

Demirel, Ö. (1978). *Eğitim ve Bilim*. 14, 46-50.

Demirel, Ö. (1996). *Yabancı Dil Öğretimi: İlkeler, Yöntemler, Teknikler*. Ankara:USEM Yayınları.

Demirel, Ö (1999). *İlköğretim okullarında yabancı dil öğretimi*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Demirel, Ö., (2012a). *Eğitimde program geliştirme*. (19. Baskı). Ankara: Pegem A yayıncılık.

- Demirel, Ö. (2012b), *Yabancı Dil Öğretimi, Dil Pasaportu, Dil Biyografisi, Dil Dosyası* (7. Baskı). Ankara: Pegem A yayıncılık.
- Doğan, H. (1975) Program geliştirmede sistem yaklaşımı. *ankara üniversitesi eğitim fakültesi dergisi*. 7, 14.
- Doğan, H. (1997). *Eğitimde program ve öğretim tasarımı*. Ankara: Önder matbaacılık.
- Edge, J. ve Wharton, S. (1998). *Autonomy and Development: Living in the Materials World*. Tomlinson, B. (Ed.), *Materials Development in Language Teaching*. (295-310). Cambridge: Cambridge University Press.
- el-Hûlî, M. A. (1981), *Esâlîbi tederîsi-l'luğati'l-Arabiyye*. Suudi Arabistan: Riyad.
- Ellidokuzoğlu, H., (2011), *Yabancı dil öğretiminde temel prensipler, konulu makalesi*. Işık, A. (2011). *Yabancı dil nasıl öğrenilmez? Nasıl öğrenilir?* Ankara: Elma Yayınevi, 113-134.
- Ertürk, S. (1972) *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Basımevi.
- Ertürk, S. (1997) *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan Yayınları.
- Gardner, R. C. (1985). *Social psychology and second-language learning the role of attitudes and motivation*. London, England: Edward Arnold (Publishers) Ltd.
- Gömleksiz, M.N. ve Elaldı, Ş. (2011). *Yapılandırmacı yaklaşım bağlamında yabancı dil öğretimi*. Turkish Studies-International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Vol. 6 (2), 443-454.
- Harmin, M. (1994). *Inspiring Active Learning: A Handbook for Teachers*.
- Hızal, A. (1982). *Programlı öğretim yönteminin etkinliği*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları. Ankara.

- Işık, A. (2011). *Yabancı dil nasıl öğrenilmez? Nasıl öğrenilir?* Ankara: Elma Yayınevi.
- Işık, A. (2008). *Yabancı dil eğitimimizdeki yanlışlar nereden kaynaklanıyor?* Journal of Language and Linguistic Studies Vol.4(2), 15-26.
- İşisağ, K.U. (2008). *Avrupa Dilleri Ortak Başvuru Metni'nin Dilbilimsel Açıdan İncelenmesi*. Journal of Language and Linguistic Studies, Vol.4(1), 105-122.
- Johnson, D.W. and Johnson, R.T. (1990). *Circles of Learning: Cooperation in the Classroom*. USA: MN: Interaction.
- Karaağaçlı, M. (2011). *Öğretimde Kuramlar ve Yaklaşımları*. Ankara: Sage yayıncılık reklam mat.san.tic.ltd.şti.
- Karahan, L. (2009). *Dil bilgisi öğretiminde bütün-parça ilişkisinin önemi*. Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Vol. 4(8).
- Kütükçü, A.H. (2010). *Arapça öğretiminde drama yöntemi ve Arapça dersini yürüten öğretmenlerin bu yöntemi kullanma düzeyleri*. Yüksek lisans tezi. Gazi üniversitesi eğitim bilimleri enstitüsü. Ankara.
- MEB, (2013a). İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü <http://ikgm.meb.gov.tr/upload/TTK%C3%A7izelge.pdf>, adresinden 16 Ağustos 2013'te alınmıştır.
- MEB, (2013b). *Orta Öğretim Genel Müdürlüğü*. http://ogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_09/05092630_ogmhd20122013.pdf. adresinden 24 Ağustos 2013'te alınmıştır.
- MEB, (2000). *Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı ve Avrupa Dil Portfolyosu*, <http://adp.meb.gov.tr/nedir.php>. adresinden 24 Ağustos 2013'te alınmıştır.

- Oliva, P.F. (1988). *Developing the curriculum*. United States, New York: Scott, Foresmand & Company.
- Oliver, P.F. (1977), *Devoloping The Curriculum*. New York: Scott, Foresmand & Company.
- O'Malley, J.M. ve Chamot, A.U. (1990). *Learning strategies in second language acquisition*. ABD:Cambridge University Press, 42-54.
- Oxford, R. L. (1990). *Language Learning Strategies: What Every Teacher Should Know*. Boston, MA: Heinle&Heinle Publishers.
- ÖSYM-Yabancı Dil Sınavları Eşdeğerlikleri, 24 Nisan 2013, S. 1,
<http://www.osym.gov.tr>, adresinden 03 Kasım 2013'te alınmıştır.
- ÖSYM sonuç açıklama sistemi, <https://sonuc.osym.gov.tr/SonucSec.aspx>, adresinden
 04 Mayıs 2013'te alınmıştır.
- Özaslan, H. (2010), *30 Günde Arapça*. İstanbul: FONO özel eğitim kurumları yayın
 dağıtım san. ve tic. ltd. ş.
- Özcan, M. (2007). *Arapça yazma becerileri öğretiminde iletişimsel yaklaşım*
 (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
 Ankara.
- Özdemir, K. (2012). *Öğrenme öğretme süreçleri*. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal
 Bilimler Enstitüsü. [http://www.canimogretmenim.com/modules/mastop_](http://www.canimogretmenim.com/modules/mastop_publish/files)
[publish/files](http://www.canimogretmenim.com/modules/mastop_publish/files), adresinden 11 Ekim 2013 tarihinde alınmıştır.
- Özer, A. (1990). Karikatürün eğitimde kullanılması. *Eskişehir: Anadolu Üniversitesi*
Kurgu Dergisi, 7, 529-538.
- Saydı, T.N. (2007). *Yabancı dil öğrenmede başarı şifreleri: Öğrenme stratejileri*.
 İstanbul: Bileşim yayınları.

- T.C. Resmî Gazete, *Yabancı dil öğretiminin amacı*. Tarih: 4.12.2008, Sayı: 27074, ikinci bölüm, madde 4.
- T.C. Resmî Gazete, *Yükseköğretim kurumlarında yabancı dil öğretimi ve yabancı dille öğretim yapılmasında uyulacak esaslara ilişkin yönetmelik*, (04 Aralık 2008), 27074.
- Tosun, C. (2006). *Yabancı dil öğretim ve öğreniminde eski ve yeni yöntemlere yeni bir bakış*. Çankaya Üniversitesi Fen-Edebiyat fakültesi. Journal of Arts and Sciences, 5.
- Tüm, G. (2013). *Avrupa dilleri öğretimi ortak çerçeve programı ve Türkçe*. (The Common European Framework Of Reference And Turkish Language) The Journal of Academic Social Science Studies, Vol. 9(2), 917-934
- Yıldız, M., Ceviz, N. ve Gündüzöz, S. (Editörler). (2012). *İlahiyat fakülteleri için Arapçaya giriş*. Ankara: Grafiker yayınları.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin yayıncılık.
- Wilson, H. ve Başgöz, I. (1968). *Türkiye Cumhuriyetinde Milli Eğitim ve Atatürk*. Ankara: Dost Yayınları.
- Weinstern, E.C. ve Mayer, R. (1986). *The Teaching of Learning Strategies*. Handbook of Research on Teaching 3 rd. Ed. New York: Macmillan Company.

EKLER

EK-1

YABANCI DİL YETERLİLİĞİ ÖLÇÜTLERİ

BE CERİLER	A1	A2	B1	B2	C1	C2
DİNLEME	Benimle, ailemle ve yakın çevremle ilgili tanıdık sözcükleri ve çok temel kalıpları, yavaş ve net konuşulduğunda anlayabilirim.	Beni doğrudan ilgilendiren konularla ilişkili kalıpları ve çok sık kullanılan sözcükleri anlayabilirim. (Örneğin; En temel kişisel ve ailevi bilgiler, alışveriş, yerel çevre, meslek). Kısa, net, basit ileti ve duyurulardaki temel düşüncüyü kavrayabilirim.	İş, okul, boş zaman vb. ortamlarda sürekli karşılaşılan bildik konulardaki net, standart konuşmanın ana hatlarını anlayabilirim. Güncel olaylar ya da kişisel ilgi alanıma giren konularla ilgili radyo ve televizyon programlarının çoğunun ana hatlarını yavaş ve net olduğunda anlayabilirim.	Güncel bir konu olması koşuluyla uzun konuşma ve sunumları anlayabilir, karmaşık tümcelerle yapılan tartışmaları takip edebilirim. Televizyon haberlerini ve güncel olaylara ilişkin programların çoğunu anlayabilirim. Standart dilin kullanıldığı filmlerin çoğunu anlayabilirim.	Açıkça yapılandırılmamış iş ve ilişkiler açıkça belirtilmemiş sadece ima edilmiş olsa bile uzun konuşmaları anlayabilirim. Televizyon programlarını ve filmleri fazla zorluk çekmeden anlayabilirim.	İster canlı ister yayın ortamında olsun, hiçbir konuşma türünü anlamakta zorluk çekmem. Sadece normal anadili konuşma hızında ise, aksana alışabilmem için biraz zamana ihtiyacım olabilir.
OKUMA	Katalog, duyuru ya da afiş gibi yazılı metinlerdeki bildik adları, sözcükleri ve çok basit tümceleri anlayabilirim.	Kısa ve basit metinleri okuyabilirim. İlanlar, kullanım kılavuzları, mönüler ve zaman çizelgeleri gibi basit günlük metinlerdeki genel bilgileri kavrayabilir ve kısa kişisel mektupları anlayabilirim.	Meslekle ilgili ya da günlük dilde en sık kullanılan sözcükleri içeren metinleri anlayabilirim. Kişisel mektuplarda belirtilen olay, duygu ve dilekleri anlayabilirim.	Yazarların belirli tutum ya da görüşü benimsedikleri, güncel sorunlarla ilgili makaleleri ve raporları okuyabilirim. Çağdaş edebi düzyazıyı anlayabilirim.	Üslup farklılıklarını da ayırt ederek uzun ve karmaşık, somut ya da edebi metinleri okuyabilir, ilgi alanımla alakalı olmasalar bile herhangi bir uzmanlık alanına giren makale ve uzun teknik bilgileri anlayabilirim.	Kullanım kılavuzları, uzmanlık alanına yönelik makaleler ve yazınsal yapıtlar gibi soyut, yapısal ve dilbilgisel açıdan karmaşık hemen hemen tüm metin türlerini kolaylıkla okuyabilir ve anlayabilirim.

EK-1

BEÇERİLER	A1	A2	B1	B2	C1	C2
KARŞILIKLI KONUŞMA	Karşımdaki kişinin söylediklerini daha yavaş bir konuşma hızında yinlemesi ve söylemek istediklerimi oluşturmada bana yardımcı olması koşuluyla, basit yoldan iletişim kurabilirim. O anki gereksinime ya da çok bildik konulara ilişkin alanlarda basit sorular sorabilir ve cevap verebilirim.	Bildik konular ve faaliyetler hakkında doğrudan bilgi alışverişini gerektiren basit ve alışılmış işlerde iletişim kurabilirim. Genellikle konuşmayı sürdürebilecek kadar anlamasam da kısa sohbetlere katılabilirim.	Dilin konuşulduğu ülkede seyahat ederken ortaya çıkabilecek bir çok durumla başa çıkabilirim. Bildik, ilgi alanıma giren ya da günlük yaşamla ilgili (Örneğin; aile, hobi, iş, yolculuk ve güncel olaylar gibi) konularda hazırlık yapmadan konuşmalara katılabilirim.	Öğrendiğim dili anadili olarak konuşan kişilerle anlaşmayı mümkün kılacak bir akıcılık ve doğallıkla iletişim kurabilirim. Bildik konulardaki tartışmalarda, kendi görüşlerimi açıklayıp destekleyerek etkin bir rol oynayabilirim.	Kullanacağım sözcükleri çok fazla aramaksızın, kendimi akıcı ve doğal bir biçimde ifade edebilirim. Dili, toplumsal ve mesleki amaçlar için esnek ve etkili bir şekilde kullanabilirim. Düşünce ve fikirlerimi açık bir ifadeyle dile getirebilir ve karşımdakilerin konuşmalarıyla ilişkilendirebilirim.	Hiç zorlanmadan her türlü konuşma ya da tartışmaya katılabilir; deyimler ve konuşma diline ait ifadeleri anlayabilirim. Kendimi akıcı bir şekilde ifade edebilir, anlamdaki ince ayrıntıları kesin ve doğru bir biçimde vurgulayabilirim. Bir sorunla karşılaşırsam, geriye dönüp, karşımdaki insanların fark etmelerine fırsat vermeyecek bir ustalıkla ifadelerimi yeniden yapılandırabilirim.
SÖZLÜ ANLATIM	Yaşadığım yeri ve tanıdığım insanları betimlemek için basit kalıpları ve tümceleri kullanabilirim.	Basit bir dille ailemi ve diğer insanları, yaşam koşullarımı, eğitim geçmişimi ve son işimi betimlemek için bir dizi kalıp ve tümceyi kullanabilirim.	Deneyimlerimi, hayallerimi, umutlarımı, isteklerimi ve olayları betimlemek için çeşitli kalıpları ya da yoldan birbirine bağlayabilirim. Düşünce ve planlara ilişkin açıklamaları ve nedenleri kısaca sıralayabilirim. Bir öyküyü anlatabilirim, bir kitap ya da filmin konusunu aktarabilirim ve izlenimlerimi belirtebilirim.	İlgi alanıma giren çeşitli konularda açık ve ayrıntılı bilgi verebilirim. Çeşitli seçeneklerin olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koyarak bir konu hakkında görüş bildirebilirim.	Karmaşık konuları, alt temalarla bütünleştirerek, açık ve ayrıntılı bir biçimde betimleyebilir, belirli bakış açıları geliştirip uygun bir sonuçla konuşmamı tamamlayabilirim.	Her konuda bağlama uygun bir üslupla ve dinleyenin önemli noktaları ayırt edip anımsamasına yardımcı olacak şekilde konuşmamı etkili ve mantıksal bir şekilde yapılandırabilir, açık, akıcı bir betimleme ya da karşıt görüş sunabilirim.
YAZILI ANLATIM	Kısa ve basit tümcelerle kartpostal yazabilirim. Örneğin; Tatil kartpostalıyla selam göndermek gibi. Kişisel bilgi içeren formları doldurabilirim. Örneğin: Otel kayıt formuna isim, uyruk ve adres yazmak gibi.	Kısa, basit notlar ve iletiler yazabilirim. Teşekkür mektubu gibi çok kısa kişisel mektupları yazabilirim.	Bildik ya da ilgi alanıma giren konularla bağlantılı bir metin yazabilirim. Deneyim ve izlenimlerimi betimleyen kişisel mektuplar yazabilirim.	İlgi alanıma giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilirim. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilirim. Olayların ve deneyimlerin benim için taşıdıkları önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilirim.	Görüşlerimi ayrıntılı bir biçimde, açık ve iyi yapılandırılmış metinlerle ifade edebilirim. Bir mektup, kompozisyon ya da rapor yazabilirim. Önemli olduğumu konuları ön plana çıkararak karmaşık konularda yazabilirim. Hedef belirlediğim okuyucu kitlesine uygun bir üslup seçebilirim.	Uygun bir üslup açık, akıcı metinler yazabilirim. Okuyucunun önemli noktaları ayırt edip anımsamasına yardımcı olacak etkili, mantıksal bir durum ortaya koyan karmaşık mektuplar, raporlar ya da makaleler yazabilirim. Mesleki ya da edebî yapıt özetleri ve eleştirileri yazabilirim.

EK-2

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ DERS PROGRAMI

1'İNCİ DÖNEM	2'NCİ DÖNEM
Arapça hakkında genel bilgiler, Alfabenin öğretilmesi, Harekeler, Tenvin, Belirlilik takısı, Kameri ve şemsi harfler, Med, Dişillik- Erillik, İşaret isimleri, İkiller, Ayrı (Munfasıl) zamirler, Bitişik (Muttasıl) zamirler, Yer zarfları, Soru Edatları, Bağlaçlar, Diyaloglar (Diyaloglar konu aralarına serpiştirilerek işlenmiştir. Selamlaşma, kendini ve çevresindekileri tanıtmak, alış-verişin temel diyalogları, havaalanı ve otelde geçen diyaloglar vs.).	Birinci Dönemin genel tekrarı, İsim tamlaması, İsim Cümlesi, Çoğul çeşitleri, Sayılar (1-10), Fiil cümlesi, Mazi Fiil, Olumsuzluk (leyse), Hemze ve Elifin yazım kuralları, Muzari Fiil.
3'ÜNCÜ DÖNEM	4'ÜNCÜ DÖNEM
Hacettepe Üniversitesinde ikinci yabancı dil olarak Arap dili öğretimine 2012-2013 öğretim döneminde başlanılmıştır. 3 ve 4'üncü dönem derslerine 2013-2014 öğretim döneminde ilk kez başlanacaktır. Bu nedenle 3 ve 4'üncü dönem ders programına ulaşılamamıştır.	

EK-3

KARA HARP OKULU ARAPÇA DERS PROGRAMI
1'İNCİ DÖNEM

HEDEFLER	HEDEF DAVRANIŞLAR
ÜNİTE-1 ARAP HARFLERİ	
1. Arap harflerinin isimlerini öğrenebilme, 2. Arap harflerinin yazılışlarını öğrenebilme, 3. Arap harflerinin çıkış yerlerini öğrenebilme, 4. Tek başına harfler yazı çalışması yapabilme, 5. Birbirine benzeyen harfleri öğrenebilme, 6. Harflerin başta, ortada ve sonda yazılışlarını öğrenebilme, 7. Harflerin başta, ortada ve sonda yazı çalışması yapabilme.	a. Arap harflerinin isimlerini öğrenme, b. Arap harflerinin yazılışlarını öğrenme, c. Arap harflerinin çıkış yerlerini öğrenme, ç. Tek başına harfler yazı çalışması yapma, d. Birbirine benzeyen harfleri öğrenme, e. Harflerin başta, ortada ve sonda yazılışlarını öğrenme, f. Harflerin başta, ortada ve sonda yazı çalışması yapma.
ÜNİTE-2 ARAP HAREKELERİNİN OKUNUŞLARI	
1. Harekeleri öğrenebilme, 2. Okumada diğer unsurları öğrenebilme, 3. Birkaç harf hakkında temel bilgileri öğrenebilme, 4. Kameri ve şemsi harfleri öğrenebilme, 5. Harf-i tarifle ilgili özellikleri öğrenebilme, 6. Kelime içinde harfler yazı çalışması yapabilme, 7. Cümle içinde harfler yazı çalışması yapabilme.	a. Harekeleri öğrenme, b. Okumada diğer unsurları öğrenme, c. Birkaç harf hakkında temel bilgileri öğrenme, ç. Kameri ve şemsi harfleri öğrenme, d. Harf-i tarifle ilgili özellikleri öğrenme, e. Kelime içinde harfler yazı çalışması yapma, f. Cümle içinde harfler yazı çalışması yapma.

ÜNİTE-3	
1. Selamlama yapabilme, 2. Kendini ve diğerlerini tanıtabilme, 3. Şahıs zamirleri kullanabilme, 4. İyelik zamirlerini kullanabilme, 5. İsim sorabilme, 6. Soru sorup cevap alabilme, 7. İşlenen konularla ilgili alıştıırma yapabilme, 8. İşaret zamirlerini kullanabilme, 9. İşlenen konularla ilgili testleri yapabilme, 10. Ünite de geçen dil bilgisi kurallarını kavrayabilme.	a. Selamlama yapma, b. Kendini ve diğerlerini tanııtma, c. Şahıs zamirleri kullanma, ç. İyelik zamirlerini kullanma, d. İsim sorma, e. Soru sorup cevap alma, f. İşlenen konularla ilgili alıştıırma yapma, g. İşaret zamirlerini kullanma, ğ. İşlenen konularla ilgili testleri yapma, h. Ünite de geçen dil bilgisi kurallarını kavrama.
ÜNİTE-4	
1. Görüşme yapabilme, 2. Havaalanında ne konuşacağını ifade edebilme, 3. Birisiyle karşılaşıldığında onunla tanışabilme, 4. Aitlik eki olan-ye'yi kullanabilme, 5. İşlenen konularla ilgili alıştıırma yapabilme, 6. İşlenen konularla ilgili testleri yapabilme, 7. Ünite de geçen dil bilgisi kurallarını kavrayabilme.	a. Görüşme yapma, b. Havaalanında ne konuşacağını ifade etme, c. Birisiyle karşılaşıldığında onunla tanışma, ç. Aitlik eki olan-ye'yi kullanma, d. İşlenen konularla ilgili alıştıırma yapma, e. İşlenen konularla ilgili testleri yapma, f. Ünite de geçen dil bilgisi kurallarını kavrama.
ÜNİTE-5	
1. Görüşme yapabilme, 2. Sayıları fiyat sorma ve okumada kullanabilme, 3. Fiyat sorabilme, 4. Soru sorup cevap alabilme, 5. Şimdiki zamanda fiil çekimi yapabilme, 6. Şimdiki zamanda cümle kurabilme, 7. İşlenen konularla ilgili alıştıırma yapabilme, 8. İşlenen konularla ilgili testleri yapabilme, 9. Ünite de geçen dil bilgisi kurallarını kavrayabilme,	a. Görüşme yapma, b. Sayıları fiyat sorma ve okumada kullanma, c. Fiyat sorma, ç. Soru sorup cevap alma, d. Şimdiki zamanda fiil çekimi yapma, e. Şimdiki zamanda cümle kurma, f. İşlenen konularla ilgili alıştıırma yapma, g. İşlenen konularla ilgili testleri yapma, ğ. Ünite de geçen dil bilgisi kurallarını kavrama,

2'NCİ DÖNEM	
ÜNİTE-1	
1. Havaalanında konuşabilme, 2. Havaalanında konuşabilme alıştırmaları yapabilme, 3. Havaalanında birini karşılayabilme, 4. Havaalanında birini karşılayabilme alıştırmaları yapabilme, 5. Okulda konuşabilme, 6. Okulda konuşabilme alıştırmaları yapabilme, 7. İşlenen konularla ilgili testleri yapabilme, 8. Ünite de geçen dilbilgisi kurallarını kavrayabilme,	a. Havaalanında konuşma, b. Havaalanında konuşma alıştırmaları yapma, c. Havaalanında birini karşılama, ç. Havaalanında birini karşılama alıştırmaları yapma, d. Okulda konuşma, e. Okulda konuşma alıştırmaları yapma, f. İşlenen konularla ilgili testleri yapma, g. Ünite de geçen dilbilgisi kurallarını kavrama,
ÜNİTE-2	
1. Arap yemeklerini öğrenebilme, 2. Arap yemekleriyle ilgili alıştırmaları yapabilme, 3. Lokantada konuşabilme, 4. Lokantayla ilgili alıştırmaları yapabilme, 5. Öğle yemekleriyle ilgili konuşabilme, 6. Öğle yemeğiyle ilgili alıştırmaları yapabilme, 7. İşlenen konularla ilgili testleri yapabilme, 8. Ünite de geçen dilbilgisi kurallarını kavrayabilme.	a. Arap yemeklerini öğrenme, b. Arap yemekleriyle ilgili alıştırmaları yapma, c. Lokantada konuşma, ç. Lokantayla ilgili alıştırmaları yapma, d. Öğle yemekleriyle ilgili konuşma, e. Öğle yemeğiyle ilgili alıştırmaları yapma, f. İşlenen konularla ilgili testleri yapma, g. Ünite de geçen dilbilgisi kurallarını kavrama.
ÜNİTE-3	
1. Otele gidişle ilgili konuşabilme, 2. Otele gidişle ilgili alıştırmalar yapabilme, 3. Otelde konuşabilme, 4. Otelle ilgili alıştırmalar yapabilme, 5. Otelden ayrılmayla ilgili konuşabilme, 6. Otelden ayrılmayla ilgili alıştırmalar	a. Otele gidişle ilgili konuşma, b. Otele gidişle ilgili alıştırmalar yapma, c. Otelde konuşma, ç. Otelle ilgili alıştırmalar yapma, d. Otelden ayrılmayla ilgili konuşma, e. Otelden ayrılmayla ilgili alıştırmalar yapma,

yapabilme, 7. İşlenen konularla ilgili testleri yapabilme, 8. Ünite de geçen dil bilgisi kurallarını kavrayabilme.	f. İşlenen konularla ilgili testleri yapma, g. Ünite de geçen dil bilgisi kurallarını kavrama.
ÜNİTE-4	
1. Çarşıya gidişle ilgili konuşabilme, 2. Çarşıyla ilgili alıştırmalar yapabilme, 3. Elbise mağazasında konuşabilme, 4. Elbise mağazasıyla ilgili alıştırmalar yapabilme, 5. Süpermarkette konuşabilme, 6. Süpermarketle ilgili alıştırmalar yapabilme, 7. İşlenen konularla ilgili testleri yapabilme, 8. Ünite de geçen dil bilgisi kurallarını kavrayabilme.	a. Çarşıya gidişle ilgili konuşma, b. Çarşıyla ilgili alıştırmalar yapma, c. Elbise mağazasında konuşma, ç. Elbise mağazasıyla ilgili alıştırmalar yapma, d. Süpermarkette konuşma, e. Süpermarketle ilgili alıştırmalar yapma, f. İşlenen konularla ilgili testleri yapma, g. Ünite de geçen dil bilgisi kurallarını kavrama.
ÜNİTE-5	
1. Postanede konuşabilme, 2. Postaneyle ilgili alıştırmalar yapabilme, 3. Koli göndermeyle ilgili alıştırmalar yapabilme, 4. Koli göndermeyle ilgili alıştırmalar yapabilme, 5. Telefon görüşmesiyle ilgili konuşabilme, 6. Telefon görüşmesiyle ilgili alıştırmalar yapabilme, 7. İşlenen konularla ilgili testleri yapabilme, 8. Ünite de geçen dil bilgisi kurallarını kavrayabilme.	a. Postanede konuşma, b. Postaneyle ilgili alıştırmalar yapma, c. Koli göndermeyle ilgili alıştırmalar yapma, ç. Koli göndermeyle ilgili alıştırmalar yapma, d. Telefon görüşmesiyle ilgili konuşma, e. Telefon görüşmesiyle ilgili alıştırmalar yapma, f. İşlenen konularla ilgili testleri yapma, g. Ünite de geçen dil bilgisi kurallarını kavram

3'ÜNCÜ DÖNEM	
ÜNİTE-1	
1. Postanede konuşabilme, 2. Postaneyle ilgili alıştırmalar yapabilme, 3. Koli göndermeyle ilgili alıştırmalar yapabilme, 4. Koli göndermeyle ilgili alıştırmalar yapabilme, 5. Telefon görüşmesiyle ilgili konuşabilme, 6. Telefon görüşmesiyle ilgili alıştırmalar yapabilme, 7. İşlenen konularla ilgili testleri yapabilme, 8. Ünite de geçen dilbilgisi kurallarını kavrayabilme.	a. Postanede konuşma, b. Postaneyle ilgili alıştırmalar yapma, c. Koli göndermeyle ilgili alıştırmalar yapma, ç. Koli göndermeyle ilgili alıştırmalar yapma, d. Telefon görüşmesiyle ilgili konuşma, e. Telefon görüşmesiyle ilgili alıştırmalar yapma, f. İşlenen konularla ilgili testleri yapma, g. Ünite de geçen dilbilgisi kurallarını kavrama.
ÜNİTE-2	
1. Hastanede konuşabilme, 2. Hastaneyle ilgili alıştırmaları yapabilme, 3. Doktor muayenehanesinde konuşabilme, 4. Doktor muayenehanesiyle ilgili alıştırmalar yapabilme, 5. Hastane laboratuvarında konuşabilme, 6. Röntgen bölümünde konuşabilme, 7. İşlenen konularla ilgili testleri yapabilme, 8. Ünite de geçen dilbilgisi kurallarını kavrayabilme.	a. Hastanede konuşma, b. Hastaneyle ilgili alıştırmaları yapma, c. Doktor muayenehanesinde konuşma, ç. Doktor muayenehanesiyle ilgili alıştırmalar yapma, d. Hastane laboratuvarında konuşma, e. Röntgen bölümünde konuşma, f. İşlenen konularla ilgili testleri yapma, g. Ünite de geçen dilbilgisi kurallarını kavrama.
ÜNİTE-3	
1. Trafik polisiyle konuşabilme, 2. Taksi şoförüyle konuşabilme, 3. Trafikle ilgili alıştırmalar yapabilme, 4. Yol sorabilme, 5. Yol sormayla ilgili alıştırmalar yapabilme,	a. Trafik polisiyle konuşma, b. Taksi şoförüyle konuşma, c. Trafikle ilgili alıştırmalar yapma, ç. Yol sorma, d. Yol sormayla ilgili alıştırmalar yapma, e. Sürücü belgesiyle ilgili konuşma,

6. Sürücü belgesiyle ilgili konuşabilme, 7. İşlenen konularla ilgili testleri yapabilme, 8. Ünite de geçen dil bilgisi kurallarını kavrayabilme.	f. İşlenen konularla ilgili testleri yapma, g. Ünite de geçen dil bilgisi kurallarını kavrama.
ÜNİTE-4	
1. Arap ailesiyle ilgili konuşabilme, 2. Arap ailesiyle ilgili alıştırmalar yapabilme, 3. Karşılama yapma konusunda konuşabilme, 4. Karşılama yapmayla ilgili alıştırmalar yapabilme, 5. Nişanlanma ile ilgili konuşabilme, 6. Nişanlanmayla ilgili alıştırmalar yapabilme, 7. İşlenen konularla ilgili testleri yapabilme, 8. Ünite de geçen dil bilgisi kurallarını kavrayabilme.	a. Arap ailesiyle ilgili konuşma, b. Arap ailesiyle ilgili alıştırmalar yapma, c. Karşılama yapma konusunda konuşma, ç. Karşılama yapmayla ilgili alıştırmalar yapma, d. Nişanlanma ile ilgili konuşma, e. Nişanlanmayla ilgili alıştırmalar yapma, f. İşlenen konularla ilgili testleri yapma, g. Ünite de geçen dil bilgisi kurallarını kavrama.
ÜNİTE-5	
1. Aile ziyareti ile ilgili konuşabilme, 2. Aile ziyaretiyle ilgili alıştırmalar yapabilme, 3. Aile içinde konuşabilme, 4. Aile içinde konuşmayla ilgili alıştırmalar yapabilme, 5. Aile konusunda konuşabilme, 6. Aile konusuyla ilgili alıştırmalar yapabilme, 7. İşlenen konularla ilgili testleri yapabilme, 8. Ünite de geçen dil bilgisi kurallarını kavrayabilme.	a. Aile ziyareti ile ilgili konuşma, b. Aile ziyaretiyle ilgili alıştırmalar yapma, c. Aile içinde konuşma, ç. Aile içinde konuşmayla ilgili alıştırmalar yapma, d. Aile konusunda konuşma, e. Aile konusuyla ilgili alıştırmalar yapma, f. İşlenen konularla ilgili testleri yapma, g. Ünite de geçen dil bilgisi kurallarını kavrama.

4'ÜNCÜ DÖNEM	
ÜNİTE-1	
1. Bir Arap ailesini tanımayla ilgili konuşabilme, 2. Bir Arap ailesini tanımayla ilgili alıştırmalar yapabilme, 3. Ev kiralamayla ilgili konuşabilme, 4. Ev kiralamayla ilgili alıştırmalar yapabilme, 5. Kiralık daire aramayla ilgili konuşabilme, 6. Kiralık daire aramayla ilgili alıştırmalar yapabilme, 7. İşlenen konularla ilgili testleri yapabilme, 8. Ünite de geçen dilbilgisi kurallarını kavrayabilme.	a. Bir Arap ailesini tanımayla ilgili konuşma, b. Bir Arap ailesini tanımayla ilgili alıştırmalar yapma, c. Ev kiralamayla ilgili konuşma, ç. Ev kiralamayla ilgili alıştırmalar yapma, d. Kiralık daire aramayla ilgili konuşma, e. Kiralık daire aramayla ilgili alıştırmalar yapma, f. İşlenen konularla ilgili testleri yapma, g. Ünite de geçen dilbilgisi kurallarını kavrama.
ÜNİTE-2	
1. Evli bir çiftin ev kiralamalarıyla ilgili konuşabilme, 2. Evli bir çiftin ev kiralamalarıyla ilgili alıştırmaları yapabilme, 3. Ev kiralamalarıyla ilgili konuşabilme, 4. Ev kiralalarıyla ilgili alıştırmaları yapabilme, 5. Öğrenci yurdunda konuşabilme, 6. Öğrenci yurduyla ilgili alıştırmaları yapabilme, 7. İşlenen konularla ilgili alıştırmaları yapabilme, 8. Ünite de geçen dilbilgisi kurallarını kavrayabilme.	a. Evli bir çiftin ev kiralamalarıyla ilgili konuşma, b. Evli bir çiftin ev kiralamalarıyla ilgili alıştırmaları yapma, c. Ev kiralamalarıyla ilgili konuşma, ç. Ev kiralalarıyla ilgili alıştırmaları yapma, d. Öğrenci yurdunda konuşma, e. Öğrenci yurduyla ilgili alıştırmaları yapma, f. İşlenen konularla ilgili alıştırmaları yapma, g. Ünite de geçen dilbilgisi kurallarını kavrama.

ÜNİTE-3	
1. Eşyalı ev kiralamayla ilgili konuşabilme, 2. Eşyalı ev kiralamayla ilgili alıştırmalar yapabilme, 3. Eşyalı ev kiralamayla ilgili ayrıntıları konuşabilme, 4. Eşyalı ev kiralamayla ilgili ayrıntılı alıştırmalar yapabilme, 5. Kiralama sonrası yapılacak işlerle ilgili konuşabilme, 6. Kiralama sonrası yapılacak işlerle ilgili alıştırmalar yapabilme, 7. İşlenen konularla ilgili testleri yapabilme, 8. Ünite de geçen dilbilgisi kurallarını kavrayabilme.	a. Eşyalı ev kiralamayla ilgili konuşma, b. Eşyalı ev kiralamayla ilgili alıştırmalar yapma, c. Eşyalı ev kiralamayla ilgili ayrıntıları konuşma, ç. Eşyalı ev kiralamayla ilgili ayrıntılı alıştırmalar yapma, d. Kiralama sonrası yapılacak işlerle ilgili konuşma, e. Kiralama sonrası yapılacak işlerle ilgili alıştırmalar yapma, f. İşlenen konularla ilgili testleri yapma, g. Ünite de geçen dilbilgisi kurallarını kavrama.
ÜNİTE-4	
1. Evde tamirat yapmayla ilgili konuşabilme, 2. Evde tamirat yapmayla ilgili alıştırmalar yapabilme, 3. Tamiratın zorlukları konusunda konuşabilme, 4. Tamiratın zorluklarıyla ilgili alıştırmalar yapabilme, 5. İnşaat yaptırmayla ilgili konuşabilme, 6. İnşaat yaptırmayla ilgili alıştırmalar yapabilme, 7. İşlenen konularla ilgili testleri yapabilme, 8. Ünite de geçen dilbilgisi kurallarını kavrayabilme.	a. Evde tamirat yapmayla ilgili konuşma, b. Evde tamirat yapmayla ilgili alıştırmalar yapma, c. Tamiratın zorlukları konusunda konuşma, ç. Tamiratın zorluklarıyla ilgili alıştırmalar yapma, d. İnşaat yaptırmayla ilgili konuşma, e. İnşaat yaptırmayla ilgili alıştırmalar yapma, f. İşlenen konularla ilgili testleri yapma, g. Ünite de geçen dilbilgisi kurallarını kavrama.

ÜNİTE-5	
1. Dini bayramlarla ilgili konuşabilme, 2. Dini bayramlarla ilgili alıştırmalar yapabilme, 3. Milli bayramlarla ilgili konuşabilme, 4. Milli bayramlarla ilgili alıştırmalar yapabilme, 5. Bayramların faydalarıyla ilgili konuşabilme, 6. İşlenen konularla ilgili testleri yapabilme, 7. Ünite de geçen dil bilgisi kurallarını kavrayabilme, 8. Arapça öğreniminin geliştirilmesi amacıyla sonraki aşamada yapılabilecekleri bilme.	a. Dini bayramlarla ilgili konuşma, b. Dini bayramlarla ilgili alıştırmalar yapma, c. Milli bayramlarla ilgili konuşma, ç. Milli bayramlarla ilgili alıştırmalar yapma, d. Bayramların faydalarıyla ilgili konuşma, e. İşlenen konularla ilgili testleri yapma, f. Ünite de geçen dil bilgisi kurallarını kavrama,

EK-4

POLİS AKADEMİSİ

1'İNCİ DÖNEM	2'İNCİ DÖNEM
Arap alfabesi, hareketler ve harflerin okunuşu, Selamlaşma ve tanışma, Soru sorma, cevaplama, Arapçada işaret isimleri ve cinsiyet yönünden isimler, Arapçada zamirler, Havaalanında söyleşi, Buluşma karşılaşma, 1-12 sayıları ve dört işlem, Şimdiki zaman fiiline geçiş Şimdiki zaman fiil zamirlerini öğrenme,	Uçuş bilet gişesinde, 1-12 sayılarda erillik ve dişilik, Saat ve vakitleri öğrenme, Soru isimlerini öğrenme, Harfi cerlere giriş, 13-100 Sayılarını öğrenme, Soru edatları, Gelecek zaman fiili, Olumsuzluk edatları, Arap yemekleri ve lokantada diyalog, İsmi mevsuller
3'ÜNCÜ DÖNEM	4'ÜNCÜ DÖNEM
İsmi fail, Otelde konuşma, Tekil, ikil, çoğul, Birleşik zamirler, Arapçada sıfat, elbise mağazasında, Renkleri öğrenme, Arapçada fiil çekimi, Postanede konuşma, mektup, koli, faks gönderme, Hastanede konuşma	Fiil harfi cer bağlantısı, Geçmiş ve gelecek zamanlarda olumsuzluk edatları, Kane soylu isimler, Trafik polisi ile konuşma, Olumsuzluk la'sının emir olarak kullanılması, Yolculuk hakkında konuşma, İnne soylu isimler, Yol, yer sorma ve yönler, Cezm eden edatları öğrenme, Ehliyet alma, Küllü, keyfe ve nefse'nin kullanılması, Emir kipi ve birleşik zamirleri kullanma,

EK-5**TOBB EKONOMİ VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ**

1'İNCİ DÖNEM	2'İNCİ DÖNEM
Arap alfabesi, Arapça Harflerin yazılışı, Okuma ile ilgili unsurlar, Belirlilik takısı, Kameri ve şemsi harfler, Nekira ve marife.	Cinsiyet yönünden isimler, Arapçada kelime çeşitleri, Selamlaşma –tanışma, Arapçada harekeler ile ilgili okuma ile ilgili unsurlar, Takısı kameri ve şemsi harfler, Marife.
3'ÜNCÜ DÖNEM	4'ÜNCÜ DÖNEM
Arapçada cinsiyet yönünden isimler, Arapçada sayılar, Arapçada zamirler, Bitişik zamirler, Sayılar, hicri ve miladi aylar, Saati ifade etme.	Sayı bakımından uyum, Fiil cümlesi (Mefül), Arapçada fiil kalıpları, Cer harfleri, Fiillerde olumlu, olumsuz emir, Yaşadığımız şehir, Yurdumuz Türkiye.

EK-6**Ortadoğu Teknik Üniversitesi Arap Dili Öğretim Programı**

(Alınamamıştır)